

Bruxelles, 28. travnja 2023.
(OR. en)

8900/23

**Međuinstitucijski predmet:
2023/0133(COD)**

PI 57
COMPET 386
MI 354
IND 208
IA 90
CODEC 750
RC 11

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	27. travnja 2023.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2023) 232 final
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o patentima bitnima za normu i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1001

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2023) 232 final.

Priloženo: COM(2023) 232 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 27.4.2023.
COM(2023) 232 final

2023/0133 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o patentima bitnima za normu i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1001

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2023) 174 final} - {SWD(2023) 123 final} - {SWD(2023) 124 final} -
{SWD(2023) 125 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Normizacija je ključan doprinos industrijskim inovacijama i konkurentnosti. Uspješne norme temelje se na najsuvremenijim tehnologijama za koje su potrebna znatna ulaganja u istraživanje i razvoj. U skladu s pravilima mnogih organizacija za sastavljanje normi („SDO-ovi”), kao što su ETSI¹ i IEEE², poduzeća i pojedinci mogu patentirati svoje tehničke doprinose normi. Patenti kojima je zaštićena tehnologija bitna za neku normu nazivaju se patenti bitni za norme (SEP-ovi). SDO-ovi obično zahtijevaju da se svaka osoba ili društvo koje želi uključiti svoju patentiranu tehnologiju u normu obveže da će licencirati relevantne patente drugima koji bi željeli upotrebljavati normu (poduzeća koja upotrebljavaju/primjenjuju normu poznata su i kao „implementatori”³). Te se licencije moraju dodijeliti implementatorima po poštenim, razumnim i nediskriminirajućim (FRAND) uvjetima. Ako nositelj patenta odbije preuzeti takvu obvezu, njegova patentirana tehnologija ne može biti uključena u normu.

Opći su ciljevi ove inicijative sljedeći: i. osigurati da krajnji korisnici, uključujući mala poduzeća i potrošače u EU-u, imaju koristi od proizvoda koji se temelje na najnovijim normiranim tehnologijama; ii. učiniti EU privlačnim mjestom za inovacije normi te iii. potaknuti nositelje i implementatore SEP-ova u EU-u na inovacije, proizvodnju i prodaju proizvoda u EU-u te da budu konkurentni na svjetskim tržištima izvan EU-a. Cilj je inicijative potaknuti sudjelovanje europskih poduzeća u procesu razvoja normi i široku primjenu takvih normiranih tehnologija, posebno u industrijama interneta stvari.

U tom smislu inicijativom se nastoji: i. staviti na raspolaganje detaljne informacije o SEP-ovima i postojećim uvjetima FRAND kako bi se olakšali pregovori o licenciranju; ii. informirati javnost o licenciranju SEP-ova u lancu vrijednosti i iii. predvidjeti alternativni mehanizam za rješavanje sporova za utvrđivanje uvjeta FRAND.

U Komunikaciji Komisije iz 2017. „Utvrđivanje pristupa EU-a patentima bitnima za normu”⁴ zahtijeva se da se utvrdi sveobuhvatan i uravnotežen pristup licenciranju SEP-ova kako bi se potaknuo doprinos najboljih tehnologija mjerama koje se poduzimaju u području normizacije na svjetskoj razini i učinkovit pristup normiziranim tehnologijama. Komisija je potvrdila potrebu za većom transparentnošću i razmotrila određene aspekte licenciranja po uvjetima FRAND i provedbe SEP-ova. Stajališta Komisije potkrijepljena su zaključcima Vijeća 6681/18⁵, pri čemu je Vijeće istaknulo važnost veće transparentnosti.

¹ Europski institut za telekomunikacijske norme.

² Institut inženjera elektrotehnike i elektronike.

³ U određenim slučajevima nositelji SEP-ova mogu biti implementatori i obrnuto – zapravo su brojna poduzeća koja sudjeluju u razvoju normi vertikalno integrirana i stoga pripadaju objema kategorijama. Stoga nije u potpunosti točno podijeliti područje SEP-ova u dvije potpuno odvojene skupine – nositelje i implementatore SEP-ova. Međutim, radi lakšeg snalaženja u ovoj procjeni učinka ti će se pojmovi upotrebljavati za društva koja posjeduju SEP-ove (tj. vlasnici SEP-ova) i ona koja implementiraju SEP-ove u svoje proizvode (tj. implementatori).

⁴ Komunikacija „Utvrđivanje pristupa EU-a patentima bitnima za normu” COM(2017) 712 final, 29.11.2017.

⁵ Zaključci Vijeća o provedbi prava intelektualnog vlasništva, kako ih je odobrilo Vijeće (unutarnje tržište, industrija, istraživanje i svemir) na sastanku 12. ožujka 2018.

Vijeće je 10. studenoga 2020. u zaključcima Vijeća 12339/20⁶ pozvalo Komisiju da predstavi prijedloge za buduću politiku EU-a u području intelektualnog vlasništva. Vijeće je potaknulo Komisiju da brzo predstavi najavljeni akcijski plan za intelektualno vlasništvo s inicijativama za djelotvorniju i cjenovno pristupačniju zaštitu intelektualnog vlasništva, posebno za mala i srednja poduzeća („MSP-ovi”)⁷ u EU-u te da promiče djelotvornu podjelu intelektualnog vlasništva, posebno ključne imovine kao što su SEP-ovi, te da ujedno osigura odgovarajuću i pravednu naknadu za subjekte koji razvijaju tehnologije.

Komisija je 25. studenoga 2020. objavila akcijski plan za intelektualno vlasništvo⁸ u kojem je najavila svoje ciljeve promicanja transparentnosti i predvidljivosti licenciranja SEP-ova, među ostalim poboljšanjem sustava licenciranja SEP-ova, od koje će koristiti imati industrija i potrošači u EU-u, a posebno MSP-ovi. U akcijskom planu navedeno je da je došlo do povećanja broja sporova o licenciranju SEP-ova u automobilskom sektoru i mogućnost da drugi sektori interneta stvari postanu predmet sporova s obzirom na to da počinju primjenjivati norme povezivosti i druge norme. Plan je poduprlo Vijeće u zaključcima od 18. lipnja 2021.⁹, a Europski parlament (Parlament) u Rezoluciji¹⁰. Parlament je prepoznao potrebu za stabilnim, uravnoteženim i pouzdanim sustavom prava intelektualnog vlasništva te se složio sa stajalištem Komisije da transparentnost potrebna za poštene pregovore o licenciranju uvelike ovisi o dostupnosti informacija o postojanju, opsegu i bitnosti patenata bitnih za norme. EP je ujedno zatražio od Komisije da dodatno pojasni različite aspekte uvjeta FRAND te da razmotri moguće poticaje za učinkovitije pregovore o licenciranju SEP-ova i smanjenje broja sudskih sporova.

Usporedno s tom inicijativom Komisija je ažurirala normizacijsku strategiju¹¹ i revidirala horizontalne smjernice¹². Novom normizacijskom strategijom, objavljenom u veljači 2022., nastoji se ojačati uloga EU-a kao globalnog predvodnika u postavljanju normi, čime se potiče međunarodna konkurentnost i omogućuje uspostava otpornog, zelenog i digitalnog gospodarstva. Aktualnom inicijativom za SEP-ove dopunjuje se normizacijska strategija i horizontalne smjernice¹³, koje se trenutačno preispituju.

Ova je inicijativa važna i u kontekstu globalnih kretanja. Na primjer, određena gospodarstva u usponu zauzimaju mnogo agresivniji pristup u promicanju domaćih normi i osiguravanju konkurentske prednosti svojim industrijama u pogledu pristupa tržištu i uvođenja tehnologije. Sudovi u Ujedinjenoj Kraljevini, SAD-u i Kini, sa svojim posebnim karakteristikama, ujedno su odlučili da imaju nadležnost za utvrđivanje globalnih uvjeta FRAND u određenim

⁶ Zaključci Vijeća o politici intelektualnog vlasništva i reviziji sustava industrijskog dizajna u Uniji, kako su doneseni na sastanku 10. studenoga 2020.

⁷ https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-definition_en

⁸ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Iskorištavanje inovacijskog potencijala EU-a – Akcijski plan za intelektualno vlasništvo za oporavak i otpornost EU-a od 25. studenoga 2020., COM(2020) 760 final.

⁹ Zaključci Vijeća o politici intelektualnog vlasništva, kako ih je odobrilo Vijeće (ekonomski i financijski poslovi) na sastanku 18. lipnja 2021.

¹⁰ Rezolucija Europskog parlamenta od 11. studenoga 2021. o akcijskom planu za intelektualno vlasništvo za oporavak i otpornost EU-a (2021/2007(INI)).

¹¹ COM(2022) 31 final, 2.2.2022., Normizacijska strategija EU-a. Komunikacija „Normizacijska strategija EU-a – Utvrđivanjem globalnih normi do otpornog, zelenog i digitalnog jedinstvenog tržišta EU-a”, COM(2022) 31 final, Bruxelles, 2.2.2022.

¹² Komunikacija Komisije – Smjernice o primjenjivosti članka 101. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na sporazume o horizontalnoj suradnji, SL C 11, 14.1.2011., str. 1. (trenutačno se preispituju).

¹³ Poglavlje 7., stavak 263.

slučajevima koji mogu utjecati na industriju EU-a¹⁴. Neke su zemlje objavile¹⁵ ili razmatraju smjernice za pregovore o licenciranju SEP-ova¹⁶.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Sporazumi o normizaciji obično uvelike pozitivno utječu na gospodarstvo. „Potencijalni nositelj SEP-a” mora izjaviti SDO-u je li spreman licencirati svoje patente po uvjetima FRAND kad se norma primjenjuje u proizvodima ili njihovim relevantnim sastavnim dijelovima. Ako se nositelj patenta ne obveže da će postupati po uvjetima FRAND (obveza FRAND) u skladu s politikom prava intelektualnog vlasništva SDO-a, njegovi SEP-ovi ne mogu biti uključeni u normu. Međutim, uključivanjem patentirane tehnologije u normu nositelj SEP-a učvršćuje svoj gospodarski položaj u odnosu na potencijalnog implementatora norme jer implementatori koji žele uključiti norme ne mogu zaobići te patente i moraju platiti licenciju ili odustati od proizvodnje proizvoda u kojima se upotrebljava norma. Što je primjena norme raširenija, to položaj nositelja može postati čvršći, što bi pak moglo dovesti do protutržišnog ponašanja nositelja SEP-a.

Horizontalne smjernice pružaju smjernice za SDO-ove o tome kako samostalno procijeniti jesu li sporazumi o normizaciji usklađeni s člankom 101. stavkom 1. i člankom 101. stavkom 3. UFEU-a. U njima su utvrđena sljedeća četiri načela koja SDO-i trebaju uzeti u obzir u svojoj samoprocjeni: i. sudjelovanje u normizaciji nije ograničeno; ii. postupak za donošenje norme je transparentan; iii. ne postoji obveza usklađivanja s normom; iv. postoji djelotvorni pristup normi po uvjetima FRAND. U tom kontekstu u okviru politika prava intelektualnog vlasništva SDO-a obično se zahtijeva da sudionici u razvoju normi otkriju postojanje patenata (uključujući prijave patenata koje su u postupku rješavanja) koji mogu biti ili postati bitni za relevantnu normu. Implementatori bi u načelu za primjenu norme trebali dobiti licenciju nositelja patenta. Nositelji SEP-ova obično bi pozivali implementatore da uzmu takvu licenciju po uvjetima FRAND. U povijesnoj presudi u predmetu *Huawei/ZTE*¹⁷ Sud Europske unije (Sud EU-a) priznao je nositelju SEP-a pravo da nastoji ostvariti svoja prava iz patenta pred nacionalnim sudovima te je utvrdio uvjete (korake) koji moraju biti ispunjeni kako bi se spriječila zlouporaba vladajućeg položaja nositelja SEP-a pri zahtijevanju privremene mjere. Budući da patent daje vlasniku isključivo pravo da spriječi bilo koju treću stranu da upotrebljava njegov izum bez njegova pristanka samo u jurisdikciji za koju je izdan

¹⁴ Presuda Vrhovnog suda Ujedinjene Kraljevine od 26. kolovoza 2020., *Unwired Planet/Huawei*, UKSC 2018/0214, [2020.] UKSC 37, Odluka Okružnog suda Sjedinjenih Američkih Država za središnji okrug Kalifornije, *TCL/Ericsson*, predmet br. 8:14-cv-00341-JVS-DFM uz suglasnost obiju stranaka. Presuda kineskog Vrhovnog suda od 19. kolovoza 2021., *OPPO/Sharp*, Zui Gao Fa Zhi Min Xia Zhong br. 517, Rješenje drugostupanjskog suda u Wuhanu od 23. rujna 2020., *Xiaomi/Interdigital*, (2020.) E 01 Zhi Min Chu 169 br. 1; Rješenje drugostupanjskog suda u Wuhanu, *Samsung/Ericsson* [2020.], predmet E 01 Zhi Min Chu br. 743.

¹⁵ Japanski patentni ured, Vodič za pregovore o licenciranju koji uključuju patente bitne za norme; Smjernice Južne Koreje o nepoštenom ostvarivanju prava intelektualnog vlasništva; Singapurska komisija za tržišno natjecanje i zaštitu potrošača, Smjernice o postupanju s pravima intelektualnog vlasništva.

¹⁶ Sjedinjene Američke Države povukle su svoju Izjavu o politici o pregovorima o licenciranju i pravnim lijekovima za patente bitne za norme koji podliježu obvezama FRAND i sklopile Memorandum o razumijevanju s Centrom za arbitražu i mirenje WIPO-a. Ujedinjena Kraljevina pokrenula je 2021. postupak o SEP-ovima i inovacijama, koji je u tijeku. Indijska uprava za telekomunikacije raspravlja o prijedlogu za osnivanje Upravnog odbora Digicoma za intelektualno vlasništvo kako bi se olakšalo licenciranje prava intelektualnog vlasništva i upravljanje intelektualnim vlasništvom u telekomunikacijskom sektoru. Kina se savjetovala o nacrtu izmjena provedbenih propisa svojeg Zakona o sprečavanju monopola. Japanski ured za patente revidira svoje smjernice, a METI je osnovao Studijsku skupinu za područje licenciranja SEP-ova.

¹⁷ Presuda Suda od 16. srpnja 2015., *Huawei Technologies Co. Ltd/ZTE Corp. i ZTE Deutschland GmbH*, C-170/13, ECLI:EU:C:2015:477.

(npr. u Njemačkoj, Francuskoj, SAD-u, Kini itd.), sporovi u području patenta uređeni su nacionalnim zakonima o patentima i građanskim postupcima ili zakonima o provedbi¹⁸.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Komisija je nedavno ažurirala svoju normizacijsku strategiju¹⁹. Novom normizacijskom strategijom EU-a, objavljenom u veljači 2022., nastoji se ojačati globalna konkurentnost EU-a, omogućiti uspostava otpornog, zelenog i digitalnog gospodarstva i uvesti demokratske vrijednosti u tehnološke primjene uz očuvanje visoke kvalitete europskih normi. Ovom se inicijativom dopunjuje normizacijska strategija jer se njome nastoji potaknuti i nagraditi kontinuirani doprinos najsuvremenijih tehnologija normama olakšavanjem licenciranja patentiranih tehnologija uključenih u norme.

Inicijativa dopunjuje i horizontalne smjernice, koje se trenutačno preispituju. Potonje se odnose na pitanja povezana s postupkom normizacije i ostvarivanjem pristupa normi po uvjetima FRAND. U okviru inicijative osiguravaju se instrumenti za olakšavanje postupka licenciranja SEP-ova nakon objave norme bez zauzimanja stajališta o pitanjima povezanim s tržišnim natjecanjem.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Inicijativa se odnosi na norme kojima je nositelj patenta pridonio patentiranoj tehnologiji i za koje se obvezao SDO-u da će ih licencirati po uvjetima FRAND. Norme za koje nositelji patenata preuzimaju obveze FRAND primjenjuju se prekogranično među državama članicama i u cijelom svijetu. Licenciranje SEP-ova pritom je rijetko ograničeno na jednu državu. Ugovori o licenciranju obično su globalni, pri čemu se u njima mogu uzeti u obzir određeni regionalni aspekti. Predmetne međunarodne norme obuhvaćaju tehnologije kao što su 4G, 5G, Wi-Fi, HEVC, AVC, DVB i druge koje osiguravaju interoperabilnost proizvoda u cijelom svijetu.

Članak 114. UFEU-a odgovarajuća je pravna osnova jer mu je cilj poboljšati uvjete za uspostavu i funkcioniranje jedinstvenog tržišta. Inicijativom se nastoji osigurati učinkovitost licenciranja SEP-ova, olakšati zakonit pristup normama i promicati sveobuhvatnije donošenje normi. Ne postoje posebna pravila EU-a ili nacionalna pravila o SEP-ovima osim određenih posebnih smjernica povezanih s pravom tržišnog natjecanja ili sudskih presuda²⁰. Osim toga, kao što je Sud EU-a potvrdio u presudi u predmetu *Huawei/ZTE*, osim općim pravilima za priznavanje europskog patenta, europski patent i dalje je uređen nacionalnim propisima svake države ugovornice za koju je priznat, kao što je slučaj i s nacionalnim patentima.

Sud EU-a potvrdio je²¹ da je primjena članka 114. UFEU-a moguća ako je cilj spriječiti pojavu prepreka trgovini među državama članicama koje nastaju na temelju nejednakog

¹⁸ Usklađeno Direktivom 2004/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o provedbi prava intelektualnog vlasništva („IPRED”), SL L 157, 30.4.2004., str. 45.

¹⁹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Normizacijska strategija EU-a – Utvrđivanjem globalnih normi do otpornog, zelenog i digitalnog jedinstvenog tržišta EU-a, 2.2.2022., COM(2022) 31 final.

²⁰ Komunikacija Komisije – Smjernice o primjenjivosti članka 101. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na sporazume o horizontalnoj suradnji, SL C 11, 14.1.2011., str. 1.–72., CELEX: i sudska praksa Suda EU-a, posebno *Huawei/ZTE*, predmet C-170/13, EU:C:2015:477.

²¹ Presuda Suda od 12. prosinca 2006., *Njemačka/Parlament i Vijeće*, C-380/03, EU:C:2006:772, točka 38. i navedena sudska praksa te presuda Suda od 10. veljače 2009., *Irska/Parlament i Vijeće*, C-301/06, EU:C:2009:68, točka 64.; vidjeti u tom smislu i presudu Suda od 2. svibnja 2006., *Ujedinjena Kraljevina/Parlament i Vijeće*, C-217/04, EU:C:2006:279, točke od 60. do 64.

razvoja nacionalnih zakona. Međutim, mora se smatrati vjerojatnim da će se takve prepreke pojaviti, a predmetna mjera mora biti osmišljena tako da ih se spriječi. Određeni sudovi u državama članicama, posebno nizozemski²², francuski²³ i njemački²⁴, razmatraju pitanja povezana s uvjetima FRAND u nacionalnim sporovima na temelju okolnosti sporova koji su pred njima pokrenuti. Ti slučajevi pokazuju različite pristupe (ne nužno različite rezultate) u pogledu utvrđivanja uvjeta FRAND za SEP-ove kojima su obuhvaćene regionalne ili globalne norme. Nadležnim sudovima u državama članicama teško je rješavati predmete povezane sa SEP-om i donositi detaljne i dosljedne odluke o uvjetima FRAND. To je u velikoj mjeri zbog nedovoljne transparentnosti i složenosti pitanja koja su presudna za utvrđivanja tih uvjeta, kao što su bitnost patenata, usporedive licencije i usklađenost sa zahtjevima FRAND. Iako se u inicijativi neće tumačiti sudska praksa Suda EU-a niti donijeti metodologije za utvrđivanje uvjeta FRAND kao takve, njome će se uspostaviti mehanizmi koji promiču potrebnu transparentnost, povećavaju sigurnost i smanjuju mogućnost donošenja nedosljednih presuda. Time će se znatno poboljšati sposobnosti sudova za rješavanje sporova u području SEP-ova.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Mjere poduzete na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini radi povećanja transparentnosti i olakšavanja licenciranja SEP-ova možda neće biti učinkovite iz sljedećih razloga. Prvo, umjesto rješenja na razini EU-a za SEP-ove za njih bi mogla postojati različita nacionalna rješenja na temelju određene norme. Drugo, u okviru pristupa na razini EU-a neće biti potrebno provoditi više od provjere bitnosti za svaku kategoriju patenata kako bi se utvrdilo da su patenti doista bitni za određenu normu. Ta provjera provodila bi se na temelju jedinstvene metodologije na razini EU-a. Treće, necentralizirani postupci alternativnog rješavanja sporova mogu dovesti do različitih rezultata za isti portfelj SEP-ova i tako dovesti do mogućnosti „biranja sudova” unutar EU-a. Pristup na razini EU-a može doprinijeti izbjegavanju tih problema.

- **Proporcionalnost**

Inicijativa je ograničena na ono što je nužno za postizanje transparentnosti u području SEP-ova i određivanja cijena te pružanje instrumenata dionicima za pregovore o sporazumima o licenciranju SEP-a. Djelovanje na razini EU-a bit će učinkovito i smanjit će troškove i za dionike, posebno nositelje SEP-ova, i za države članice. Na primjer, mogao bi postojati jedan registar umjesto više njih, jedna provjera bitnosti za cijeli EU, jedna metodologija za provedbu takvih provjera te pojednostavnjen i transparentan postupak utvrđivanja uvjeta FRAND. Nositelji i implementatori SEP-ova neće morati više puta plaćati iste troškove u svakoj državi članici EU-a koja je odlučila uvesti posebna pravila za SEP.

- **Odabir instrumenta**

Pravila na razini EU-a o transparentnosti u području SEP-ova i uvjeta FRAND imala bi učinak usklađivanja unutar EU-a, čime bi se olakšao rad nacionalnih sudova i budućeg Jedinstvenog suda za patente. Instrument za provedbu ove inicijative trebao bi biti uredba. Uredba bi bila izravno primjenjiva, među ostalim davanjem ovlasti agenciji EU-a za

²² Žalbeni sud u Haagu, presuda od 2. srpnja 2019., *Philips/Wiko*, broj predmeta: C/09/511922/HA ZA 16-623; Hoge Raad, presuda od 25. veljače 2022., *Wiko/Philipsa*, broj 19/04503, ECLI:NL:HR:2022:294; Okružni sud u Haagu, presuda od 15. prosinca 2021., *Vestel/Access Advance*, ECLI:NL:RBDHA:2021:14372.

²³ Sud u Parizu, rješenje istražnog suca od 6. veljače 2020., *TCT/Philips*, RG 19/02085 – Portalis 352J-W-B7D-CPCIX; TJ Paris, 3.3., presuda od 7. prosinca 2021., *Xiaomi/Philips* i ETSI, RG 20/12558.

²⁴ Njemački Savezni sud („Bundesgerichtshof – BGH”), presuda od 5. svibnja 2020., *Sisvel/Haier*, KZR 36/17 i njemački Savezni sud, presuda od 24. studenoga 2020., *FRAND-Einwand II*, KZR 35/17; Rješenje od 24. lipnja 2021., *Nokia Technologies/Daimler*, C-182/21, EU:C:2021:575 (zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Landgericht Düsseldorf, brisan iz registra).

upravljanje registrom SEP-ova i uspostavom zajedničkog postupka utvrđivanja uvjeta FRAND, čime bi se osigurale ujednačenost u cijelom EU-u i veća pravna sigurnost. Ti se rezultati ne mogu postići direktivom.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo.

- **Savjetovanja s dionicima**

Komisija je održala niz internetskih seminara²⁵. Statistički podaci za internetske seminare su sljedeći: 16 sati sadržaja, više od 60 govornika, više od 450 razmijenjenih pitanja i odgovora, više od 1 700 dojmova o događajima, više od 800 osoba u Komisijinoj skupini timova za SEP i više od 1 000 ispitanika koji su sudjelovali u anketama Komisije.

Poziv na očitovanje objavljen je 14. veljače 2022. i bio je otvoren do 9. svibnja 2022. Za tog razdoblja dostavljeno je 97 odgovora i 49 dokumenata o stajalištu.

Javno savjetovanje održano je od 14. veljače 2022. do 9. svibnja 2022. Za tog razdoblja dostavljena su 74 odgovora.

Ciljana anketa za *start-up* poduzeća i MSP-ove objavljena je 28. listopada 2022. i zaključena je 20. studenoga 2022. Na zahtjev većeg broja dionika anketa je ponovno otvorena 25. studenoga 2022. bez krajnjeg roka kako bi se dionicima omogućilo da nastave reagirati kako se tržišta na internetu stvari razvijaju. Do kraja 2022. Komisija je zaprimila 39 odgovora.

Rasprava s predstavnicima država članica održana je u okviru stručne skupine Komisije za politiku intelektualnog vlasništva i relevantnih radnih skupina Vijeća.

Stajališta glavnih dionika kao što su nositelji SEP-ova, implementatori, njihovi savjetnici i stručnjaci i njihove predstavničke udruge u velikoj su mjeri poznata. Zbog toga su se u okviru javnog savjetovanja razmatrala vrlo specifična pitanja povezana sa SEP-ovima i tražila stajališta o konkretnim potencijalnim mjerama.

Otpriblike polovica svih ispitanika procijenila je da je učinak trenutnog okvira za licenciranje SEP-ova na MSP-ove i *start-up* poduzeća negativan, trećina da nema učinka, a oko 5 % njih smatralo je da je taj učinak pozitivan.

Gotovo tri četvrtine ispitanika zatražilo bi licenciju da ne povrijede SEP, a 60 % kako bi moglo planirati proizvodnju i troškove. Glavni su razlozi za postojanje/licenciranje SEP-a povrat ulaganja u istraživanje i razvoj (70 % odgovora), nakon čega slijedi korištenje SEP-a za obrambene/pregovaračke svrhe (60 %) i sudjelovanje u postupku normizacije u budućnosti (40 %).

Tri četvrtine svih ispitanika, uključujući sve ispitanike u skupinama koje su uglavnom sklone implementatorima (implementatori), kao glavne probleme navele su nedovoljnu transparentnost postupka utvrđivanja stope naknade za licencije po uvjetima FRAND, okruženja SEP-ova (tko posjeduje SEP-ove) i različite sudske odluke. Prema mišljenju skupine osoba koje su uglavnom sklone nositeljima SEP-ova (nositelji SEP-ova) glavni

²⁵ Vidjeti internetske stranice https://ec.europa.eu/growth/content/webinar-series-standard-essential-patents_en.

problemi bili su protuzakonito korištenje patenta („hold-out patent”) i zabrana pokretanja postupka pred sudom druge države članice („anti- suit injunction”).

Ispitanici su zatražili više javnih informacija o SEP-ovima u smislu „broja patenata i prijava” (88 % svih odgovora), „relevantnih normi, verzija, odjeljka norme” (80 %), „podataka za kontakt nositelja SEP-a” (80 %), „prijenosa vlasništva” (77 %), „programa licenciranja” (76 %) i „standardnih uvjeta FRAND” (72 %). Oko 60 % svih ispitanika i 90 % implementatora poduprlo je provjere bitnosti trećih strana pod uvjetom da ih provode neovisni stručnjaci. Samo 24 % nositelja SEP-ova poduprlo je takvo rješenje. Trećina svih ispitanika smatrala je da provjere bitnosti ne bi trebale imati pravne posljedice.

Oko dvije trećine svih ispitanika i oko 80 % implementatora smatra da bi procjena bitnosti mogla pomoći u procjeni izloženosti proizvoda SEP-u i odlučivanju s kim će pregovarati, olakšati pregovore o licenciranju i spriječiti određivanje previsokih cijena. Više od polovice nositelja SEP-a nije se složilo s tim učincima, ali složilo se da bi provjere mogle osigurati pouzdan pregled udjela bitnih patenata svakog nositelja SEP-a.

Oko tri četvrtine ispitanika složile su se da poštene i razumni uvjeti mogu ovisiti o funkcionalnostima norme koja se primjenjuje u proizvodnji. Oko 70 % smatra da bi ti uvjeti trebali biti neovisni o razini licenciranja.

Sedamdeset posto svih ispitanika i svi implementatori naveli su da je važno znati koja je razumna visina agregirane naknade za licenciju za proizvod. Samo 20 % nositelja SEP-ova dijelilo je to stajalište.

Arbitražu je 53 % svih ispitanika, a osobito nositelji SEP-ova i akademska zajednica/tijela/nevladine organizacije, smatralo korisnijom od posredovanja (35 %) za procjenu uvjeta FRAND.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Procjena učinka temeljila se prvenstveno, ali ne i isključivo, na dvjema vanjskim studijama i doprinosu stručne skupine za SEP:

Baron, J., Arque-Castells, P., Leonard, A., Pohlmann, T., Sergheraert, E., *Empirical Assessment of Potential Challenges in SEP Licensing* (Empirijska procjena potencijalnih poteškoća pri licenciranju SEP-ova), Europska komisija, GU GROW, 2023.;

Charles River Associates, *Transparency, Predictability, and Efficiency of SSO-based Standardization and SEP Licensing* (Transparentnost, predvidljivost i učinkovitost normizacije na temelju SSO-a i licenciranja SEP-ova), Europska komisija, GU GROW, 2016., <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/48794>;

Group of Experts on Licensing and Valuation of Standard Essential Patents – Contribution to the Debate on SEPs (Skupina stručnjaka za licenciranje i vrednovanje patenata bitnih za norme – doprinos raspravi o SEP-ovima (2021.)).

Komisija je provela brojne studije, od kojih su najrelevantnije:

Europska komisija, Zajednički istraživački centar, Bekkers, R., Henkel, J., Tur, E. M. i dr., *Pilot study for essentiality assessment of standard essential patents* (Pilot-studija za procjenu bitnosti patenata bitnih za norme), Ured za publikacije Europske unije, 2020.;

Landscape study of potentially essential patents disclosed to ETSI (Pregled potencijalnih patenata bitnih za normu otkrivenih ETSI-ju), studija JRC-a, 2020.;

Licensing Terms of Standard Essential Patents: A Comprehensive Analysis of Cases (Uvjeti licenciranja patenata bitnih za normu: Sveobuhvatna analiza slučajeva), studija JRC-a (2017.);

Patents and Standards: A modern framework for IPR-based standardisation (Patenti i norme: Moderan okvir za normizaciju koja se temelji na pravima intelektualnog vlasništva) (2014.).

Osim toga, Komisija je preispitala brojne dokumente i stajališta koja su dostavili dionici, stručne članke o toj temi i studije provedene u ime drugih tijela. Analizirala je inicijative o SEP-u u trećim zemljama. Pri izradi procjene učinka i nacrtu uredbe Komisija se savjetovala s vodećim stručnjacima, sucima i akademikima. Naposljetku, Komisija je sudjelovala na brojnim internetskim seminarima i konferencijama.

- **Procjena učinka**

Komisija je provela procjenu učinka, dostavila je Odboru za regulatorni nadzor u veljači 2023. i 17. ožujka 2023. dobila pozitivno mišljenje (treba dodati upućivanje). U konačnoj procjeni učinka u obzir se uzimaju primjedbe u tom mišljenju.

Komisija je u procjeni učinka razmotrila sljedeće probleme: visoki transakcijski troškovi licenciranja i nesigurnost zbog opterećenja povezanog s plaćanjem naknade za licenciju za SEP. Zbog nedovoljno informacija implementatori ne mogu dovoljno unaprijed procijeniti svoju izloženost SEP-u kako bi pri planiranju poslovanja u segmentu pojedinog proizvoda mogli uzeti u obzir troškove licenciranja. S druge strane, nositelji SEP-ova žale se na dugotrajne i skupe pregovore, posebno s velikim implementatorima.

Konkretnije, utvrđeni su sljedeći uzroci tih problema: prvo, postoje samo ograničene informacije o tome tko posjeduje SEP-ove i nije sigurno da su svi patenti za koje se traže licencije doista nužni (bitni) za primjenu norme. Drugo, postoji vrlo malo informacija o licencijskim naknadama za SEP (naknada za licenciju po poštenim, razumnim i nediskriminirajućim uvjetima (FRAND)), tako da implementatori s nedovoljno ili bez stručnog znanja ili resursa ne mogu procijeniti opravdanost zahtjeva nositelja SEP-a za naknadu za licenciju. Naposljetku, sporovi o licenciranju mogu biti dugotrajni i skupi.

Stoga se ovom inicijativom nastoje olakšati pregovori o licenciranju SEP-a i sniziti transakcijski troškovi za nositelje i implementatore SEP-ova tako što će se: i. dati jasnije informacije o tome tko posjeduje SEP-ove i koji su SEP-ovi uistinu bitni; ii. bolje razjasniti naknade za licencije po uvjetima FRAND i drugi uvjeti, među ostalim informiranjem javnosti o licenciranju u lancu vrijednosti i iii. olakšati rješavanje sporova povezanih sa SEP-om.

Razmotrene su sljedeće mogućnosti za ostvarenje tih ciljeva (opcije politike postupno se izrađuju, a svaka od njih dodaje nove elemente prethodnoj):

Opcija 1: dobrovoljne smjernice. Ova bi opcija obuhvaćala uspostavu neobvezujućih smjernica o licenciranju SEP-ova. Centar stručnosti za SEP-ove osnovan u okviru Ureda Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) pružao bi besplatne savjete MSP-ovima o pregovorima o licenciranju (uključujući osposobljavanje) i pratio tržište SEP-ova, provodio studije o licenciranju SEP-ova i promicao alternativno rješavanje sporova.

Opcija 2: registar SEP-ova s provjerama bitnosti. Nositelji SEP-ova koji žele licencirati svoje SEP-ove kako bi mogli dobivati naknade za licencije i provesti ih u EU-u morat će upisati svoje patente u registar SEP-ova. Kako bi se osigurala kvaliteta registra, provjere bitnosti provodio bi neovisni ocjenjivač primjenom metodologije koju utvrđuje Komisija na razini EU-a i sustava kojim upravlja EUIPO. Podopcije su: i. provjera svih registriranih patenata ili ii. provjera manjeg broja patenata koje su prethodno odabrali nositelji SEP-ova i nasumičnog uzorka patenata koje je registrirao svaki nositelj SEP-a.

Opcija 3: registar SEP-ova s provjerama bitnosti (utvrđivanje uvjeta FRAND) i postupak mirenja. Prije pokretanja spora stranke u sporu o licenciranju SEP-a morale bi pristupiti obveznom postupku mirenja. Neovisni miritelj nastojao bi pomoći strankama da

postignu uzajamno prihvatljive uvjete licenciranja. Na kraju postupka, ako stranke ne uspiju postići dogovor, miritelj će izdati neobvezujuće izvješće s preporukama o visini naknade po uvjetima FRAND (koje sadržava dio koji je povjerljiv i onaj koji to nije).

Opcija 4: agregirana naknada za licenciju za SEP. Uspostavili bi se postupci za određivanje agregirane naknade za licenciju (tj. ukupne najviše cijene) za primjenu norme prije ili ubrzo nakon njezine objave. Od nositelja SEP-ova očekuje se da se dogovore o takvim naknadama za licenciju (moguće uz pomoć neovisnog posrednika iz centra stručnosti). Osim toga, implementatori i nositelji SEP-ova mogli bi zatražiti stručno mišljenje o agregiranoj naknadi za licenciju, pri čemu bi sve zainteresirane strane mogle iznijeti svoja stajališta. Naposljetku, ako stranke to zahtijevaju, za vrijeme mirenja mogla bi se utvrditi agregirana naknada za licenciju. Ta agregirana naknada isto tako ne bi bila obvezujuća i bila bi objavljena u registru SEP-ova.

Opcija 5: klirinška kuća za SEP. Uspostava jedinstvene kontaktne točke u kojoj bi implementatori mogli steći licenciju za SEP polaganjem agregirane naknade za licenciju kod centra stručnosti. Nositelji SEP-ova trebali bi obavijestiti centar o tome kako da raspodjeli agregiranu naknadu za licenciju među njima jer inače ne bi mogli prikupiti naknade za licencije. Također bi trebali potpisati sporazume o licenciranju sa svakim implementatorom koji bi uplatio polog. Sve naknade za licencije koje nositelji SEP-ova ne prikupe u roku od jedne godine od pologa bit će vraćene implementatorima.

Opcija 4 (dobrovoljne smjernice, registar SEP-ova s provjerama bitnosti, postupak utvrđivanja uvjeta FRAND i agregirane naknade za licenciju za SEP-ove) najpoželjnija je opcija. Smanjuje se nejednakost količine informacija kojima raspolažu nositelj SEP-a i implementator tako što se potonjem daju informacije o tome tko su relevantni nositelji SEP-a, koliko su SEP-ova upisali u registar i kolika je njihova bitnost (utvrđeno na temelju reprezentativnog slučajnog uzorka svih registriranih SEP-ova) i koliki je potencijalni (ili najveći) ukupan trošak primjene normizirane tehnologije (agregirana naknada za licenciju). Uvođenje obveze mirenja prije pokretanja sudskog postupka vjerojatno će svesti troškove rješavanja sporova SEP-a na oko 1/8 sadašnjih troškova jer će miritelj pomoći objema stranama da postignu dogovor. Centar stručnosti davat će objektivne informacije, smjernice i potporu MSP-ovima u vezi sa SEP-ovima i njihovim licenciranjem. Koristi i troškovi prikazani su u tablici u nastavku.

Tablica 1: Prosječni približni ukupni godišnji troškovi i koristi najpoželjnije opcije prema strani na koju utječu i lokaciji (u milijunima EUR).

		EU	Treće zemlje	Ukupno
Implementatori SEP-ova	Troškovi	-0,77	-0,77	-1,5
	Koristi	12,89	13,03	25,9
	<i>Neto</i>	<i>12,11</i>	<i>12,26*</i>	<i>24,4</i>
Nositelji SEP-a	Troškovi	-8,13	-46,04	-54,2
	Koristi	3,79	21,50	25,3
	<i>Neto</i>	<i>-4,33</i>	<i>-24,54</i>	<i>-28,9</i>

<i>Međuzbroj (neto učinak za implementatore i nositelje)</i>	7,8	-12,3	-4,5
Koristi za Europski patentni ured i nacionalne patentne urede	29,0		29,0
<i>Ukupna neto korist</i>	36,8	-12,3	24,5

* Odnosi se na implementatore iz trećih zemalja s društvima kćerima u EU-u.

Napomena: brojevi su zaokruženi, što može utjecati na ukupne vrijednosti.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Ova inicijativa nije dio mjera za pojednostavnjenje u okviru programa REFIT jer trenutao ne postoje pravila EU-a o SEP-ovima koja bi se mogla pojednostavniti ili učiniti učinkovitijima.

- **Temeljna prava**

Prijedlog bi trebao poboljšati poslovanje nositelja i implementatora SEP-ova, a u konačnici i drugih poduzeća na kraju proizvodnog lanca (članak 16. Povelje).

Prijedlog poštuje prava intelektualnog vlasništva nositelja patenta (članak 17. stavak 2. Povelje EU-a o temeljnim pravima), iako se ograničava mogućnost provedbe SEP-a koji nije registriran u propisanim rokovima i uvodi zahtjev za provođenje mirenja (utvrđivanje uvjeta FRAND) prije zaštite pojedinačnih SEP-ova. Ograničenja ostvarivanja prava intelektualnog vlasništva dopuštena su Poveljom EU-a, pod uvjetom da se poštuje načelo proporcionalnosti. U skladu s ustaljenom sudskom praksom temeljna prava mogu se ograničiti pod uvjetom da ta ograničenja odgovaraju ciljevima od općeg interesa koje Unija želi ostvariti i ne predstavljaju, u odnosu na cilj koji se želi postići, nerazmjerno i nedopustivo miješanje kojim se dovodi u pitanje sama bit zajamčenih prava²⁶. S obzirom na to, prijedlog je od javnog interesa jer se njime pružaju ujednačene, otvorene i predvidljive informacije i ishodi o SEP-ovima u korist nositelja, implementatora i krajnjih korisnika SEP-ova na razini Unije. Cilj mu je širenje tehnologije od čega imaju korist nositelji i implementatori SEP-ova. Nadalje, pravila o utvrđivanju uvjeta FRAND vremenski su ograničena i usmjerena na poboljšanje i pojednostavnjenje postupka, ali u konačnici nisu obvezujuća²⁷.

Utvrđivanje uvjeta FRAND ujedno je u skladu s pravom na djelotvoran pravni lijek i pošteno suđenje (članak 47. Povelje EU-a) jer implementator i nositelj SEP-a u potpunosti zadržavaju to pravo. Ako SEP nije registriran, isključenje prava na djelotvornu provedbu patenta privremeno je, stoga ograničeno i nužno, te je u skladu s ciljevima od općeg interesa. Kao što je potvrdio Sud EU-a²⁸, obvezno rješavanje sporova kao preduvjet za pristup sudovima

²⁶ Presuda Suda od 13. prosinca 1979., *Hauer/Land Rheinland-Pfalz*, C-44/79, EU:C:1979:290, točka 32.; presuda Suda od 11. srpnja 1989., *Hermann Schröder HS Kraftfutter GmbH & Co. KG/Hauptzollamt Gronau*, C-256/87, EU:C:1999:332, točka 15. i presuda Suda od 13. srpnja 1989., *Hubert Wachauf/Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft*, C-5/88, ECLI:EU:C:1989:321, točke 17. i 18.

²⁷ Postupak mirenja provodi se prema uvjetima za obvezno pokretanje alternativnih postupaka rješavanja sporova kao uvjet dopuštenosti tužbe pred sudovima, kako je navedeno u presudi Suda od 18. ožujka 2010., *Rosalba Alassini/Telecom Italia SpA* (C-317/08), *Filomena Califano/Wind SpA* (C-318/08), *Lucia Anna Giorgia Iacono/Telecom Italia SpA* (C-319/08) i *Multiservice Srl/Telecom Italia SpA* (C-320/08), spojeni predmeti C-317/08, C-318/08, C-319/08 i C-320/08, ECLI:EU:C:2010:146, uzimajući u obzir posebnosti licenciranja SEP-ova.

²⁸ Vidjeti prethodnu bilješku.

smatralo bi se usklađenim s načelom djelotvorne sudske zaštite. Uvjeti FRAND utvrđuju se u skladu s uvjetima za obvezno rješavanje sporova navedenima u presudama Suda EU-a, uzimajući u obzir posebne značajke licenciranja SEP-ova.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ovaj prijedlog ne bi utjecao na Europsku uniju. Sustav SEP-a uveden inicijativom i dalje će se u potpunosti financirati vlastitim sredstvima iz pristojbi koje plaćaju korisnici EUIPO-ova centra stručnosti. EUIPO će financirati troškove uspostave (uključujući troškove IT-a) centra stručnosti, registra SEP-ova i drugih usluga. Očekuje se da će se ti troškovi uspostave kompenzirati pristojbama koje će se naplaćivati kad sustav bude u potpunosti operativan.

EUIPO procjenjuje da će trošak uspostave centra stručnosti i registra, uključujući informatičku infrastrukturu, iznositi oko 2,4 milijuna EUR i da može uključivati rad do 12 zaposlenika u ekvivalentu punog radnog vremena (EPRV). Za pokrivanje tekućih troškova EUIPO-a bit će potrebno oko 2 milijuna EUR godišnje (osim usluga vanjskih stručnjaka kao što su stručnjaci za bitnost ili miritelji). Troškovi će biti veći u početnim godinama kad se očekuje registracija procijenjenog broja od 72 000 kategorija patenata i provjere bitnosti za procijenjeni broj od 14 500 SEP-ova (procijenjene brojke registracija i provjera bitnosti za najintenzivnijeg razdoblja registracije). Očekuje se da će se u narednim godinama broj registracija i provjera bitnosti smanjiti na 10 % od tih najvećih brojeva. Za vrijeme operativnog razdoblja centar stručnosti zahtijevao bi u prosjeku oko 30 zaposlenika u EPRV-u u godinama najveće aktivnosti i približno 10 zaposlenika u EPRV-u u narednim godinama. Financijski i proračunski učinci ovog prijedloga prikazani su u zakonodavnom financijskom izvještaju koji je priložen ovom prijedlogu. Detaljan izračun troškova prikazan je u Prilogu 7.1. procjeni učinka.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Komisija će podatke koje je prikupio centar stručnosti (EUIPO) upotrebljavati za praćenje provedbe ovog prijedloga i ostvarivanja njegovih ciljeva. Aktivnostima praćenja uzelo bi se u obzir potrebno razdoblje provedbe (među ostalim vrijeme potrebno za donošenje potrebnog novog provedbenog zakonodavstva na temelju provedbenih ovlasti koje bi se dodijelile Komisiji) i vrijeme potrebno sudionicima na tržištu da se prilagode novoj situaciji. Za procjenu promjena u obzir bi se uzeli relevantni pokazatelji iz odjeljka 9. procjene učinka.

Prva evaluacija planirana je osam godina nakon stupanja Uredbe na snagu (pri čemu se uzima u obzir da se Uredba počinje primjenjivati 24 mjeseca nakon stupanja na snagu). Potrebno je donijeti provedbene akte, a tijekom tog razdoblja potrebno je uspostaviti centar stručnosti. Naknadne evaluacije provodit će se svakih pet godina.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga**

U **glavi I.** utvrđuju se predmet i područje primjene prijedloga.

Prijedlogom se predviđa veća transparentnost u pogledu informacija potrebnih za licenciranje SEP-ova, registracije SEP-ova, postupka za ocjenjivanje bitnosti registriranih SEP-ova i postupka za utvrđivanje uvjeta FRAND za licenciju za SEP.

Prijedlog se primjenjuje na SEP-ove koji su na snazi u jednoj ili više država članica. Odnosi se na norme koje je objavila organizacija za sastavljanje normi (SDO) kojima se nositelji SEP-ova pozivaju da se obvežu na licenciranje pod poštenim, razumnim i nediskriminirajućim (FRAND) uvjetima. Ne primjenjuje se na SEP-ove koji podliježu politici

neplaćanja naknada za licenciju za prava intelektualnog vlasništva SDO-a koji je objavio normu. Prijedlog se ne primjenjuje na zahtjeve za proglašenje ništavosti ili tužbe zbog povrede SEP-ova koji nisu povezani s područjem primjene ove Uredbe.

Glavom II. prijedloga uspostavlja se centar stručnosti u okviru EUIPO-a za upravljanje bazama podataka, registrom i postupcima za provjeru bitnosti SEP-ova i utvrđivanje uvjeta FRAND. Centar stručnosti pružat će i osposobljavanje, potporu i opće savjete o SEP-ovima malim i srednjim poduzećima i informirati javnost o licenciranju SEP-ova.

Glava III. uključuje odredbe u kojima se detaljno opisuje postupak obavješćivanja o normama i agregiranim naknadama za licenciju, registracije SEP-ova i stručno mišljenje o agregiranoj naknadi za licenciju. Sadržava i odredbe o informacijama i podacima koje bi centar stručnosti uključio u registar i baze podataka. Za registraciju će se plaćati pristojba.

Postupak registracije SEP-a pokreće se kad doprinositelji ili implementatori obavijeste centar stručnosti o normi i/ili agregiranim naknadama za standardne i specifične primjene norme. Centar stručnosti objavljuje obavijest u kojoj poziva nositelje SEP-ova da registriraju svoje SEP-ove. Nositelji SEP-ova imaju šest mjeseci za registraciju. Kako bi se potaknula pravodobna registracija nakon šest mjeseci, nositelji SEP-ova neće moći zaštititi svoje SEP-ove dok se ne registriraju. Nositelj SEP-a koji se nije registrirao u roku od šest mjeseci također ne može tražiti naknade za licenciju i naknadu štete koja mu je nanesena prije registracije. Time se potiče registracija, ali i osigurava pravna sigurnost za implementatore.

U tim se pravilima uzima u obzir činjenica da patentni ured može odobriti određene SEP-ove nakon šestomjesečnog razdoblja, a određene primjene norme možda neće biti poznate u trenutku objave norme. SEP se može izbrisati iz registra samo ako je istekao, proglašen nevaljanim ili je utvrđeno da nije bitan. Registracija se može izmijeniti i mora je ažurirati nositelj SEP-a. Svaki dionik ima pravo ukazati na to da je registracija netočna ili nepotpuna i da ju je potrebno izmijeniti.

Doprinositelji ili implementatori mogu zatražiti stručno mišljenje o agregiranoj naknadi za licenciju, za što se plaća pristojba. Centar stručnosti zatim će imenovati skupinu od tri miritelja koja će donijeti stručno mišljenje. Svaki dionik može sudjelovati u postupku i izraziti svoja stajališta pod uvjetom da dokaže svoj interes. U mišljenju stručnjaka trebalo bi razmotriti i moguće učinke na predmetni lanac vrijednosti. Stručno mišljenje neće biti obvezujuće, ali će sektoru osigurati određene smjernice za pojedinačne pregovore o licenciranju SEP-ova.

Osim podataka u registru i/ili bazama podataka o pojedinačnim SEP-ovima, javnim sporazumima o licenciranju i podacima za kontakt koje su dostavili nositelji SEP-ova centar stručnosti trebao bi prikupljati podatke o sudskoj praksi iz cijelog svijeta, pravilima trećih zemalja i javnim informacijama o uvjetima FRAND. Također bi trebao izraditi statističke podatke i naručivati studije. Cilj bi bio uspostaviti jedinstvenu kontaktnu točku za sve što dionik treba znati o SEP-ovima i njihovu licenciranju. Većina informacija bit će besplatno dostupna javnosti. Neke konkretne detaljne informacije, na primjer o određenim SEP-ovima ili izvješćima o utvrđivanju uvjeta FRAND, bit će dostupne tek nakon registracije i plaćanja pristojbe. Mala i srednja poduzeća plaćat će manje pristojbe.

Glava IV. prijedloga sadržava pravila za odabir kandidata za ocjenjivače i miritelje za obavljanje zadaća koje su im dodijeljene u postupcima utvrđenima u prijedlogu. Ocjenjivači ili miritelji ne bi trebali imati samo potrebnu tehničku osposobljenost, već bi trebali dokazati da su neovisni i da nisu pristrani. Centar stručnosti trebao bi sastaviti popis kandidata koji ispunjavaju sve uvjete. Centar stručnosti trebao bi redovito revidirati popis kandidata kako bi se na njemu uvijek nalazio dovoljan broj kvalificiranih kandidata.

Glava V. prijedloga odnosi se na provjeru bitnosti SEP-ova. Utvrditi je li patent bitan za normu vrlo je težak tehnički zadatak. Unatoč svemu što poduzimaju nositelji SEP-ova, mogu postojati registrirani SEP-ovi koji zapravo nisu bitni za normu za koju su registrirani. Provjere bitnosti stoga su vrlo važne kako bi se osigurala kvaliteta registra i spriječila svaka potencijalna zlouporaba do koje može doći jer registrirani podaci nisu provjereni. Provjere bitnosti važne su i za nositelje ili implementatore SEP-ova koji možda žele dostaviti neke svoje SEP-ove na takvu provjeru kako bi se dokazala bitnost ili nebitnost za vrijeme pregovora. Za provjere bitnosti plaća se pristojba koju plaćaju nositelji SEP-ova čiji su SEP-ovi provjeravaju i implementatori koji zatraže takve provjere. To što nije provedena provjera bitnosti ne bi trebalo sprečavati pregovore o licenciranju ili bilo koji sudski ili upravni postupak u vezi s takvim SEP-ovima.

Provjere bitnosti prijavljenih SEP-ova upisanih u registar SEP-ova provodit će ocjenjivači koji imaju stručno znanje u relevantnom tehničkom području i čija je neovisnost neupitna. Takve provjere provodit će se svake godine na odabranom uzorku i provest će se samo jedna provjera bitnosti po kategoriji patenata. Provjere će se provoditi na temelju metodologije kojom se osigurava pošten i statistički valjan odabir kojim se mogu proizvesti dovoljno točni rezultati o postotku istinski bitnih patenata među registriranim SEP-ovima svakog nositelja SEP-a.

Ako za vrijeme provjere ocjenjivač ima razloga vjerovati da zatraženi SEP možda nije bitan za normu, trebao bi obavijestiti nositelja SEP-a putem centra stručnosti o svim takvim razlozima te nositelju SEP-a dati vremena da podnese svoje primjedbe. Ocjenjivač će tek nakon razmatranja odgovora dostaviti svoje konačno obrazloženo mišljenje. Nositelj SEP-a imao bi pravo zatražiti istorazinsku ocjenu prije nego što ocjenjivač izda negativno mišljenje. Rezultati istorazinske ocjene trebali bi poslužiti za poboljšanje postupka provjere bitnosti i osiguravanje dosljednosti.

U **glavi VI.** prijedloga utvrđuju se odredbe za utvrđivanje poštenih, nediskriminirajućih i razumnih uvjeta. Utvrđivanje uvjeta FRAND mora pokrenuti nositelj ili implementator SEP-a prije pokretanja odgovarajućeg sudskog postupka u EU-u. Utvrđivanje uvjeta FRAND može pokrenuti i jedna od stranaka dobrovoljno radi rješavanja sporova povezanih s uvjetima FRAND.

Ako stranka koja odgovara na zahtjev ne odgovori na zahtjev, centar stručnosti okončat će postupak ili, na zahtjev stranke koja podnosi zahtjev, nastaviti s utvrđivanjem uvjeta FRAND. To može biti potrebno kako bi se utvrdilo da je ponuda izrađena prema uvjetima FRAND ili kako bi se utvrdio iznos jamstva.

Ako obje stranke sudjeluju u postupku ili ako se postupak nastavi samo s jednom strankom, imenuje se miritelj. Od stranaka ili stranke, ovisno o slučaju, tražit će se da dostavi podneske i prijedloge. Stranke se mogu obvezati i na poštovanje rezultata utvrđivanja uvjeta FRAND. Miritelj će im pomoći na neovisan i nepristran način u nastojanju da utvrde visinu naknade po uvjetima FRAND. Miritelj će biti ovlašten proaktivno tražiti informacije, pregledavati sve informacije dostupne u registru i bazama podataka, uključujući povjerljiva izvješća o drugim postupcima utvrđivanja uvjeta FRAND i, prema potrebi, saslušati sve stručnjake. Miritelj će strankama podnijeti prijedloge. Postupak ne bi trebao trajati dulje od devet mjeseci. Ako na kraju postupka stranke još uvijek ne postignu dogovor, miritelj će podnijeti konačni prijedlog koji stranke mogu, ali ne moraju prihvatiti.

Ako se stranke dogovore, miritelj će okončati postupak bez izvješća. Ako se stranke ne nagode na kraju postupka, miritelj će okončati postupak i izdati izvješće o određivanju uvjeta FRAND. Dio tog izvješća koji nije povjerljiv sadržavat će posljednji prijedlog i metodologiju koju je miritelj primijenio za utvrđivanje i biti dostupan u registru/bazi podataka.

Ako stranka ometa utvrđivanje uvjeta FRAND ili traži rješenje u drugim jurisdikcijama, miritelj može predložiti da druga stranka okonča postupak ili da nastavi s postupkom. Stranka koja se pridržava obveze odlučit će kako postupiti ovisno o svojim potrebama.

Glava VII. prijedloga sadržava odredbe kojima se utvrđuje postupanje prema mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima uzimajući u obzir njihove posebne potrebe. Centar stručnosti ponudit će mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima besplatno osposobljavanje i potporu o pitanjima povezanim sa SEP-om. Troškove će snositi EUIPO. Kod pregovaranja o licenci za SEP s mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima nositelji SEP-ova morat će razmotriti mogućnost da im ponude povoljnije uvjete FRAND.

Glava VIII. prijedloga sadržava pravila o naknadama i pristojbama za usluge centra stručnosti. Te bi pristojbe trebale biti razumne i u skladu s troškovima pružene usluge. Komisija će donijeti provedbene akte kako bi utvrdila administrativne pristojbe i naknade za mišljenja stručnjaka o agregiranoj naknadi za licenciju, ocjenjivače i miritelje, iznose koje treba naplatiti i način plaćanja. Pristojbe bi trebale biti primjerene potrebama mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća.

Glava IX. prijedloga sadržava završne odredbe. Predložena uredba primjenjuje se na norme objavljene nakon datuma njezine primjene. Možda će biti potrebno obuhvatiti i određene važne norme kao što su one za 4G mreže u okviru kojih rade brojne aplikacije u području interneta stvari i za koje je licenciranje SEP-ova neučinkovito. Takve se norme utvrđuju delegiranim aktom i stoga se o njima može obavijestiti centar stručnosti u ograničenom roku nakon datuma podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka registracije. Ova glava uključuje i ovlast Komisije za donošenje delegiranih i provedbenih akata te klauzulu o evaluaciji i preispitivanju. Naposljetku, glava sadržava odredbe o izmjeni Uredbe (EU) 2017/1001.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o patentima bitnima za normu i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1001**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,
uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,
uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,
nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,
uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²⁹,
uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija³⁰,
u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,
budući da:

- (1) Komisija je 25. studenoga 2020. objavila akcijski plan za intelektualno vlasništvo³¹, u kojem je najavila svoje ciljeve promicanja transparentnosti i predvidljivosti u području licenciranja patenata bitnih za norme (SEP-ovi), među ostalim poboljšanjem sustava licenciranja SEP-ova, od čega će koristiti imati industrija i potrošači u Uniji, a posebno mala i srednja poduzeća (MSP-ovi)³². Vijeće je poduprlo akcijski plan u zaključcima od 18. lipnja 2021.³³, a Europski parlament u Rezoluciji³⁴.
- (2) Cilj je ove Uredbe poboljšati licenciranje SEP-ova uklanjanjem uzroka neučinkovitog licenciranja kao što su nedovoljna transparentnost u području SEP-ova, poštenu, razumni i nediskriminirajući uvjeti (FRAND) i licenciranje u lancu vrijednosti te ograničena primjena postupaka rješavanja sporova o uvjetima FRAND. Sve to zajedno smanjuje ukupnu pravednost i učinkovitost sustava i dovodi do prekomjernih administrativnih i transakcijskih troškova. Uredbom se poboljšava licenciranje SEP-ova i time nastoji potaknuti sudjelovanje europskih poduzeća u procesu normizacije i opsežna primjena takvih normiranih tehnologija, posebno u industrijama interneta stvari (IoT). Stoga se ovom Uredbom nastoje ostvariti ciljevi koji nadopunjuju ciljeve osiguravanja zaštite nenarušenog tržišnog natjecanja zajamčenog člancima 101. i 102.

²⁹ SL C , , str. .

³⁰ SL C , , str. .

³¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Iskorištavanje inovacijskog potencijala EU-a – Akcijski plan za intelektualno vlasništvo za oporavak i otpornost EU-a od 25. studenoga 2020., COM(2020) 760 final.

³² SL L 124, 20.5.2003., str. 36.

³³ Zaključci Vijeća o politici intelektualnog vlasništva, kako ih je odobrilo Vijeće (ekonomski i financijski poslovi) na sastanku 18. lipnja 2021.

³⁴ Rezolucija Europskog parlamenta od 11. studenoga 2021. o akcijskom planu za intelektualno vlasništvo za oporavak i otpornost EU-a (2021/2007(INI)).

UFEU-a, ali se razlikuju od tih ciljeva. Ova Uredba također ne bi trebala dovoditi u pitanje nacionalna pravila o tržišnom natjecanju.

- (3) SEP-ovi su patenti koji štite tehnologiju koja je ugrađena u normu. SEP-ovi su „bitni” u smislu da su za primjenu norme potrebni izumi obuhvaćeni SEP-ovima. Uspjeh norme ovisi o njezinoj širokoj primjeni i zbog toga bi svim dionicima trebalo omogućiti da primjenjuju normu. Kako bi se osigurala opsežna primjena i dostupnost normi, organizacije za sastavljanje normi zahtijevaju od nositelja SEP-ova koji sudjeluju u razvoju normi da se obvežu da će licencirati te patente po uvjetima FRAND za implementatore koji su se odlučili primjenjivati normu. Obveza FRAND dobrovoljna je ugovorna obveza koju nositelj SEP-a preuzima u korist trećih strana i kao takvu trebali bi je poštovati i budući nositelji SEP-ova. Ova bi se Uredba trebala primjenjivati na patente koji su bitni za normu koju je objavila organizacija za sastavljanje normi, a za koje se nositelj SEP-a nakon stupanja na snagu ove Uredbe njoj obvezao licencirati svoje SEP-ove po poštenim, razumnim i nediskriminirajućim uvjetima (FRAND) i na koje se ne primjenjuje politika neplaćanja naknada za licenciju za prava intelektualnog vlasništva.
- (4) Postoje dobro uspostavljeni komercijalni odnosi i prakse licenciranja za određene slučajeve primjene normi, kao što su norme za bežičnu komunikaciju koje imaju više verzija tijekom nekoliko generacija te dovode do znatne uzajamne ovisnosti i stvaraju veliku vrijednosti za nositelje i implementatore SEP-ova. Postoje drugi, obično novi slučajevi primjene, ponekad istih normi ili njihovih podskupova, na manje zrelim tržištima s raspršenijim i manje konsolidiranim zajednicama implementatora, za koje nepredvidljivost naknade za licenciju i drugi uvjeti licenciranja te potencijalno složene procjene i vrednovanja patenata te povezani sudski postupci smanjuju motivaciju za uvođenje normiziranih tehnologija u inovativne proizvode. Stoga, kako bi se osigurao proporcionalan i dobro usmjeren odgovor, određeni postupci na temelju ove Uredbe, odnosno utvrđivanje agregiranih naknada za licencije i obvezno utvrđivanje uvjeta FRAND prije pokretanja sudskih postupaka, ne bi se trebali primjenjivati na utvrđene slučajeve primjene određenih normi ili njihovih dijelova za koje postoji dovoljno dokaza da pregovori o licenciranju SEP-ova po uvjetima FRAND ne dovode do znatnih poteškoća ili neučinkovitosti.
- (5) Budući da bi transparentnost u licenciranju SEP-ova trebala potaknuti uravnoteženo ulagačko okruženje duž cijelih lanaca vrijednosti jedinstvenog tržišta, posebno za primjene novih tehnologija koje su osnove za zeleni, digitalni i otporni rast kao cilj Unije, Uredba bi se trebala primjenjivati i na norme ili njihove dijelove objavljene prije njezina stupanja na snagu ako neučinkovitost u licenciranju relevantnih SEP-ova ozbiljno narušava funkcioniranje unutarnjeg tržišta. To je osobito važno za poremećaje na tržištu koje sprječava ulaganje na jedinstvenom tržištu, uvođenje inovativnih tehnologija ili razvoj tehnologija u nastajanju i novih primjena. Stoga bi Komisija, uzimajući u obzir te kriterije, delegiranim aktom trebala utvrditi norme ili njihove dijelove koji su objavljeni prije stupanja na snagu ove Uredbe i relevantne primjene za koje se SEP-ovi mogu registrirati.
- (6) S obzirom na to da bi trebalo preuzeti obvezu FRAND za svaki SEP za koji je dana izjava o bitnosti za bilo koju normu namijenjenu opetovanoj i kontinuiranoj primjeni, značenje normi trebalo bi biti šire od onog iz Uredbe (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća³⁵.

³⁵ Uredba (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o europskoj normizaciji, o izmjeni direktiva Vijeća 89/686/EEZ i 93/15/EEZ i direktiva 94/9/EZ, 94/25/EZ,

- (7) Licenciranje po uvjetima FRAND uključuje licenciranje bez plaćanja naknade za licenciju. Budući da je većina problema povezana s politikama licenciranja za koje se plaća naknada za licenciju, ova se Uredba ne primjenjuje na licenciranje bez plaćanja naknade za licenciju.
- (8) S obzirom na globalnu prirodu licenciranja SEP-ova, upućivanja na agregiranu naknadu za licenciju i utvrđivanje uvjeta FRAND mogu se odnositi na globalne agregirane naknade i utvrđivanje uvjeta FRAND na svjetskoj razini ili kako se drukčije dogovore dionici koji prijavljuju normu ili stranke u postupku.
- (9) U Uniji se utvrđivanje normi i primjena pravila prava tržišnog natjecanja povezanih s obvezom FRAND u pogledu patenata bitnih za normu temelje na horizontalnim smjernicama³⁶ i presudi Suda od 16. srpnja 2015. u predmetu C-170/13, *Huawei Technologies Co. Ltd/ZTE Corp. i ZTE Deutschland GmbH*³⁷. Sud je priznao pravo nositelja SEP-a da nastoji ostvariti zaštitu svojih patenta pred nacionalnim sudovima pod određenim uvjetima koji moraju biti ispunjeni kako bi se spriječila zlouporaba vladajućeg položaja nositelja SEP-a kad zahtijeva prestanak povrede svojeg patenta. Budući da patent svojem nositelju daje isključivo pravo sprečavanja bilo koje treće strane u korištenju izuma bez suglasnosti nositelja samo u jurisdikciji za koju je izdan, sporovi u području patenta uređeni su nacionalnim zakonima o patentima i građanskim postupcima i/ili provedbenim propisima usklađenima Direktivom 2004/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³⁸.
- (10) Budući da postoje posebni postupci za procjenu valjanosti i povrede patenata, ova Uredba ne bi trebala utjecati na takve postupke.
- (11) Svako upućivanje na nadležni sud države članice u ovoj Uredbi uključuje Jedinствени sud za patente ako su ispunjeni uvjeti za to.
- (12) Kako bi se olakšala provedba ove Uredbe, Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) trebao bi putem centra stručnosti obavljati odgovarajuće zadaće. EUIPO ima veliko iskustvo u upravljanju bazama podataka, elektroničkim registrima i mehanizmima alternativnog rješavanja sporova, koji su najvažniji aspekti funkcija dodijeljenih ovom Uredbom. Potrebno je centru stručnosti staviti na raspolaganje ljudske i financijske resurse potrebne za ispunjavanje njegovih zadaća.
- (13) Centar stručnosti trebao bi uspostaviti i upravljati elektroničkim registrom i elektroničkom bazom podataka s detaljnim informacijama o SEP-ovima koji su na snazi u jednoj ili više država članica, uključujući rezultate provjere bitnosti, mišljenja, izvješća, dostupnu sudsku praksu iz jurisdikcija u cijelom svijetu, pravila koja se odnose na SEP-ove u trećim zemljama i rezultate studija o SEP-ovima. Kako bi se informirala javnost i olakšalo licenciranje SEP-ova za MSP-ove, centar stručnosti trebao bi ponuditi pomoć MSP-ovima. Uspostava sustava provjera bitnosti i postupaka za utvrđivanje agregiranih naknada za licencije i uvjeta FRAND te upravljanje tim sustavom i postupcima u okviru centra stručnosti trebali bi uključivati mjere kojima se

95/16/EZ, 97/23/EZ, 98/34/EZ, 2004/22/EZ, 2007/23/EZ, 2009/23/EZ i 2009/105/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 87/95/EEZ i Odluke br. 1673/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 316, 14.11.2012., str. 12.).

³⁶ Komunikacija Komisije – Smjernice o primjenjivosti članka 101. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na sporazume o horizontalnoj suradnji, SL C 11, 14.1.2011., str. 1. (trenutačno se preispituju).

³⁷ Presuda Suda od 16. srpnja 2015., *Huawei Technologies Co. Ltd/ZTE Corp. i ZTE Deutschland GmbH*, C-170/13, ECLI:EU:C:2015:477.

³⁸ Direktiva 2004/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o provedbi prava intelektualnog vlasništva (SL L 157, 30.4.2004., str. 45.).

kontinuirano poboljšavaju sustav i postupci, među ostalim primjenom novih tehnologija. U skladu s tim ciljem centar stručnosti trebao bi uspostaviti postupke za osposobljavanje ocjenjivača bitnosti i miritelja za davanje mišljenja o agregiranim naknadama za licencije i o utvrđivanju uvjeta FRAND te poticati dosljednost u njihovoj praksi.

- (14) Na centar stručnosti trebala bi se primjenjivati pravila Unije o pristupu dokumentima i zaštiti podataka. Njegove zadaće trebale bi biti osmišljene s ciljem da se poveća transparentnost time da se postojeće informacije relevantne za SEP-ove stave na raspolaganje svim dionicima na centraliziran i sustavan način. Stoga bi trebalo uspostaviti ravnotežu između slobodnog javnog pristupa osnovnim informacijama i potrebe za financiranjem rada centra stručnosti. Kako bi se pokrili troškovi održavanja, za pristup detaljnim informacijama u bazi podataka, kao što su rezultati svih provjera bitnosti i izvješća o utvrđivanju uvjeta FRAND, trebalo bi uvesti plaćanje pristojbe za registraciju.
- (15) Informacije o mogućoj agregiranoj naknadi za licenciju za sve SEP-ove kojima je obuhvaćena norma (agregirana naknada) koja se primjenjuje na primjenu te norme važne su za procjenu iznosa naknade za licenciju za proizvod koji je važan faktor za utvrđivanje troškova proizvođača. Također pomažu nositelju SEP-a da planira očekivani povrat ulaganja. Objavljivanjem očekivane agregirane naknade za licenciju i standardnih uvjeta licenciranja za određenu normu olakšalo bi se licenciranje SEP-a i smanjili troškovi njegova licenciranja. Stoga je potrebno objaviti informacije o ukupnim naknadama za licencije (agregirana naknada za licenciju) i standardnim uvjetima FRAND za licenciranje.
- (16) Nositelji SEP-ova trebali bi imati mogućnost prvo obavijestiti centar stručnosti o objavi norme ili agregirane naknade za licenciju o kojoj su se dogovorili. Osim u slučajevima primjene normi za koje Komisija utvrdi da postoje dobro utvrđene i općenito funkcionalne prakse licenciranja SEP-ova, centar stručnosti može pomoći strankama da utvrde odgovarajuću agregiranu naknadu za licenciju. U tom kontekstu, ako nositelji SEP-ova nisu postigli dogovor o agregiranoj naknadi za licenciju, određeni nositelji SEP-ova mogu zatražiti od centra stručnosti da imenuje miritelja kako bi pomogao nositeljima SEP-ova koji su voljni sudjelovati u postupku u utvrđivanju agregirane naknade za licenciju za SEP-ove koji obuhvaćaju odgovarajuću normu. U tom bi slučaju uloga miritelja bila olakšati donošenje odluka nositeljima SEP-ova koji sudjeluju bez davanja bilo kakve preporuke za agregiranu naknadu za licenciju. Naposljetku, važno je osigurati postojanje treće neovisne strane, stručnjaka, koja bi mogla preporučiti agregiranu naknadu za licenciju. Stoga bi nositelji i/ili implementatori SEP-ova trebali moći zatražiti stručno mišljenje centra stručnosti o agregiranoj naknadi za licenciju. Kad se takav zahtjev podnese, centar stručnosti trebao bi imenovati povjerenstvo miritelja i upravljati postupkom u kojem su svi zainteresirani dionici pozvani na sudjelovanje. Nakon što primi informacije od svih sudionika, povjerenstvo bi trebalo dostaviti neobvezujuće stručno mišljenje o agregiranoj naknadi za licenciju. Stručno mišljenje o agregiranoj naknadi za licenciju trebalo bi sadržavati analizu očekivanog učinka agregirane naknade za licenciju na nositelje SEP-ova i dionike u lancu vrijednosti koja nije povjerljiva. S obzirom na to bilo bi važno razmotriti čimbenike kao što su učinkovitost licenciranja SEP-a, uključujući uvide u sva uobičajena pravila ili prakse za licenciranje intelektualnog vlasništva u lancu vrijednosti i unakrsno licenciranje te utjecaj na motivaciju za inovacije nositelja SEP-ova i različitih dionika u lancu vrijednosti.

- (17) U skladu s općim načelima i ciljevima transparentnosti, sudjelovanja i pristupa europskoj normizaciji informacije o broju SEP-ova koji se primjenjuju na normu, vlasništvu relevantnih SEP-ova i dijelovima norme koji su obuhvaćeni SEP-ovima trebale bi biti javno dostupne u centraliziranom registru. Registar i baza podataka sadržavat će informacije o relevantnim normama, proizvodima, postupcima, uslugama i sustavima u kojima se primjenjuje norma, SEP-ovima koji su na snazi u EU-u, standardnim uvjetima licenciranja po načelu FRAND ili programima licenciranja, programima kolektivnog licenciranja i bitnosti. Za nositelje SEP-ova registar će osigurati transparentnost u pogledu relevantnih SEP-ova, njihova udjela u svim SEP-ovima koji su prijavljeni u odnosu na normu i značajki normi obuhvaćenih patentima. Nositelji SEP-ova lakše će razumjeti kako se njihovi portfelji uspoređuju s portfeljima drugih nositelja SEP-ova. To je važno za pregovore s implementatorima, ali i za potrebe unakrsnog licenciranja s drugim nositeljima SEP-ova. Registar će implementatorima poslužiti kao pouzdan izvor informacija o SEP-ovima, među ostalim o nositeljima SEP-ova od kojih će implementator možda trebati dobiti licenciju. Dostupnost takvih informacija u registru pridonijet će i skraćivanju trajanja tehničkih rasprava za vrijeme prve faze pregovora o licenciranju SEP-a.
- (18) Nakon obavijesti o normi ili utvrđivanju agregirane naknade za licenciju, ovisno o tome što je ranije, centar stručnosti otvara postupak registracije SEP-ova za nositelje SEP-ova koji su na snazi u jednoj državi članici ili njih više.
- (19) Kako bi se osigurala transparentnost u pogledu SEP-ova, primjereno je od nositelja SEP-ova zahtijevati da registriraju svoje patente koji su bitni za normu za koje je otvoren postupak registracije. Nositelji SEP-ova trebali bi registrirati svoje SEP-ove u roku od šest mjeseci nakon što centar stručnosti otvori postupak registracije ili nakon dodjele odgovarajućih SEP-ova, ovisno o tome što je ranije. Ako su SEP-ovi pravodobno registrirani, nositelji SEP-ova trebali bi moći naplatiti naknade za licencije i zatražiti naknadu štete zbog korištenja i povreda koji su se dogodili prije registracije.
- (20) Nositelji ih mogu registrirati nakon navedenog roka. Međutim, u tom slučaju nositelji SEP-ova ne bi trebali imati mogućnost naplate naknade za licencije i nadoknade štete za razdoblje kašnjenja.
- (21) Ništavost, nebitnost ili neizvršivost manjeg broja patenata ne bi trebala utjecati na klauzule u sporazumu o licenciji kojima se utvrđuje naknada za velik broj postojećih ili budućih patenata ako ne utječu na ukupni iznos i naplativost naknade za licenciju ili drugih klauzula u takvim sporazumima.
- (22) Nositelji SEP-ova trebali bi se pobrinuti da se njihove registracije za SEP ažuriraju. Ažuriranja bi trebalo evidentirati u roku od šest mjeseci za relevantne promjene statusa, među ostalim vlasništvo, nalaze o ništavosti ili druge primjenjive promjene koje proizlaze iz ugovornih obveza ili odluka javnih tijela. Ako se registracija ne ažurira, može doći do suspenzije registracije SEP-a iz registra.
- (23) Nositelj SEP-a može zatražiti i izmjenu registracije SEP-a. I zainteresirani dionik može zatražiti izmjenu registracije SEP-a ako na temelju konačne odluke javnog tijela može dokazati da je registracija netočna. SEP se može brisati iz registra samo na zahtjev nositelja SEP-a, ako je patent istekao, proglašen ništavim ili nebitnim pravomoćnom odlukom ili odlukom nadležnog suda države članice ili ako je utvrđeno da nije bitan u skladu s ovom Uredbom.

- (24) Kako bi se dodatno osigurala kvaliteta registra i izbjegla registracija prevelikog broja patenata, provjere bitnosti trebali bi i nasumično provoditi neovisni ocjenjivači odabrani u skladu s objektivnim kriterijima koje utvrđuje Komisija. Potrebno je provjeriti bitnost samo jednog SEP-a iz iste kategorije patenata.
- (25) Te bi se provjere bitnosti trebale provoditi na uzorku iz portfelja SEP-ova kako bi se zajamčilo da se iz uzoraka mogu dobiti statistički valjani rezultati. Rezultati provjera bitnosti uzorka trebali bi odrediti omjer SEP-ova koji su zadovoljili kriterije provjere i svih SEP-ova koje je registrirao svaki nositelj SEP-a. Stupanj bitnosti trebalo bi svake godine ažurirati.
- (26) Nositelji ili implementatori SEP-ova mogu svake godine odrediti najviše 100 registriranih SEP-ova za provjere bitnosti. Ako je potvrđeno da su prethodno odabrani SEP-ovi bitni, nositelji SEP-ova mogu upotrebljavati tu informaciju u pregovorima i kao dokaz na sudovima, ne dovodeći u pitanje pravo implementatora da ospori bitnost registriranog SEP-a na sudu. Odabrani SEP-ovi ne bi imali utjecaja na postupak uzorkovanja jer bi uzorak trebalo odabrati iz svih registriranih SEP-ova svakog nositelja SEP-a. Ako su unaprijed odabrani SEP i SEP odabran za uzorak isti, potrebno je provesti samo jednu provjeru bitnosti. Provjere bitnosti ne bi se smjele ponavljati na SEP-ovima iz iste kategorije patenata.
- (27) U registru bi trebalo navesti svaku procjenu bitnosti SEP-ova koju je proveo neovisni subjekt prije stupanja na snagu Uredbe, primjerice putem patentnog udruženja, kao i utvrđivanja bitnosti koja su provela pravosudna tijela. Ti se SEP-ovi ne bi trebali ponovno provjeravati nakon što se nadležnom centru dostave relevantni dokazi koji potkrepljuju informacije u registru.
- (28) Ocjenjivači bi trebali djelovati neovisno u skladu s poslovnikom i Kodeksom ponašanja koji utvrđuje Komisija. Nositelj SEP-a mogao bi zatražiti istorazinsku ocjenu prije izdavanja obrazloženog mišljenja. Daljnje preispitivanje rezultata provjere bitnosti ne bi bilo potrebno, osim ako je za SEP zatražena istorazinska ocjena. Rezultati istorazinske ocjene trebali bi poslužiti za poboljšanje postupka provjere bitnosti, utvrđivanje i otklanjanje nedostataka i poboljšanje dosljednosti.
- (29) Centar stručnosti objavljuje rezultate provjera bitnosti, bilo pozitivne ili negativne, u registru i bazi podataka. Rezultati provjera bitnosti ne bi bili pravno obvezujući. Stoga bi se svi naknadni sporovi u pogledu bitnosti morali rješavati na nadležnom sudu. Međutim, rezultati provjera bitnosti, neovisno o tome je li ih zatražio nositelj SEP-a ili se temelje na uzorku, mogu se upotrijebiti za dokazivanje bitnosti tih SEP-ova u pregovorima, u patentnim udruženjima i na sudu.
- (30) Potrebno je osigurati da se brisanjem SEP-a iz registra ne zaobilaze registracija i posljedične obveze predviđene ovom Uredbom. Ako ocjenjivač utvrdi da prijavljeni SEP nije bitan, samo nositelj SEP-a može zatražiti njegovo brisanje iz registra i tek nakon završetka godišnjeg postupka uzorkovanja i nakon što se utvrdi i objavi udio istinskih SEP-ova iz uzorka.
- (31) Svrha je obveze FRAND olakšati donošenje i primjenu norme stavljanjem SEP-a na raspolaganje implementatorima po poštenim i razumnim uvjetima te nositelju SEP-a pružiti pravedan i razuman povrat za njegovu inovaciju. Stoga bi krajnji cilj mjera izvršenja nositelja SEP-ova ili tužbi koje su pokrenuli implementatori jer im je nositelj SEP-a odbio izdati licenciju trebalo biti sklapanje sporazuma o licenciji po uvjetima FRAND. Glavni je cilj Uredbe u tom pogledu olakšati pregovore i izvansudsko rješavanje sporova, što može koristiti objema stranama. Osiguravanje pristupa brzim,

pravednim i isplativim načinima rješavanja sporova po uvjetima FRAND trebalo bi koristiti i nositeljima i implementatorima SEP-ova. Kao takvo, pravilno funkcioniranje mehanizma za izvansudsko rješavanje sporova radi utvrđivanja uvjeta FRAND može donijeti znatne koristi svim stranama. Stranka može zatražiti utvrđivanje uvjeta FRAND kako bi dokazala da je njezina ponuda u skladu s uvjetima FRAND ili kako bi pružila jamstvo da sudjeluje u dobroj vjeri.

- (32) Utvrđivanje uvjeta FRAND trebalo bi pojednostavniti i ubrzati pregovore o uvjetima FRAND i smanjiti troškove. EUIPO bi trebao upravljati tim postupkom. Centar stručnosti trebao bi uspostaviti popis miritelja koji ispunjavaju utvrđene kriterije stručnosti i neovisnosti te bazu izvješća koja nisu povjerljiva (povjerljiva verzija izvješća bit će dostupna samo strankama i miriteljima). Miritelji bi trebali biti neutralne osobe s velikim iskustvom u rješavanju sporova koji dobro poznaju ekonomiju licenciranja po uvjetima FRAND.
- (33) Utvrđivanje uvjeta FRAND bio bi obavezan korak prije nego što bi nositelj SEP-a mogao pokrenuti postupak zbog povrede patenta ili kako bi implementator mogao zatražiti utvrđivanje ili ocjenu uvjeta FRAND koji se odnose na SEP pred nadležnim sudom države članice. Međutim, obveza pokretanja postupka utvrđivanja uvjeta FRAND prije relevantnog sudskog postupka ne bi trebala biti potrebna za SEP-ove koji obuhvaćaju one slučajeve primjene normi za koje Komisija utvrdi da u njima nema znatnih poteškoća ili neučinkovitosti u licenciranju po uvjetima FRAND.
- (34) Svaka stranka može odlučiti želi li sudjelovati u postupku i obvezati se da će postupiti u skladu s njegovim ishodom. Ako stranka ne odgovori na zahtjev za utvrđivanje uvjeta FRAND ili se ne obveže na postupanje u skladu s ishodom tog postupka, druga stranka trebala bi moći zatražiti obustavu ili jednostrani nastavak postupka utvrđivanja uvjeta FRAND. Takva stranka ne bi trebala biti izložena parničnom postupku za vrijeme utvrđivanja uvjeta FRAND. Isto tako, utvrđivanje uvjeta FRAND trebalo bi biti učinkovit postupak u kojem stranke mogu postići dogovor prije pokretanja parničnog postupka ili dobiti odluku koja će se primijeniti u daljnjim postupcima. Stoga bi stranka ili stranke koje se obvežu poštovati ishod utvrđivanja uvjeta FRAND i propisno sudjeluju u postupku trebale imati koristi od dovršetka tog postupka.
- (35) Obveza pokretanja postupka utvrđivanje uvjeta FRAND ne bi smjela biti štetna za učinkovitu zaštitu prava stranaka. S obzirom na to, stranka koja se obveže da će postupiti u skladu s ishodom postupka utvrđivanja uvjeta FRAND, a druga stranka to ne učini, trebala bi imati pravo pokrenuti postupak pred nadležnim nacionalnim sudom do okončanja utvrđivanja uvjeta FRAND. Osim toga, bilo koja stranka trebala bi moći zatražiti privremenu mjeru financijske naravi pred nadležnim sudom. U situaciji u kojoj je relevantni nositelj SEP-a preuzeo obvezu FRAND, privremenim mjerama odgovarajuće i proporcionalne financijske naravi trebala bi se pružiti potrebna sudska zaštita nositelju SEP-a koji je pristao licencirati svoj SEP po uvjetima FRAND, dok bi implementator trebao moći osporiti razinu naknada za licencije po uvjetima FRAND ili podnijeti prigovor o nebitnosti ili ništavosti SEP-a. U nacionalnim sustavima koji zahtijevaju pokretanje postupka o meritumu predmeta kao preduvjet za traženje privremenih mjera financijske naravi trebalo bi biti moguće pokrenuti takav postupak, ali stranke bi trebale zatražiti da se postupak obustavi za vrijeme postupka utvrđivanja uvjeta FRAND. Kad se utvrđuje koju bi razinu privremene mjere financijske naravi trebalo smatrati primjerenom, treba uzeti u obzir, među ostalim, ekonomsku sposobnost podnositelja zahtjeva i moguće učinke na učinkovitost zatraženih mjera, osobito za mala i srednja poduzeća, kako bi se spriječila zlouporaba takvih mjera. Ujedno bi trebalo pojasniti da bi, nakon okončanja postupka utvrđivanja uvjeta

FRAND, strankama trebao biti dostupan cijeli niz mjera, uključujući privremene mjere, mjere predostrožnosti i korektivne mjere.

- (36) Kad stranke pristupe postupku utvrđivanja uvjeta FRAND, trebale bi s popisa odabrati miritelja za utvrđivanja uvjeta FRAND. Ako se stranke ne mogu dogovoriti oko odabira, miritelja bi odabrao centar stručnosti. Postupak utvrđivanja uvjeta FRAND trebalo bi zaključiti u roku od devet mjeseci. To bi vrijeme bilo potrebno za postupak kojim se osigurava poštovanje prava stranaka i koji je ujedno dovoljno brz kako bi se izbjegla kašnjenja u sklapanju licencijskih ugovora. Stranke se mogu nagoditi u bilo kojem trenutku za vrijeme postupka, okončavajući time postupak utvrđivanja uvjeta FRAND.
- (37) Nakon imenovanja centra za mirenje trebao bi uputiti postupak utvrđivanja uvjeta FRAND miritelju, koji bi trebao ispitati sadržava li zahtjev potrebne informacije i dostaviti raspored postupka strankama ili stranci koja traži nastavak postupka utvrđivanja uvjeta FRAND.
- (38) Miritelj bi trebao ispitati podneske i prijedloge stranaka za utvrđivanje uvjeta FRAND i razmotriti relevantne pregovaračke korake, među ostalim relevantne okolnosti. Miritelj bi, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev stranke, trebao moći zahtijevati od stranaka da dostave dokaze koje smatra potrebnima za izvršavanje svoje zadaće. Trebao bi moći ispitati i javno dostupne informacije i registar centra stručnosti i izvješća o drugim utvrđivanjima uvjeta FRAND te dokumente koji nisu povjerljivi i informacije koje je sastavio centar stručnosti ili koji su mu dostavljeni.
- (39) Ako se stranka ne uključi u postupak utvrđivanja uvjeta FRAND nakon imenovanja miritelja, druga stranka može zatražiti okončanje ili može zatražiti da miritelj izda preporuku za utvrđivanje uvjeta FRAND na temelju informacija koje je mogao razmotriti.
- (40) Ako stranka pokrene postupak u jurisdikciji izvan Unije u kojem se donesu pravno obvezujuće i izvršive odluke u vezi s istom normom koja podliježe utvrđivanju uvjeta FRAND i njihovoj provedbi ili koji uključuje SEP-ove iz iste kategorije patenata kao SEP-ovi koji podliježu utvrđivanju uvjeta FRAND i ako u postupku kao stranka sudjeluje jedna ili više stranaka utvrđivanja uvjeta FRAND, prije ili za vrijeme utvrđivanja uvjeta FRAND, miritelj ili, ako miritelj nije imenovan, centar stručnosti trebali bi imati mogućnost obustaviti postupak na zahtjev druge stranke.
- (41) Po završetku postupka miritelj bi trebao iznijeti prijedlog u kojem bi preporučio uvjete FRAND. Svaka stranka trebala bi imati mogućnost prihvatiti ili odbiti prijedlog. Ako se stranke ne nagode i/ili ne prihvate njegov prijedlog, miritelj bi trebao sastaviti izvješće o utvrđivanju uvjeta FRAND. Izvješće bi trebalo izraditi u povjerljivoj verziji i verziji koja nije povjerljiva. Verzija izvješća koja nije povjerljiva trebala bi sadržavati prijedlog uvjeta FRAND i korištene metodologije i biti dostavljena centru stručnosti radi objave kako bi se mogla upotrebljavati kao referenca pri svakom naknadnom postupku utvrđivanja uvjeta FRAND između stranaka i drugih dionika koji sudjeluju u sličnim pregovorima. Stoga bi izvješće služilo i kao poticaj strankama na nagodbu i za osiguravanje transparentnosti u pogledu postupka i preporučenih uvjeta FRAND u slučajevima neslaganja.
- (42) Uredbom se poštuju prava intelektualnog vlasništva vlasnika patenta (članak 17. stavak 2. Povelje EU-a o temeljnim pravima), iako se njome ograničava mogućnost provedbe SEP-a koji nije registriran u određenom roku i uvodi zahtjev za utvrđivanje uvjeta FRAND prije zaštite pojedinačnih SEP-ova. Ograničenje ostvarivanja prava intelektualnog vlasništva dopušteno je Poveljom EU-a, pod uvjetom da se poštuje

načelo proporcionalnosti. U skladu s ustaljenom sudskom praksom temeljna prava mogu se ograničiti pod uvjetom da ta ograničenja odgovaraju ciljevima od općeg interesa koje Unija želi ostvariti i ne predstavljaju, u odnosu na cilj koji se želi postići, nerazmjerno i nedopustivo miješanje kojim se dovodi u pitanje sama bit zajamčenih prava³⁹. S obzirom na to ova je Uredba od javnog interesa jer se njome pružaju ujednačene, otvorene i predvidljive informacije i ishodi o SEP-ovima u korist nositelja, implementatora i krajnjih korisnika SEP-ova na razini Unije. Cilj joj je širenje tehnologije, od čega imaju korist nositelji i implementatori SEP-ova. Nadalje, pravila o utvrđivanju uvjeta FRAND privremena su i samim time ograničena te usmjerena na poboljšanje i pojednostavnjenje postupka, ali u konačnici nisu obvezujuća⁴⁰.

- (43) Utvrđivanje uvjeta FRAND ujedno je u skladu s pravom na djelotvoran pravni lijek i pošteno suđenje kako je utvrđeno u članku 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima jer implementator i nositelj SEP-a u potpunosti zadržavaju to pravo. Ako se registracija ne provede u propisanom roku, isključenje prava na djelotvornu provedbu je ograničeno, nužno i u skladu s ciljevima od općeg interesa. Kao što je potvrdio Sud EU-a⁴¹, utvrđivanje obveznog rješavanja sporova kao preduvjeta za pristup nadležnim sudovima država članica smatralo bi se usklađenim s načelom djelotvorne sudske zaštite. Uvjeti FRAND utvrđuju se u skladu s uvjetima za obvezno rješavanje sporova navedenima u presudama Suda EU-a, uzimajući u obzir posebne značajke licenciranja SEP-ova.
- (44) Pri utvrđivanju agregiranih naknada za licencije i uvjeta FRAND miritelji bi posebno trebali uzeti u obzir pravnu stečevinu Unije i presude Suda koje se odnose na SEP-ove te smjernice izdane u skladu s ovom Uredbom, horizontalne smjernice⁴² i Komunikacijom Komisije iz 2017. „Utvrđivanje pristupa EU-a patentima bitnima za normu”⁴³. Nadalje, miritelji bi trebali razmotriti sva stručna mišljenja o agregiranoj naknadi za licenciju ili, ako ona ne postoje, zatražiti informacije od stranaka i proučiti smjernice izdane u skladu s ovom Uredbom prije nego što donesu svoje konačne prijedloge.
- (45) Licenciranje SEP-ova može uzrokovati napetosti u lancima vrijednosti koji dosad nisu bili izloženi SEP-ovima. Stoga je važno da centar stručnosti informira javnost o licenciranju SEP-a u lancu vrijednosti na bilo koji raspoloživi način. Ostali čimbenici uključivali bi sposobnost proizvođača na početku proizvodnog lanca da prenesu trošak

³⁹ Presuda Suda od 13. prosinca 1979., *Hauer/Land Rheinland-Pfalz*, C-44/79, EU:C:1979:290, točka 32.; presuda Suda od 11. srpnja 1989., *Hermann Schröder HS Kraftfutter GmbH & Co. KG/Hauptzollamt Gronau*, C-256/87, EU:C:1999:332, točka 15. i presuda Suda od 13. srpnja 1989., *Hubert Wachauf /Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft*, C-5/88, ECLI:EU:C:1989:321, točke 17. i 18.

⁴⁰ Postupak mirenja provodi se u skladu s uvjetima za obveznu primjenu alternativnih postupaka rješavanja sporova kao uvjet za dopuštenost tužbe pred sudovima, kako je navedeno u presudama Suda Europske unije; spojeni predmeti od C-317/08 do C-320/08 *Alassini i drugi* od 18. ožujka 2010. i predmet C-75/16, *Menini i Rampanelli/Banco Popolare Società Cooperativa* od 14. lipnja 2017., uzimajući u obzir posebnosti licenciranja SEP-a.

⁴¹ Presuda Suda od 18. ožujka 2010., *Rosalba Alassini/Telecom Italia SpA* (C-317/08), *Filomena Califano/Wind SpA* (C-318/08), *Lucia Anna Giorgia Iacono/Telecom Italia SpA* (C-319/08) i *Multiservice Srl/Telecom Italia SpA* (C-320/08), spojeni predmeti C-317/08, C-318/08, C-319/08 i C-320/08, EU:C:2010:146 i presuda Suda od 14. lipnja 2017., *Livio Menini i Maria Antonia Rampanelli/Banco Popolare – Società Cooperativa*, C-75/16, EU:C:2017:457.

⁴² Komunikacija Komisije – Smjernice o primjenjivosti članka 101. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na sporazume o horizontalnoj suradnji, SL C 11, 14.1.2011., str. 1. (trenutačno se preispituju).

⁴³ Komunikacija „Utvrđivanje pristupa EU-a patentima bitnima za normu” COM(2017) 712 final, 29.11.2017.

licencije za SEP na sektor daljnje proizvodnje i svaki mogući učinak postojećih klauzula o naknadi štete unutar lanca vrijednosti.

- (46) MSP-ovi mogu biti uključeni u licenciranje SEP-a i kao nositelji i implementatori SEP-ova. Iako trenutačno nema puno MSP-ova koji su nositelji SEP-ova, učinkovitost ostvarena ovom Uredbom vjerojatno će olakšati licenciranje njihovih SEP-ova. Treba utvrditi dodatne uvjete kako bi se smanjilo opterećenje troškova za takve MSP-ove, kao što su mogućnost plaćanja manjih administrativnih pristojbi i naknada za provjere bitnosti i mirenje uz besplatnu potporu i osposobljavanje. SEP-ovi mikropoduzeća i malih poduzeća ne bi trebali biti predmet uzorkovanja radi provjere bitnosti, ali trebali bi imati mogućnost predložiti SEP-ove za provjeru bitnosti ako to žele. MSP-ovi koji su implementatori također bi trebali imati pravo na manje pristojbe za pristup te besplatne potpore i osposobljavanja. Naposljetku, nositelje SEP-a trebalo bi poticati da potiču MSP-ove na licenciranje putem popusta na male količine ili izuzimanja od plaćanja naknada za licencije po uvjetima FRAND.
- (47) Kako bi se dopunili određeni elementi ove Uredbe koji nisu ključni, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije za stavke koje treba upisati u registar ili utvrđivanje relevantnih postojećih normi ili utvrđivanje slučajeva primjene normi ili njihovih dijelova za koje Komisija utvrdi da u njima nema znatnih poteškoća ili neučinkovitosti u licenciranju po uvjetima FRAND. Posebno je važno da Komisija za vrijeme svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.⁴⁴ Osobito, radi osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kad i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (48) Kako bi se osigurali jednaki uvjeti za provedbu relevantnih odredaba ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za donošenje detaljnih zahtjeva za odabir ocjenjivača i miritelja te za donošenje poslovnika i kodeksa ponašanja za ocjenjivače i miritelje. Komisija bi ujedno trebala donijeti tehnička pravila za odabir uzorka SEP-ova za provjere bitnosti i metodologiju za provođenje takvih provjera koje provode ocjenjivači i istorazinski ocjenjivači. Komisija bi trebala odrediti i sve administrativne pristojbe za svoje usluge u vezi sa zadaćama na temelju ove Uredbe i naknade za usluge ocjenjivača, stručnjaka i miritelja, njihova odstupanja i načine plaćanja te ih prema potrebi prilagoditi. Trebala bi i utvrditi norme ili njihove dijelove koji su objavljeni prije stupanja na snagu ove Uredbe, za koje se SEP-ovi mogu registrirati. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁵.
- (49) Uredba (EU) 2017/1001 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁶ trebala bi se izmijeniti kako bi se EUIPO ovlastio za preuzimanje zadaća na temelju ove Uredbe. Trebalo bi i proširiti funkcije izvršnog direktora kako bi se uključile ovlasti koje su mu dodijeljene na temelju ove Uredbe. Osim toga, centar za arbitražu i mirenje EUIPO-a trebao bi biti

⁴⁴ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

⁴⁵ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

⁴⁶ Uredba (EU) 2017/1001 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o žigu Europske unije (SL L 154, 16.6.2017., str. 1.).

ovlašten za uspostavu postupaka kao što su utvrđivanje agregiranih naknada za licencije i uvjeta FRAND.

- (50) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁷.
- (51) Budući da bi EUIPO-u, Komisiji i dionicima trebalo osigurati dovoljno vremena za pripremu za provedbu i primjenu ove Uredbe, njezinu bi primjenu trebalo odgoditi.
- (52) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, to jest povećanje transparentnosti u pogledu licenciranja SEP-a i osiguravanje djelotvornog mehanizma za rješavanje neslaganja o uvjetima FRAND, ne mogu dostatno ostvariti države članice zbog povećanja troškova, nego se zbog opsega ili učinaka oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Glava I.

Opće odredbe

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Uredbom utvrđuju sljedeća pravila o patentima bitnima za normu („SEP-ovi”):
 - (a) pravila za veću transparentnost u pogledu informacija potrebnih za licenciranje SEP-ova;
 - (b) pravila o registraciji SEP-ova;
 - (c) postupak za ocjenjivanje bitnosti registriranih SEP-ova;
 - (d) postupak za mirno rješavanje sporova povezanih s poštenim, razumnim i nediskriminirajućim uvjetima („utvrđivanje uvjeta FRAND”);
 - (e) nadležnosti EUIPO-a za ispunjavanje zadaća utvrđenih u ovoj Uredbi.
2. Ova se Uredba primjenjuje na patente koji su bitni za normu koju je objavila organizacija za sastavljanje normi, a za koje se nositelj SEP-a njoj obvezao licencirati svoje SEP-ove po poštenim, razumnim i nediskriminirajućim uvjetima (FRAND) i na koje se ne primjenjuje politika neplaćanja naknada za licenciju za prava intelektualnog vlasništva:
 - (a) nakon stupanja na snagu ove Uredbe, uz iznimke iz stavka 3.;
 - (b) prije stupanja na snagu ove Uredbe, u skladu s člankom 66.
3. Članci 17. i 18. te članak 34. stavak 1. ne primjenjuju se na SEP-ove u mjeri u kojoj se primjenjuju za slučajeve primjene koje je Komisija utvrdila u skladu sa stavkom 4.

⁴⁷ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

4. Ako postoji dovoljno dokaza da u utvrđenim slučajevima primjene određenih normi ili njihovih dijelova pregovori o licenciranju SEP-a po uvjetima FRAND ne uzrokuju znatne poteškoće ili neučinkovitosti koje utječu na funkcioniranje unutarnjeg tržišta, Komisija, nakon odgovarajućeg postupka savjetovanja, putem delegiranog akta u skladu s člankom 67., za potrebe stavka 3. utvrđuje popis takvih slučajeva primjene normi ili njihovih dijelova.
5. Ova se Uredba primjenjuje na nositelje SEP-ova koji su na snazi u jednoj ili više država članica.
6. Ova se Uredba ne primjenjuje na zahtjeve za proglašavanje ništavosti ili tužbe zbog povrede koji nisu povezani s provedbom norme priopćene na temelju ove Uredbe.
7. Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje primjena članaka 101. i 102. UFEU-a ni primjena odgovarajućih pravila nacionalnog prava tržišnog natjecanja.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „patent bitan za normu” ili „SEP” znači svaki patent koji je bitan za normu;
- (2) „bitan za normu” znači da patent sadržava barem jedan zahtjev za koji iz tehničkih razloga nije moguće provesti ili upotrebljavati primjenu ili metodu koja je u skladu s normom, uključujući različite opcije unutar norme, bez povrede patenta u skladu s trenutačnim najnovijim dostignućima i uobičajenom tehničkom praksom;
- (3) „norma” znači tehnička specifikacija koju je donijela organizacija za sastavljanje normi za opetovanu ili neprekidnu primjenu, s kojom sukladnost nije obvezna;
- (4) „tehnička specifikacija” znači dokument kojim se propisuju tehnički zahtjevi koje treba ispuniti proizvod, postupak, usluga ili sustav kako je definirano u članku 2. Uredbe (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁸;
- (5) „organizacija za sastavljanje normi” znači svako normizacijsko tijelo koje nije privatno industrijsko udruženje koje razvija vlasničke tehničke specifikacije i tehničke zahtjeve, a koje razvija kvalitativne zahtjeve ili preporuke za proizvode, proizvodne procese, usluge ili metode;
- (6) „nositelj SEP-a” znači vlasnik SEP-a ili osoba koja ima isključivu licenciju za SEP u jednoj državi članici ili više njih;
- (7) „implementator” znači fizička ili pravna osoba koja provodi ili namjerava provesti normu u proizvodu, postupku, usluzi ili sustavu;
- (8) „uvjeti FRAND” znači poštenu, razumni i nediskriminirajući uvjeti licenciranja SEP-ova;
- (9) „utvrđivanje uvjeta FRAND” znači strukturirani postupak za utvrđivanje uvjeta FRAND za licencije za SEP;

⁴⁸ Uredba (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o europskoj normizaciji, o izmjeni direktiva Vijeća 89/686/EEZ i 93/15/EEZ i direktiva 94/9/EZ, 94/25/EZ, 95/16/EZ, 97/23/EZ, 98/34/EZ, 2004/22/EZ, 2007/23/EZ, 2009/23/EZ i 2009/105/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 87/95/EEZ i Odluke br. 1673/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 316, 14.11.2012., str. 12.).

- (10) „agregirana naknada za licenciju” znači najveći iznos naknade za licenciju za sve patente bitne za normu;
- (11) „patentno udruženje” znači subjekt koji su sporazumom osnovala dva ili više nositelja SEP-ova kako bi jedni drugima ili trećim osobama licencirali jedan ili više svojih patenata;
- (12) „istorazinska ocjena” znači postupak za preispitivanje preliminarnih rezultata provjera bitnosti koje provode ocjenjivači, osim onih koji su proveli izvornu provjeru bitnosti;
- (13) „grafikon zahtjeva” znači prikaz podudarnosti između elemenata (obilježja) jednog zahtjeva za priznavanje patenata i barem jednog zahtjeva norme ili preporuke norme;
- (14) „zahtjev norme” znači izraz, u sadržaju dokumenta, koji sadržava objektivno provjerljive kriterije koje treba ispuniti i od kojih nije dopušteno odstupanje ako se zahtjeva sukladnost s dokumentom;
- (15) „preporuka norme” znači izraz, u sadržaju dokumenta, kojim se prenosi predloženi mogući izbor ili način djelovanja koji se smatra posebno prikladnim bez nužnog spominjanja ili isključivanja drugih;
- (16) „kategorija patenta” znači zbirka patentnih dokumenata koji se odnose na isti izum i čiji članovi imaju iste prioritete;
- (17) „dionik” znači svaka osoba koja može dokazati legitiman interes za SEP-ove, uključujući nositelja SEP-a, implementatora, zastupnika nositelja SEP-a ili implementatora ili udruženje koje zastupa interese nositelja i implementatora SEP-ova;
- (18) „centar stručnosti” znači administrativne jedinice EUIPO-a koje ispunjavaju zadaće povjerene EUIPO-u na temelju ove Uredbe.

Glava II.

Centar stručnosti

Članak 3.

Zadaće centra stručnosti

1. Zadaće iz ove Uredbe obavlja centar stručnosti osnovan u okviru EUIPO-a s potrebnim ljudskim i financijskim resursima.
2. Centar stručnosti podupire transparentnost i utvrđivanje uvjeta FRAND za SEP-ove te obavlja sljedeće zadaće:
 - (a) uspostavlja i održava elektronički registar i elektroničku bazu podataka za SEP-ove;
 - (b) uspostavlja popise ocjenjivača i miritelja i upravlja njima;
 - (c) uspostavlja sustav za procjenu bitnosti SEP-ova i upravlja njime;
 - (d) uspostavlja postupak utvrđivanja uvjeta FRAND i upravlja njime;
 - (e) osigurava osposobljavanje ocjenjivača i miritelja;
 - (f) upravlja postupkom utvrđivanja agregiranih naknada za licencije;

- (g) povećava transparentnost i razmjenu informacija tako što:
 - i. objavljuje rezultate i obrazložena mišljenja o provjerama bitnosti i izvješća o utvrđivanju uvjeta FRAND koja nisu povjerljiva;
 - ii. omogućuje pristup sudskoj praksi (uključujući alternativno rješavanje sporova) o SEP-ovima, uključujući onu iz jurisdikcija trećih zemalja;
 - iii. prikuplja nepovjerljive informacije o metodologijama utvrđivanja uvjeta FRAND i naknada za licencije po uvjetima FRAND;
 - iv. omogućuje pristup pravilima trećih zemalja u području SEP-ova;
 - (h) osigurava osposobljavanja, potporu i pruža opće savjete o SEP-ovima za MSP-ove;
 - (i) provodi studije i sve druge potrebne aktivnosti za potporu ciljevima ove Uredbe;
 - (j) informira javnost o licenciranju SEP-ova, uključujući licenciranje SEP-ova u lancu vrijednosti.
3. Primjenom ovlasti koje su mu dodijeljene člankom 157. Uredbe (EU) 2017/1001 izvršni direktor EUIPO-a donosi interne administrativne upute i objavljuje obavijesti za javnost koje su nužne za ispunjavanje svih zadaća koje su ovom Uredbom povjerene centru stručnosti.

Glava III.

Informacije o SEP-ovima dostupne putem centra stručnosti

Poglavlje 1.

Opće odredbe

Članak 4.

Registar patenata bitnih za norme

1. Uspostavlja se registar Unije za SEP-ove („registar“).
2. Centar stručnosti vodi registar u elektroničkom obliku.
3. Registar sadržava sljedeće upise:
 - (a) informacije o relevantnim normama;
 - (b) identifikacijski broj registriranih SEP-ova, uključujući zemlju registracije i broj patenta;
 - (c) verziju norme, tehničku specifikaciju i posebne odjeljke tehničke specifikacije za koje se patent smatra bitnim;
 - (d) upućivanje na uvjete obveze nositelja SEP-a prema organizaciji za sastavljanje normi da licencira SEP po uvjetima FRAND;
 - (e) ime, adresu i podatke za kontakt nositelja SEP-a;

- (f) ako je nositelj SEP-a dio grupe trgovačkih društava, ime, adresu i podatke za kontakt matičnog društva;
 - (g) ime, adresu i podatke za kontakt pravnih zastupnika nositelja SEP-a u Uniji, prema potrebi;
 - (h) postojanje bilo kakvih javnih standardnih uvjeta, uključujući politike povezane s naknadama za licencije i popustima nositelja SEP-a;
 - (i) postojanje bilo kakvih javnih standardnih uvjeta za licenciranje SEP-ova MSP-ovima;
 - (j) dostupnost licenciranja putem patentnog udruženja, ako je primjenjivo;
 - (k) podatke za kontakt za licenciranje, među ostalim subjekta koji izdaje licenciju;
 - (l) datum registracije SEP-a u registru i registracijski broj.
4. Registar također sadržava sljedeće upise, pri čemu se svakom unosu dodaje datum upisa:
- (a) promjene podataka za kontakt za upise iz stavka 3. točaka (e), (f), (g) i (k);
 - (b) izdavanje ili prijenos licencije preko patentnog udruženja, prema potrebi u skladu s člankom 9.;
 - (c) informacije o tome je li provedena provjera bitnosti ili istorazinska ocjena i upućivanje na rezultat;
 - (d) informacije o isteku SEP-a ili njegovu proglašenju ništavim pravomoćnom presudom nadležnog suda države članice;
 - (e) pojedivosti o postupcima i odlukama koji se odnose na SEP-ove u skladu s člankom 10.;
 - (f) datum objave informacija u skladu s člankom 19. stavkom 1. u vezi s člankom 14. stavkom 7., člankom 15. stavkom 4. i člankom 18. stavkom 11.;
 - (g) datum suspenzije SEP-a iz registra u skladu s člankom 22.;
 - (h) ispravke SEP-a u skladu s člankom 23.;
 - (i) datum brisanja SEP-a iz registra u skladu s člankom 25. i razloge za brisanje;
 - (j) ispravak ili brisanje iz registra stavke iz točaka (b), (e) i (f).
5. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 67. kojima se mijenjaju stavci 3. i 4. kako bi se odredile stavke koje nisu navedene u stavcima 3. i 4. koje se za potrebe ove Uredbe unose u registar.
6. Centar stručnosti prikuplja, organizira, objavljuje i pohranjuje podatke iz stavaka 3. i 4., uključujući osobne podatke, za svrhe ove Uredbe.
7. Centar stručnosti omogućuje da registar bude lako dostupan za uvid javnosti. Smatra se da su podaci od javnog interesa i da im može besplatno pristupiti svaka treća strana.

Članak 5.

Elektronička baza podataka

1. Centar stručnosti uspostavlja i održava elektroničku bazu podataka za SEP-ove.

2. Sljedeće informacije u bazi podataka dostupne su svim trećim stranama koje imaju obvezu registracije pri centru stručnosti:
 - (a) bibliografski podaci patenta za SEP za koji je podnesen zahtjev za priznavanje ili SEP, uključujući datum prava prvenstva, članove kategorije, datum priznavanja i datum isteka;
 - (b) opći standardni uvjeti, uključujući politike povezane s naknadama za licencije i popustima nositelja SEP-a u skladu s člankom 7. stavkom 1. točkom (b), ako su dostupni;
 - (c) opći standardni uvjeti za licenciranje SEP-a MSP-ovima u skladu s člankom 62. stavkom 1., ako su dostupni;
 - (d) informacije o poznatim proizvodima, postupcima, uslugama ili sustavima i primjenama u skladu s člankom 7. stavkom 1. točkom (b);
 - (e) informacije koje se odnose na bitnost u skladu s člankom 8.;
 - (f) informacije o utvrđivanju uvjeta FRAND koje nisu povjerljive u skladu s člankom 11.;
 - (g) informacije o agregiranim naknadama za licencije u skladu s člancima 15., 16. i 17.;
 - (h) mišljenja stručnjaka iz članka 18.;
 - (i) izvješća miritelja koja nisu povjerljiva u skladu s člankom 57.;
 - (j) SEP-ovi odabrani za provjere bitnosti u skladu s člankom 29., obrazložena mišljenja ili konačna obrazložena mišljenja u skladu s člankom 33.;
 - (k) datum i razlozi za brisanje SEP-a iz baze podataka u skladu s člankom 25.;
 - (l) informacije o pravilima u području SEP-ova u trećim zemljama u skladu s člankom 12.;
 - (m) sudska praksa i izvješća u skladu s člankom 13. stavcima 3. i 5.;
 - (n) materijali za informiranje i osposobljavanje.
3. Za pristup informacijama u skladu sa stavkom 2. točkama (f), (h), (i), (j) i (k) može se naplaćivati pristojba.
4. Međutim, javna tijela, uključujući sudove, imaju potpun pristup informacijama u bazi podataka iz stavka 2. bez plaćanja pristojbe ako su registrirana u centru stručnosti.

Članak 6.

Zajedničke odredbe o registru i bazi podataka

1. Ako stranka zatraži da podaci i dokumenti iz baze podataka ostanu povjerljivi, ta stranka mora dostaviti verziju informacija koje su dostavljene kao povjerljive koja nije povjerljiva dovoljno detaljno da se može razumjeti sadržaj informacija koje su dostavljene kao povjerljive. Centar stručnosti može objaviti tu verziju koja nije povjerljiva.
2. Centar stručnosti čuva spise svih postupaka koji se odnose na registraciju SEP-a. Izvršni direktor EUIPO-a određuje oblik u kojem se ti spisi čuvaju i čine dostupnima. Centar stručnosti čuva spise deset godina nakon brisanja registracije SEP-a. Osobni

podaci mogu se, na zahtjev, izbrisati iz registra ili baze podataka nakon 18 mjeseci od isteka SEP-a ili brisanja SEP-a iz registra.

3. Centar stručnosti može ispraviti sve informacije iz registra ili baze podataka u skladu s člankom 23.
4. Nositelj SEP-a i njegov pravni zastupnik u Uniji obavješćuju se o svakoj promjeni u registru ili bazi podataka ako se ta promjena odnosi na određeni SEP.
5. Centar stručnosti na zahtjev izdaje potvrde o registraciji ili ovjerene preslike podataka i dokumenata iz registra ili baze podataka. Za potvrde o registraciji i ovjerene preslike može se naplaćivati pristojba.
6. Komisija provedbenim aktom utvrđuje uvjete za pristup bazi podataka, uključujući pristojbe za takav pristup, ili za potvrde o registraciji i ovjerene preslike iz baze podataka ili registra. Provedbeni akt donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 68. stavka 2.

Članak 7.

Utvrđivanje primjena norme i povezanih uvjeta licenciranja SEP-ova

Nositelj SEP-a centru stručnosti dostavlja sljedeće informacije:

- (a) informacije o proizvodima, postupcima, uslugama ili sustavima u koje se može ugraditi predmet SEP-a ili na koje se namjerava primijeniti, za sve postojeće ili potencijalne primjene norme, u mjeri u kojoj su takve informacije poznate nositelju SEP-a;
- (b) ako su dostupni, svoje standardne uvjete za licenciranje SEP-a, uključujući politike povezane s naknadama za licencije i popustima, u roku od sedam mjeseci od otvaranja postupka registracije za odgovarajuću normu i primjene od strane centra stručnosti.

Članak 8.

Informacije o bitnosti

Nositelj SEP-a centru stručnosti dostavlja sljedeće informacije koje treba uključiti u bazu podataka i uputiti na njih u registru:

- (a) konačnu odluku o bitnosti registriranog SEP-a koju je donio nadležni sud države članice u roku od šest mjeseci od objave takve odluke;
- (b) sve provjere bitnosti prije [SL: umetnuti datum = 24 mjeseca od stupanja ove Uredbe na snagu] neovisnog ocjenjivača u kontekstu udruženja, navodeći registracijski broj SEP-a, identitet patentnog udruženja i njegova administratora te ocjenjivača.

Članak 9.

Informacije koje trebaju dostaviti patentna udruženja

Patentna udruženja na svojim internetskim stranicama objavljuju barem sljedeće informacije i o tome obavješćuju centar stručnosti:

- (a) norme na koje se primjenjuje kolektivno licenciranje;
- (b) dioničare ili vlasničku strukturu upravnog subjekta;

- (c) postupak za ocjenjivanje SEP-ova;
- (d) popis ocjenjivača koji imaju boravište u Uniji;
- (e) popis ocijenjenih SEP-ova i popis SEP-ova za koje izdaju licenciju;
- (f) ilustrativna upućivanja na normu;
- (g) popis proizvoda, usluga i postupaka koji se mogu licencirati putem patentnog udruženja ili subjekta;
- (h) politiku povezanu s naknadama za licencije i popustima po kategoriji proizvoda;
- (i) standardni sporazum o licenciranju po kategoriji proizvoda;
- (j) popis davatelja licencije u svakoj kategoriji proizvoda;
- (k) popis stjecatelja licencije za svaku kategoriju proizvoda.

Članak 10.

Informacije o odlukama o SEP-ovima

1. Nadležni sudovi država članica obavješćuju centar stručnosti u roku od šest mjeseci od donošenja presude o SEP-ovima o:
 - (a) privremenim mjerama;
 - (b) postupcima zbog povrede prava;
 - (c) bitnosti i valjanosti;
 - (d) zlouporabi vladajućeg položaja;
 - (e) utvrđivanju poštenih, razumnih i nediskriminirajućih uvjeta.
2. Svaka osoba može obavijestiti centar stručnosti o bilo kojem sudskom postupku ili alternativnom postupku rješavanja sporova koji se odnose na SEP.

Članak 11.

Informacije o utvrđivanju uvjeta FRAND

1. Osobe uključene u postupke alternativnog rješavanja sporova koji se odnose na SEP-ove koji su na snazi u državi članici u roku od šest mjeseci od okončanja postupka izvješćuju centar stručnosti o predmetnim normama i njihovim primjenama, metodologiji korištenoj za izračun uvjeta FRAND, informacijama o imenima stranaka i posebnim utvrđenim stopama naknada za licenciranje.
2. Centar stručnosti ne smije otkriti povjerljive informacije bez prethodne suglasnosti stranke na koju se one odnose.

Članak 12.

Informacije o pravilima u području SEP-ova u trećim zemljama

1. Centar stručnosti prikuplja i objavljuje u bazi podataka informacije o svim pravilima u području SEP-ova u svim trećim zemljama.

2. Svaka osoba može centru stručnosti dostaviti takve informacije, kao i informacije o ažuriranjima, ispravcima i javnim savjetovanjima. Centar stručnosti objavljuje te informacije u bazi podataka.

Članak 13.

Veća transparentnost i razmjena informacija

1. Centar stručnosti pohranjuje u bazu podataka sve podatke koje su dostavili dionici te mišljenja i izvješća ocjenjivača i miritelja.
2. Prikupljanje, pohrana i obrada takvih podataka služe za:
 - (a) upravljanje registracijama SEP-ova, provjerama bitnosti i postupcima mirenja u skladu s ovom Uredbom;
 - (b) pristup informacijama nužnima za lakše i učinkovitije provođenje tih postupaka;
 - (c) komunikaciju sa strankama u postupku;
 - (d) izradu izvješća i statističkih podataka koji centru stručnosti omogućuju da poboljša svoje poslovanje i funkcioniranje registracije SEP-ova i postupaka u skladu s ovom Uredbom.
3. Centar stručnosti u bazu podataka unosi sudsku praksu nadležnih sudova država članica, nadležnosti trećih zemalja i tijela za alternativno rješavanje sporova.
4. Centar stručnosti prikuplja sve informacije o poštenim, razumnim i nediskriminirajućim uvjetima, uključujući sve popuste koje su objavili nositelji SEP-ova, koje su mu otkrivene u skladu s člankom 11. i koje su uključene u izvješća o utvrđivanju uvjeta FRAND i takve informacije čini dostupnima javnim tijelima u Uniji, uključujući nadležne sudove država članica, na pisani zahtjev. Povjerljivim dokumentima prilaže se verzija informacija koje su dostavljene kao povjerljive koja nije povjerljiva dovoljno detaljna da se može razumjeti sadržaj informacija koje su dostavljene kao povjerljive.
5. Centar stručnosti u bazi podataka objavljuje godišnje izvješće o metodologijama za utvrđivanje uvjeta FRAND na temelju informacija iz sudskih i arbitražnih odluka te statističke podatke o licencijama i licenciranim proizvodima iz postupaka za utvrđivanje uvjeta FRAND.
6. Na obrazloženi zahtjev dionika sve povjerljive informacije redigiraju se u formatu koji nije povjerljiv prije nego što ih centar stručnosti objavi ili proslijedi.

Poglavlje 2.

Obavijest o normi i agregiranoj naknadi za licenciju

Članak 14.

Obavješćivanje centra stručnosti o normi

1. Nositelji patenta koji su na snazi u jednoj ili više država članica, a bitni su za normu za koju su preuzete obveze FRAND, dostavljaju centru stručnosti, ako je to moguće preko organizacije za sastavljanje normi ili putem zajedničke obavijesti, sljedeće informacije:

- (a) trgovački naziv norme;
 - (b) popis relevantnih tehničkih specifikacija kojima se definira norma;
 - (c) datum objave najnovije tehničke specifikacije;
 - (d) primjene norme poznate nositeljima SEP-a koji su dostavili obavijest.
2. Takva se obavijest dostavlja u roku od 30 dana od objave najnovije tehničke specifikacije.
 3. Ako nije podnesena obavijest iz stavka 1., svaki nositelj SEP-a koji je na snazi u jednoj ili više država članica pojedinačno, najkasnije 90 dana od objave najnovijih tehničkih specifikacija, dostavlja centru stručnosti informacije iz stavka 1.
 4. Ako nije podnesena obavijest iz stavka 1. ili stavka 3., svaki implementator može obavijestiti centar stručnosti o informacijama iz stavka 1.
 5. Centar stručnosti obavješćuje i relevantnu organizaciju za sastavljanje normi o toj objavi. Ako je podnesena obavijest u skladu sa stavcima 3. i 4., pojedinačno obavješćuje, ako je to moguće, i poznate nositelje SEP-a ili traži potvrdu od organizacije za sastavljanje normi da je propisno obavijestila nositelje SEP-a.
 6. Centar stručnosti na internetskim stranicama EUIPO-a objavljuje obavijesti u skladu sa stavcima 1., 3. i 4. kako bi dionici mogli podnijeti primjedbe. Dionici mogu dostaviti svoje primjedbe centru stručnosti u roku od 30 dana od objave popisa.
 7. Nakon isteka roka iz stavka 6. centar stručnosti uzima u obzir sve zaprimljene primjedbe, uključujući sve relevantne tehničke specifikacije i primjene, i objavljuje informacije u skladu sa stavkom 1.

Članak 15.

Obavješćivanje centra stručnosti o agregiranoj naknadi za licenciju

1. Nositelji SEP-ova koji su na snazi u jednoj ili više država članica za koje su preuzete obveze FRAND mogu zajednički obavijestiti centar stručnosti o agregiranoj naknadi za licenciju za SEP-ove koji obuhvaćaju normu.
2. Obavijest dostavljena u skladu sa stavkom 1. sadržava sljedeće informacije:
 - (a) trgovački naziv norme;
 - (b) popis tehničkih specifikacija kojima se definira norma;
 - (c) imena nositelja SEP-ova koji su dostavili obavijest iz stavka 1.;
 - (d) procijenjeni postotak koji nositelji SEP-ova iz stavka 1. čine u ukupnom broju svih nositelja SEP-ova;
 - (e) procijenjeni postotak SEP-ova koje zajednički posjeduju u ukupnom broju svih SEP-ova za normu;
 - (f) primjene poznate nositeljima SEP-ova iz točke (c);
 - (g) globalnu agregiranu naknadu za licenciju, osim ako podnositelji prijave navedu da agregirana naknada za licenciju nije globalna;
 - (h) svako razdoblje u kojem se primjenjuje agregirana naknada za licenciju iz stavka 1.
3. Obavijest iz stavka 1. dostavlja se najkasnije 120 dana nakon:

- (a) što organizacija za sastavljanje normi objavi normu za primjenu koja je poznata nositeljima SEP-ova iz stavka 2. točke (c); ili
 - (b) što saznaju za novu primjenu norme.
4. Centar stručnosti objavljuje informacije iz stavka 2. u bazi podataka.

Članak 16.

Revizija agregirane naknade za licenciju

1. U slučaju revizije agregirane naknade za licenciju nositelji SEP-ova obavješćuju centar stručnosti o revidiranoj agregiranoj naknadi za licenciju i razlozima za reviziju.
2. Centar stručnosti objavljuje početnu agregiranu naknadu za licenciju i revidiranu agregiranu naknadu za licenciju u bazi podataka, a razloge za reviziju u registru.

Članak 17.

Postupak za olakšavanje sporazuma o utvrđivanju agregirane naknade za licenciju

1. Nositelji SEP-ova koji su na snazi u jednoj ili više država članica koji čine najmanje 20 % svih SEP-ova norme mogu zatražiti od centra stručnosti da imenuje miritelja s popisa miritelja kako bi posredovao u raspravama o zajedničkom podnošenju agregirane naknade za licenciju.
2. Takav zahtjev podnosi se najkasnije 90 dana od objave norme ili najkasnije 120 dana nakon prve prodaje nove primjene na tržištu Unije za primjenu koja nije bila poznata u trenutku objave norme.
3. Zahtjev sadržava sljedeće informacije:
 - (a) trgovački naziv norme;
 - (b) datum objave najnovije tehničke specifikacije ili datum prve prodaje nove primjene na tržištu Unije;
 - (c) primjene poznate nositeljima SEP-ova iz stavka 1.;
 - (d) imena i podatke za kontakt nositelja SEP-ova koji podupiru zahtjev;
 - (e) procijenjeni postotak SEP-ova koje posjeduju pojedinačno i zajednički u ukupnom broju svih potencijalnih SEP-ova za normu.
4. Centar stručnosti obavješćuje nositelje SEP-a iz stavka 3. točke (d) i traži od njih da izraze interes za sudjelovanje u postupku i da dostave svoj procijenjeni postotak SEP-ova u ukupnom broju svih SEP-ova za normu.
5. Centar stručnosti imenuje miritelja s popisa miritelja i obavješćuje sve nositelje SEP-ova koji su izrazili interes za sudjelovanje u postupku.
6. Nositelji SEP-ova koji miritelju dostave povjerljive informacije dostavljaju verziju informacija koje su dostavljene kao povjerljive koja nije povjerljiva dovoljno detaljnu da se može razumjeti sadržaj informacija koje su dostavljene kao povjerljive.
7. Ako nositelji SEP-ova ne dostave zajedničku obavijest u roku od šest mjeseci od imenovanja miritelja, miritelj okončava postupak.

8. Ako se doprinositelji dogovore o zajedničkoj obavijesti, primjenjuje se postupak utvrđen u članku 15. stavcima 1., 2. i 4.

Članak 18.

Neobvezujuće stručno mišljenje o agregiranoj naknadi za licenciju

1. Nositelj ili implementator SEP-a može od centra stručnosti zatražiti neobvezujuće stručno mišljenje o globalnoj agregiranoj naknadi za licenciju.
2. Zahtjev iz stavka 1. podnosi se najkasnije 150 dana nakon:
 - (a) objave relevantne norme za poznate primjene; ili
 - (b) prve prodaje nove primjene na tržištu Unije.
3. Taj zahtjev sadržava:
 - (a) trgovački naziv norme;
 - (b) popis relevantnih tehničkih specifikacija kojima se definira norma;
 - (c) popis relevantnih proizvoda, postupaka, usluga ili sustava ili primjena;
 - (d) popis poznatih dionika i njihove podatke za kontakt.
4. Centar stručnosti o zahtjevu obavješćuje mjerodavnu organizaciju za sastavljanje normi i sve poznate dionike. Zahtjev objavljuje na internetskim stranicama EUIPO-a i poziva dionike da izraze interes za sudjelovanje u postupku u roku od 30 dana od dana objave zahtjeva.
5. Svaki dionik može zatražiti sudjelovanje u postupku nakon što objasni osnovu svojeg interesa. Nositelji SEP-ova dostavljaju svoj procijenjeni postotak tih SEP-ova u ukupnom broju SEP-ova za normu. Implementatori pružaju informacije o svim relevantnim primjenama norme, uključujući sve relevantne tržišne udjele u Uniji.
6. Ako zahtjevi za sudjelovanje uključuju nositelje SEP-ova koji zajedno čine najmanje 20 % svih SEP-ova za normu i implementatore koji zajedno drže najmanje 10 % relevantnog tržišnog udjela u Uniji ili najmanje 10 MSP-ova, centar stručnosti imenuje povjerenstvo od tri miritelja odabrana s popisa miritelja s odgovarajućim iskustvom iz relevantnog područja tehnologije.
7. Dionici koji povjerenstvu dostave povjerljive informacije dostavljaju verziju informacija koje su dostavljene kao povjerljive koja nije povjerljiva dovoljno detaljnu da se može razumjeti sadržaj informacija koje su dostavljene kao povjerljive.
8. Nakon imenovanja povjerenstvo od nositelja SEP-ova koji sudjeluju zahtijeva da u roku od mjesec dana:
 - (a) predlože agregiranu naknadu za licenciju, uključujući informacije iz članka 15. stavka 2., ili
 - (b) dostave obrazloženje o nemogućnosti predlaganja agregirane naknade za licenciju zbog tehnoloških, gospodarskih ili drugih razloga.
9. Povjerenstvo propisno razmatra podneske predviđene u stavku 8. i odlučuje:
 - (a) obustaviti postupak za stručno mišljenje o agregiranoj naknadi za licenciju za početno razdoblje od najviše šest mjeseci, koje se može dodatno produljiti na

temelju propisno obrazloženog zahtjeva jednog od nositelja SEP-a koji sudjeluje, ili

(b) dati stručno mišljenje.

10. Povjerenstvo dostavlja stručno mišljenje u roku od osam mjeseci od završetka razdoblja obustave u skladu sa stavkom 8. točkom (a) ili odluke iz stavka 8. točke (b). Mišljenje moraju poduprijeti najmanje dva od tri miritelja.
11. Mišljenje stručnjaka uključuje sažetak informacija navedenih u zahtjevu, informacije iz članka 15. stavka 2., imena miritelja, postupak, razloge za mišljenje o agregiranoj naknadi za licenciju i osnovnu metodologiju. Razlozi za sva različita mišljenja navode se u prilogu stručnom mišljenju.
12. Stručno mišljenje uključuje analizu predmetnog lanca vrijednosti i mogući učinak agregirane naknade za licenciju na motivaciju za inovacije nositelja SEP-ova i dionika u lancu vrijednosti u kojem će se provoditi licenciranje.
13. Centar stručnosti objavljuje stručno mišljenje i obavješćuje sudionike o toj objavi.

Poglavlje 3.

Registracija SEP-ova

Članak 19.

Upravljanje registrom patenata bitnih za norme

1. Centar stručnosti unosi upis u registar normi za koje su preuzete obveze FRAND u roku od 60 dana od najranijeg od sljedećih događaja:
 - (a) objava norme i povezanih informacija u skladu s člankom 14. stavkom 7. od strane centra stručnosti;
 - (b) objava agregirane naknade za licenciju i povezanih informacija u skladu s člankom 15. stavkom 4. i člankom 18. stavkom 11. od strane centra stručnosti.
2. Centar stručnosti na internetskim stranicama EUIPO-a objavljuje obavijest kojom obavješćuje dionike o upisu u registar i upućuje na objave iz stavka 1. Centar stručnosti obavješćuje poznate nositelje SEP-ova pojedinačno elektroničkim putem i relevantnu organizaciju za sastavljanje normi o obavijesti iz ovog stavka.

Članak 20.

Registracija patenata bitnih za norme

1. Na zahtjev nositelja SEP-a centar stručnosti registrira svaki patent koji je na snazi u jednoj državi članici ili u njih više i koji je obuhvaćen područjem primjene ove Uredbe koji je bitan za normu za koju je centar stručnosti objavio obavijest u skladu s člankom 19. stavkom 2.
2. Da bi se SEP uključio u registar, najmanje jedan patentni zahtjev mora odgovarati najmanje jednom zahtjevu ili preporuci norme, označenoj standardnim nazivom, verzijom (i/ili izdanjem) i podtočkom.
3. Zahtjev za registraciju podnosi se u roku od šest mjeseci od objave obavijesti u skladu s člankom 19. stavkom 2. Ako nacionalni ili europski patentni ured prizna

SEP tek nakon objave obavijesti u skladu s člankom 19. stavkom 2., zahtjev za registraciju podnosi se u roku od šest mjeseci nakon što nadležni patentni ured prizna SEP.

4. Zahtjev uključuje informacije iz članka 4. stavka 3. i članka 5. stavka 2. točaka (a), (b), (d) i (e).
5. Nositelj SEP-a ažurira informacije u registru i bazi podataka kako bi se uključile relevantne promjene povezane s njegovim registriranim SEP-om obavješćivanjem centra stručnosti u roku od šest mjeseci od promjene.
6. Zahtjev za registraciju prihvaća se tek nakon što nositelj SEP-a plati pristojbu za registraciju. Komisija utvrđuje pristojbu za registraciju u provedbenom aktu koji donese na temelju članka 63. stavka 5. Pristojba za registraciju uključuje, kad je riječ o srednjim i velikim poduzećima, očekivane troškove i pristojbe za provjeru bitnosti za SEP-ove odabrane u skladu s člankom 29. stavkom 1.

Članak 21.

Datum registracije

1. Datum registracije je datum na koji je centar stručnosti zaprimio zahtjev za registraciju u skladu s člankom 20. stavcima 2., 4. i 5.
2. Centar stručnosti objavljuje registrirane SEP-ove u registru u roku od sedam radnih dana od datuma registracije.

Članak 22.

Ispitivanje uvjeta za registraciju

1. Uzorak registracija SEP-ova provjerava se na godišnjoj razini radi utvrđivanja cjelovitosti i točnosti.
2. EUIPO donosi metodologiju za odabir uzorka registracija SEP-ova za provjere.
3. Ako registracija ne sadržava informacije u skladu s člancima 4. i 5. ili sadržava nepotpune ili netočne informacije, centar stručnosti zahtijeva od nositelja SEP-a da dostavi potpune i točne informacije u roku od najmanje dva mjeseca.
4. Ako nositelj SEP-a ne dostavi točne i potpune informacije, registracija u registru suspendira se sve dok se ne otkloni nepotpunost ili netočnost.
5. Nositelj SEP-a čiji je SEP suspendiran iz registra u skladu sa stavkom 4. koji smatra da je nalaz centra stručnosti netočan može podnijeti zahtjev žalbenim vijećima EUIPO-a za odlučivanje o tom pitanju. Zahtjev se podnosi u roku od dva mjeseca od suspenzije. U roku od dva mjeseca od podnošenja zahtjeva, žalbena vijeća EUIPO-a odbijaju zahtjev ili zahtijevaju od centra stručnosti da ispravi svoj nalaz i o tome obavijesti podnositelja zahtjeva.
6. Svako dopunjavanje ili ispravljanje informacija o SEP-u u skladu s ovim člankom provodi se besplatno.

Članak 23.

Ispravak unosa u registru ili informacija u bazi podataka

1. Nositelj SEP-a može zatražiti ispravak svoje registracije SEP-a ili informacija u bazi podataka podnošenjem odgovarajućeg zahtjeva centru stručnosti, osim kako je predviđeno u stavku 2.
2. Svaka treća osoba može zatražiti od centra stručnosti da ispravi registraciju SEP-a ili informacije u bazi podataka. Zahtjev sadržava sljedeće informacije:
 - (a) ime i podatke za kontakt podnositelja zahtjeva;
 - (b) registracijski broj registriranog SEP-a;
 - (c) razloge podnošenja zahtjeva;
 - (d) dokaze iz neovisnog izvora koji potkrepljuju zahtjev.
3. Centar stručnosti obavješćuje nositelja SEP-a o zahtjevu i poziva ga da ispravi upis u registar ili informacije dostavljene u bazu podataka, prema potrebi, u roku od najmanje dva mjeseca.
4. Centar stručnosti obavješćuje nositelja SEP-a i poziva ga da ispravi upis u registar ili informacije dostavljene u bazu podataka, prema potrebi, u roku od najmanje dva mjeseca, kad nadležni sud države članice u skladu s člankom 10. stavkom 1. ili patentni ured ili bilo koja treća osoba obavijesti centar stručnosti o:
 - (a) isteku registriranog SEP-a;
 - (b) proglašenju registriranog SEP-a ništavim od strane nadležnog tijela; ili
 - (c) pravomoćnoj presudi u kojoj se utvrđuje da registrirani SEP nije bitan za relevantnu normu.
5. Ako nositelj SEP-a ne ispravi upis u registar ili informacije dostavljene u bazu podataka u zadanom roku, registracija se suspendira iz registra sve dok se ne ispravi nepotpunost ili netočnost.
6. Nositelj SEP-a čiji je SEP suspendiran iz registra u skladu sa stavkom 5. koji smatra da je nalaz centra stručnosti netočan može podnijeti zahtjev žalbenim vijećima EUIPO-a za odlučivanje o tom pitanju. Zahtjev se podnosi u roku od dva mjeseca od suspenzije. U roku od dva mjeseca od podnošenja zahtjeva žalbena vijeća EUIPO-a odbijaju zahtjev ili zahtijevaju od centra stručnosti da ispravi svoj nalaz i o tome obavijesti podnositelja zahtjeva.
7. U razdoblju od odabira SEP-a za provjeru bitnosti u skladu s člankom 29. do objave rezultata provjere bitnosti u registru i bazi podataka u skladu s člankom 33. stavkom 1. obustavlja se obrada zahtjeva za ispravak koju obavlja centar stručnosti u skladu s ovim člankom.
8. Centar stručnosti može po službenoj dužnosti ispraviti sve jezične pogreške ili pogreške u prijepisu i očite propuste ili tehničke pogreške koje mu se mogu pripisati u registru i bazi podataka.
9. Svi ispravci na temelju ovog članka provode se besplatno.

Članak 24.

Učinci neregistriranja ili suspenzije registracije SEP-ova

1. SEP koji nije registriran u roku iz članka 20. stavka 3. ne može se provoditi u odnosu na primjenu norme za koji se zahtijeva registracija pred nadležnim sudom države

članice u razdoblju od roka utvrđenog u članku 20. stavku 3. do njegova upisa u registar.

2. Nositelj SEP-a koji nije registrirao svoje SEP-ove u roku iz članka 20. stavka 3. nema pravo primati naknade za licencije ili tražiti naknadu štete zbog povrede tih SEP-ova u vezi s primjenom norme za koju je potrebna registracija od roka utvrđenog u članku 20. stavku 3. do njegova upisa u registar.
3. Stavci 1. i 2. ne dovode u pitanje odredbe uključene u ugovore kojima se utvrđuje naknada za licenciju za široki portfelj патената, postojećih ili budućih, kojima se propisuje da ništavost, nebitnost ili neprovedivost ograničenog broja патената ne utječe na ukupni iznos i naplativost naknade za licenciju ili druge uvjete ugovora.
4. Stavci 1. i 2. primjenjuju se i na suspenzije registracije SEP-a za razdoblja suspenzije u skladu s člankom 22. stavkom 4. ili člankom 23. stavkom 5., osim ako žalbena vijeća zatraže od centra stručnosti da ispravi svoje nalaze u skladu s člankom 22. stavkom 5. i člankom 23. stavkom 6.
5. Nadležni sud države članice od kojeg se traži da odluči o bilo kojem pitanju povezanom sa SEP-om koji je na snazi u jednoj ili više država članica provjerava je li SEP registriran kao dio odluke o dopuštenosti tužbe.

Članak 25.

Brisanje SEP-a iz registra i baze podataka

1. Nositelj SEP-a može zatražiti brisanje svojeg registriranog SEP-a iz registra i baze podataka iz sljedećih razloga:
 - (a) istek patenta;
 - (b) patent je nadležno tijelo proglasilo ništavim;
 - (c) donesena je pravomoćna presuda nadležnog suda države članice da registrirani patent nije bitan za relevantnu normu;
 - (d) patent nije zadovoljio kriterije provjere bitnosti u skladu s člankom 31. stavkom 5. i člankom 33. stavkom 1.
2. Takav se zahtjev može podnijeti u bilo kojem trenutku, osim u razdoblju od odabira SEP-a za provjeru bitnosti u skladu s člankom 29. do objave rezultata provjere bitnosti u registru i bazi podataka u skladu s člankom 33. stavkom 1.
3. Centar stručnosti briše SEP iz registra i baze podataka.

Glava IV.

Ocjenjivači i miritelji

Članak 26.

Ocjenjivači i miritelji

1. Ocjenjivač provodi provjere bitnosti.
2. Miritelj obavlja sljedeće zadaće:
 - (a) posreduje među strankama u postupku utvrđivanja agregirane naknade za licenciju;

- (b) daje neobvezujuće mišljenje o agregiranoj naknadi za licenciju;
 - (c) sudjeluje u utvrđivanju uvjeta FRAND.
3. Ocjenjivači i miritelji pridržavaju se kodeksa ponašanja.
 4. Centar stručnosti imenuje [10] ocjenjivača s popisa ocjenjivača kao istorazinske ocjenjivače na razdoblje od [tri] godine.
 5. Do [SL: umetnuti datum = 18 mjeseci od stupanja ove Uredbe na snagu] Komisija provedbenim aktom koji donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 68. stavka 2. utvrđuje praktične i operativne aranžmane za:
 - (a) zahtjeve za ocjenjivače ili miritelje, uključujući kodeks ponašanja;
 - (b) postupke u skladu s člancima 17., 18., 31. i 32. te glavom VI.

Članak 27.

Postupak odabira

1. Centar stručnosti provodi postupak odabira kandidata na temelju zahtjeva utvrđenih u provedbenom aktu iz članka 26. stavka 5.
2. Centar stručnosti sastavlja popis prikladnih kandidata za ocjenjivače ili miritelje. Može postojati više popisa ocjenjivača i miritelja ovisno o tehničkom području njihove specijalizacije ili stručnosti.
3. Ako centar stručnosti još nije izradio popis ocjenjivača ili miritelja kandidata u trenutku prve registracije ili utvrđivanja uvjeta FRAND, centar stručnosti poziva renomirane *ad hoc* stručnjake koji ispunjavaju zahtjeve utvrđene u provedbenom aktu iz članka 26. stavka 5.
4. Centar stručnosti redovito revidira popis kako bi se na njemu uvijek nalazio dovoljan broj kvalificiranih kandidata.

Glava V.

Provjere bitnosti patenata bitnih za norme

Članak 28.

Opći zahtjev za provjere bitnosti

1. Centar stručnosti provodi sustav provjera bitnosti tako da osigurava da se one provode na objektivni i nepristrani način i da se zaštiti povjerljivost dobivenih informacija.
2. Provjeru bitnosti provodi ocjenjivač odabran u skladu s člankom 27. Ocjenjivači provode provjere bitnosti registriranih SEP-ova za normu za koju su registrirani.
3. Provjere bitnosti ne provode se za više SEP-ova iz odgovarajuće kategorije patenata.
4. Činjenica da nije provedena ili pokrenuta provjera bitnosti ne sprečava pregovore o licenciranju ili bilo koji sudski ili upravni postupak u vezi s registriranim SEP-om.
5. Ocjenjivač u obrazloženom mišljenju ili, kad je riječ o istorazinskom ocjenjivanju, u konačnom obrazloženom mišljenju, iznosi kratak prikaz rezultata provjere bitnosti i razloge za to, a to mišljenje nije pravno obvezujuće.

6. Rezultat provedene provjere bitnosti i obrazloženo mišljenje ocjenjivača ili konačno obrazloženo mišljenje istorazinskog ocjenjivača mogu se upotrijebiti kao dokaz pred dionicima, patentnim udruženjima, javnim tijelima, sudovima ili arbitrima.

Članak 29.

Provedba provjera bitnosti

1. Centar stručnosti svake godine odabire uzorak registriranih SEP-ova iz različitih kategorija patenata od svakog nositelja SEP-a i za svaku pojedinačnu normu u registru za provjere bitnosti. Registrirani SEP-ovi mikropoduzeća i malih poduzeća isključuju se iz godišnjeg postupka uzorkovanja. Provjere se provode na temelju metodologije kojom se osigurava uspostava poštenog i statistički valjanog odabira kojim se mogu dobiti dovoljno točni rezultati o stopi bitnosti svih registriranih SEP-ova nositelja SEP-a s obzirom na svaku pojedinačnu normu u registru. Do [SL: unijeti datum = 18 mjeseci od stupanja ove Uredbe na snagu] Komisija provedbenim aktom utvrđuje detaljnu metodologiju. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 68. stavka 2.
2. Centar stručnosti obavještuje nositelje SEP-ova o SEP-ovima odabranima za provjeru bitnosti. U roku koji odredi centar stručnosti nositelji SEP-ova mogu dostaviti grafikon zahtjeva s najviše pet povezanosti između SEP-a i odgovarajuće norme, sve dodatne tehničke informacije koje mogu olakšati provjeru bitnosti i prijevode patenta koje zahtijeva centar stručnosti.
3. Centar stručnosti objavljuje popis SEP-ova odabranih za provjeru bitnosti.
4. Ako je SEP odabran za provjeru bitnosti već bio predmet prethodne ili je predmet provjere bitnosti koja je u tijeku u skladu s ovom glavom ili odlukom o bitnosti ili provjerom iz članka 8., ne provodi se dodatna provjera bitnosti. Rezultat prethodne provjere ili odluke o bitnosti upotrebljavaju se za određivanje postotka uzorka SEP-ova po nositelju SEP-a i po pojedinačnoj registriranoj normi koja je uspješno prošla provjeru bitnosti.
5. Svaki nositelj SEP-a može dobrovoljno predložiti godišnje do 100 registriranih SEP-ova iz različitih kategorija patenata koje treba provjeriti u pogledu svake pojedinačne norme za koju je SEP registriran.
6. Svaki implementator SEP-a može dobrovoljno predložiti godišnje do 100 registriranih SEP-ova iz različitih kategorija patenata koje treba provjeriti u pogledu svake pojedinačne norme za koju je SEP registriran.
7. Centar stručnosti dodjeljuje SEP-ove za provjeru bitnosti ocjenjivačima s popisa ocjenjivača sastavljenog u skladu s člankom 27. i omogućuje im pristup cjelovitoj dokumentaciji koju je dostavio nositelj SEP-a.
8. Centar stručnosti osigurava da identitet ocjenjivača ostane neotkriven nositeljima SEP-a za vrijeme ispitivanja bitnosti u skladu s člankom 31. ili za vrijeme istorazinskog ocjenjivanja u skladu s člankom 32. Sva komunikacija između nositelja SEP-a i ocjenjivača vodi se preko centra stručnosti.
9. Ako se ne poštuju formalni zahtjevi u skladu s člankom 28., drugi postupovni zahtjevi ili kodeks ponašanja, centar stručnosti može, na zahtjev dionika podnesen u roku od mjesec dana od objave obrazloženog mišljenja ili konačnog obrazloženog mišljenja ili na vlastitu inicijativu, preispitati ispitivanje i odlučiti:

- (a) zadržati; ili
- (b) poništiti

rezultate ispitivanja bitnosti registriranog SEP-a ili istorazinskog ocjenjivanja.

10. Ako centar stručnosti poništi rezultate u skladu sa stavkom 9. točkom (b), centar stručnosti imenuje novog ocjenjivača ili istorazinskog ocjenjivača za provedbu novog ispitivanja provjere bitnosti u skladu s člankom 31. ili nove istorazinske ocjene u skladu s člankom 32.
11. Stranka koja zahtijeva novo ispitivanje provjere bitnosti ili istorazinsku ocjenu i ponovno imenovanje ocjenjivača i smatra da je nalaz centra stručnosti netočan može podnijeti zahtjev za donošenje odluke o tom pitanju žalbenim vijećima EUIPO-a. Zahtjev se podnosi u roku od dva mjeseca od nalaza centra stručnosti. Žalbena vijeća EUIPO-a odbijaju zahtjev ili zahtijevaju od centra stručnosti da imenuje novog ocjenjivača i o tome obavješćuju podnositelja zahtjeva i, prema potrebi, nositelja SEP-a.

Članak 30.

Primjedbe dionika

1. U roku od 90 dana od objave popisa registriranih SEP-ova odabranih za uzorkovanje svaki dionik može centru stručnosti dostaviti pisane primjedbe o bitnosti odabranih SEP-ova.
2. Primjedbe iz stavka 1. dostavljaju se nositelju SEP-a, koji na njih može odgovoriti u roku koji odredi centar stručnosti.
3. Centar stručnosti ocjenjivaču dostavlja primjedbe i odgovore nositelja SEP-a nakon isteka utvrđenih rokova.

Članak 31.

Ispitivanje bitnosti registriranog SEP-a

1. Ispitivanje bitnosti provodi se u skladu s postupkom kojim se osiguravaju dovoljno vremena, strogost i visoka kvaliteta.
2. Ocjenjivač može pozvati predmetnog nositelja SEP-a da podnese primjedbe u roku koji odredi ocjenjivač.
3. Ako ocjenjivač ima razloga smatrati da SEP možda nije bitan za normu, centar stručnosti obavješćuje nositelja SEP-a o svim takvim razlozima i navodi rok u kojem nositelj SEP-a može podnijeti svoje primjedbe ili dostaviti izmijenjeni grafikon zahtjeva.
4. Ocjenjivač na odgovarajući način uzima u obzir sve informacije koje dostavi nositelj SEP-a.
5. Ocjenjivač izdaje svoje obrazloženo mišljenje centru stručnosti u roku od šest mjeseci od njegova imenovanja. Obrazloženo mišljenje uključuje ime nositelja SEP-a i ocjenjivača, SEP koji je predmet provjere bitnosti, relevantnu normu, sažetak postupka ispitivanja, rezultat provjere bitnosti i razloge na kojima se taj rezultat temelji.
6. Centar stručnosti dostavlja obrazloženo mišljenje nositelju SEP-a.

Članak 32.

Istorazinska ocjena

1. Ako je centar stručnosti obavijestio nositelja SEP-a u skladu s člankom 31. stavkom 3., nositelj SEP-a može prije isteka razdoblja za dostavu primjedbi u skladu s člankom 31. stavkom 3. zatražiti istorazinsku ocjenu.
2. Ako nositelj SEP-a zatraži istorazinsku ocjenu, centar stručnosti imenuje istorazinskog ocjenjivača.
3. Istorazinski ocjenjivač na odgovarajući način uzima u obzir sve informacije koje je dostavio nositelj SEP-a, razloge prvog ocjenjivača zašto SEP možda nije bitan za normu i bilo koji izmijenjeni grafikon zahtjeva ili dodatne primjedbe koje je dostavio nositelj SEP-a.
4. Ako je istorazinskom ocjenom potvrđen preliminarni zaključak ocjenjivača da ocijenjeni SEP možda nije bitan za normu za koju je registriran, istorazinski ocjenjivač o tome obavješćuje centar stručnosti i navodi razloge za to mišljenje. Centar stručnosti obavješćuje nositelja SEP-a i poziva ga da dostavi svoje primjedbe.
5. Istorazinski ocjenjivač propisno razmatra primjedbe nositelja SEP-a i izdaje konačno obrazloženo mišljenje centru stručnosti u roku od tri mjeseca od svojeg imenovanja. Konačno obrazloženo mišljenje uključuje ime nositelja SEP-a, ocjenjivača i istorazinskog ocjenjivača, SEP koji je predmet provjere bitnosti, relevantnu normu, sažetak postupka ispitivanja i istorazinske ocjene, preliminarni zaključak ocjenjivača, rezultat istorazinske ocjene i razloge na kojima se taj rezultat temelji.
6. Centar stručnosti dostavlja konačno obrazloženo mišljenje nositelju SEP-a.
7. Rezultati istorazinske ocjene služe za poboljšanje postupka provjere bitnosti i osiguravanje dosljednosti.

Članak 33.

Objava rezultata provjera bitnosti

1. Centar stručnosti unosi rezultate provjere bitnosti ili istorazinske ocjene u registar te obrazloženo mišljenje i konačno obrazloženo mišljenje u bazu podataka. Rezultat provjere bitnosti u skladu s ovom Uredbom valjan je za sve SEP-ove iz iste kategorije patenata.
2. Centar stručnosti u registru objavljuje postotak uzorkovanih SEP-ova po nositelju SEP-a i po pojedinačnoj registriranoj normi koja je uspješno prošla provjeru bitnosti.
3. Ako objava rezultata sadržava pogrešku koja se može pripisati centru stručnosti, centar stručnosti na vlastitu inicijativu ili na zahtjev registriranog nositelja SEP-a ispravlja pogrešku i objavljuje ispravak.

Glava VI.

Utvrđivanje uvjeta FRAND

Članak 34.

Pokretanje postupka utvrđivanja uvjeta FRAND

1. Postupak utvrđivanja uvjeta FRAND za normu i primjenu koja je upisana u registar pokreće jedna od sljedećih osoba:
 - (a) nositelj SEP-a, prije bilo kakvog pokretanja tužbe zbog povrede SEP-a pred nadležnim sudom države članice;
 - (b) implementator SEP-a prije bilo kakvog zahtjeva za utvrđivanje ili ocjenjivanje uvjeta licencije za SEP po uvjetima FRAND pred nadležnim sudom države članice.
2. Stranka koja traži utvrđivanja uvjeta FRAND naziva se „stranka podnositeljica zahtjeva”, svaka stranka koja odgovara na zahtjev kao „stranka koja odgovara na zahtjev”, a obje se nazivaju „stranke” za potrebe utvrđivanja uvjeta FRAND.
3. Postupak utvrđivanja uvjeta FRAND može pokrenuti stranka ili stranke mogu pristupiti takvom postupku radi dobrovoljnog rješavanja sporova povezanih s poštenim, razumnim i nediskriminirajućim uvjetima.
4. Obvezom pokretanja postupka utvrđivanja uvjeta FRAND u skladu sa stavkom 1. prije sudskog postupka ne dovodi se u pitanje mogućnost bilo koje stranke da zatraži, do okončanja tog postupka, od nadležnog suda države članice izdavanje privremene mjere financijske naravi protiv navodnog počinitelja povrede. Privremena mjera isključuje zapljenu imovine navodnog počinitelja povrede i zapljenu ili predaju proizvoda za koje se sumnja da predstavljaju povredu SEP-a. Ako je nacionalnim pravom predviđeno da se privremena mjera financijske naravi može zatražiti samo ako je predmet u postupku donošenja odluke o meritumu, bilo koja stranka može pokrenuti postupak o meritumu pred nadležnim sudom države članice u tu svrhu. Međutim, stranke moraju zatražiti od nadležnog suda države članice da obustavi postupak o meritumu za trajanja postupka utvrđivanja uvjeta FRAND. Pri odlučivanju o izdavanju privremene mjere nadležni sud država članica uzima u obzir da je postupak utvrđivanja uvjeta FRAND u tijeku.
5. Nakon okončanja postupka utvrđivanja uvjeta FRAND strankama je dostupan cijeli niz mjera, uključujući privremene mjere, mjere predostrožnosti i korektivne mjere.

Članak 35.

Poslovník

Postupak utvrđivanja uvjeta FRAND uređen je člancima od 34. do 58., kako se dalje provodi u skladu s člankom 26. stavkom 5.

Članak 36.

Sadržaj zahtjeva za pokretanje utvrđivanja uvjeta FRAND

1. Postupak utvrđivanja uvjeta FRAND pokreće se pisanim zahtjevom upućenim centru stručnosti koji sadržava sljedeće informacije:
 - (a) ime i podatke za kontakt stranke podnositeljice zahtjeva;
 - (b) ime i adresu stranke koja odgovara na zahtjev;
 - (c) registracijske brojeve odgovarajućih SEP-ova u registru;
 - (d) trgovački naziv norme i ime organizacije za sastavljanje norme;
 - (e) sažetak dosadašnjih pregovora o licenciranju, ako je primjenjivo;

- (f) upućivanja na bilo koji drugi postupak utvrđivanja uvjeta FRAND, ako je primjenjivo.
- 2. Ako zahtjev za pokretanje postupka utvrđivanja uvjeta FRAND podnosi nositelj SEP-a, uz informacije navedene u stavku 1., taj zahtjev sadržava sljedeće informacije:
 - (a) grafikon zahtjeva u kojima se patentni zahtjevi mapiraju u odnosu na normu odabranih registriranih SEP-ova;
 - (b) dokazi o provjeri bitnosti, ako su dostupni.
- 3. Zahtjev za pokretanje postupka utvrđivanja uvjeta FRAND može uključivati prijedlog za utvrđivanje uvjeta FRAND.

Članak 37.

Trajanje postupka utvrđivanja uvjeta FRAND

- 1. Osim ako se stranke drukčije dogovore, razdoblje od datuma podnošenja zahtjeva za nastavak utvrđivanja uvjeta FRAND u skladu s člankom 38. stavkom 3. točkom (b) ili člankom 38. stavkom 3. točkom (c) ili člankom 38. stavkom 4. točkom (a) drugom rečenicom ili člankom 38. stavkom 4. točkom (c), ovisno o slučaju, do datuma okončanja postupka ne smije biti dulje od devet mjeseci.
- 2. Rok zastare zahtjeva pred nadležnim sudom države članice obustavlja se za trajanja postupka utvrđivanja uvjeta FRAND.

Članak 38.

Obavijest o zahtjevu za utvrđivanje uvjeta FRAND i odgovoru na njega

- 1. Centar stručnosti obavješćuje stranku koja odgovara na zahtjev o zahtjevu u roku od sedam dana i o tome obavješćuje stranku podnositeljicu zahtjeva.
- 2. Stranka koja odgovara na zahtjev obavješćuje centar stručnosti u roku od 15 dana od primitka obavijesti o zahtjevu za utvrđivanje uvjeta FRAND od centra stručnosti u skladu sa stavkom 1. U odgovoru se navodi je li stranka koja odgovara na zahtjev suglasna s postupkom utvrđivanja uvjeta FRAND i obvezuje li se da će postupiti u skladu s njegovim ishodom.
- 3. Ako stranka koja odgovara na zahtjev ne odgovori u roku utvrđenom u stavku 2. ili obavijesti centar stručnosti o svojoj odluci da ne sudjeluje u postupku utvrđivanja uvjeta FRAND ili da se ne obveže na poštovanje ishoda tog postupka, primjenjuje se sljedeće:
 - (a) centar stručnosti o tome obavješćuje stranku podnositeljicu zahtjeva i poziva je da u roku od sedam dana navede zahtjeva li nastavak postupka utvrđivanja uvjeta FRAND i obvezuje li se poštovati ishod tog postupka;
 - (b) ako stranka podnositeljica zahtjeva zatraži nastavak postupka utvrđivanja uvjeta FRAND i obveže se poštovati njegov ishod, postupak utvrđivanja uvjeta FRAND nastavlja se, ali se članak 34. stavak 1. ne primjenjuje na sudske postupke stranke podnositeljice zahtjeva povezane s istim predmetom spora;
 - (c) ako stranka podnositeljica zahtjeva u roku iz podstavka (a) ne zatraži nastavak postupka utvrđivanja uvjeta FRAND, centar stručnosti okončava postupak utvrđivanja uvjeta FRAND.

4. Ako stranka koja odgovara na zahtjev pristane na postupak utvrđivanja uvjeta FRAND i obveže se da će postupiti u skladu s njegovim ishodom u skladu sa stavkom 2., među ostalim i ako takva obveza ovisi o obvezi stranke podnositeljice zahtjeva da postupi u skladu s ishodom postupka utvrđivanja uvjeta FRAND, primjenjuje se sljedeće:
- (a) centar stručnosti o tome obavješćuje stranku podnositeljicu zahtjeva i zahtijeva da u roku od sedam dana obavijesti centar stručnosti o tome obvezuje li se i ona poštovati ishod postupka utvrđivanja uvjeta FRAND. Ako stranka podnositeljica zahtjeva prihvati obvezu, nastavlja se postupak utvrđivanja uvjeta FRAND, a ishod je obvezujući za obje stranke;
 - (b) ako stranka podnositeljica zahtjeva ne odgovori u roku iz podstavka (a) ili obavijesti centar stručnosti o svojoj odluci da se ne obveže na poštovanje ishoda postupka utvrđivanja uvjeta FRAND, centar stručnosti obavješćuje stranku koja odgovara na zahtjev i poziva je da u roku od sedam dana navede zahtijeva li nastavak postupka utvrđivanja uvjeta FRAND;
 - (c) ako stranka koja odgovara na zahtjev zatraži nastavak postupka utvrđivanja uvjeta FRAND, taj se postupak nastavlja, ali članak 34. stavak 1. ne primjenjuje se na sudske postupke stranke koja odgovara na zahtjev povezane s istim predmetom spora;
 - (d) ako stranka koja odgovara na zahtjev u roku iz podstavka (b) ne zatraži nastavak postupka utvrđivanja uvjeta FRAND, centar stručnosti okončava postupak utvrđivanja uvjeta FRAND.
5. Ako se jedna stranka obveže da će postupiti u skladu s ishodom postupka utvrđivanja uvjeta FRAND, a druga stranka to ne učini u primjenjivim rokovima, centar stručnosti donosi obavijest o obvezi u pogledu utvrđivanja uvjeta FRAND i obavješćuje stranke u roku od pet dana od isteka roka za preuzimanje obveze. Obavijest o preuzimanju obveze uključuje imena stranaka, predmet postupka utvrđivanja uvjeta FRAND, sažetak postupka i informacije o preuzetoj obvezi ili o nepostojanju obveze za svaku stranku.
6. Postupak utvrđivanja uvjeta FRAND odnosi se na globalnu licenciju za SEP, osim ako su stranke drukčije odredile u slučaju da obje stranke pristanu na postupak utvrđivanja uvjeta FRAND ili je tako odredila stranka koja je zatražila nastavak postupka utvrđivanja uvjeta FRAND. MSP-ovi koji su stranke u postupku utvrđivanja uvjeta FRAND mogu zatražiti ograničavanje teritorijalnog područja primjene tog postupka.

Članak 39.

Odabir miritelja

1. Nakon odgovora na odluku stranke koja odgovara na zahtjev za utvrđivanje uvjeta FRAND u skladu s člankom 38. stavkom 2. ili zahtjeva za nastavak postupka u skladu s člankom 38. stavkom 5., centar stručnosti predlaže najmanje tri kandidata za utvrđivanje uvjeta FRAND s popisa miritelja iz članka 27. stavka 2. Stranke ili stranka odabiru jednog od predloženih kandidata za miritelja za utvrđivanje uvjeta FRAND.
2. Ako se stranke ne dogovore o miritelju, centar stručnosti odabire kandidata s popisa miritelja iz članka 27. stavka 2.

Članak 40.

1. Odabrani kandidat obavješćuje centar stručnosti da prihvaća zadatak miritelja za utvrđivanje uvjeta FRAND, a centar potom strankama dostavlja obavijest o prihvaćanju.
2. Dan nakon slanja obavijesti o prihvaćanju strankama imenuje se miritelj, a centar stručnosti upućuje mu predmet.

Članak 41.

Priprema za postupak

Ako za vrijeme utvrđivanja uvjeta FRAND miritelj ne može sudjelovati, povuče se ili ga treba zamijeniti jer ne ispunjava zahtjeve iz članka 26., primjenjuje se postupak predviđen u članku 39. Rok iz članka 37. produljuje se za vrijeme potrebno za imenovanje novog miritelja za utvrđivanje uvjeta FRAND.

Članak 42.

Priprema za postupak

1. Nakon što se predmet uputi miritelju u skladu s člankom 40. stavkom 2., on ispituje sadržava li zahtjev informacije koje se zahtijevaju na temelju članka 36. u skladu s poslovníkom.
2. Miritelj obavješćuje stranke ili stranku koja traži nastavak postupka utvrđivanja uvjeta FRAND o provedbi i rasporedu postupka.

Članak 43.

Pisani postupak

Miritelj poziva svaku stranku da podnese pisane podneske u kojima iznosi svoje argumente u vezi s utvrđivanjem primjenjivih uvjeta FRAND, uključujući popratnu dokumentaciju i dokaze, te određuje odgovarajuće rokove.

Članak 44.

Prigovor na postupak utvrđivanja uvjeta FRAND

1. Stranka može podnijeti prigovor u kojem navodi da miritelj ne može utvrditi uvjete FRAND na pravnoj osnovi, kao što je prethodno obvezujuće utvrđivanje uvjeta FRAND ili sporazum između stranaka, najkasnije u prvom pisanom podnesku. Druga stranka ima mogućnost iznijeti svoje primjedbe.
2. Miritelj odlučuje o prigovoru i odbija ga kao neosnovan prije razmatranja merituma predmeta ili ga uključuje u ispitivanje osnovanosti utvrđivanja uvjeta FRAND. Ako miritelj odbaci prigovor ili ga uključi u ispitivanje osnovanosti utvrđivanja uvjeta FRAND, on nastavlja razmatrati utvrđivanje uvjeta FRAND.
3. Ako miritelj odluči da je prigovor osnovan, okončava postupak utvrđivanja uvjeta FRAND i sastavlja izvješće u kojem navodi razloge za tu odluku.

Članak 45.

Provođenje postupka utvrđivanja uvjeta FRAND

1. Miritelj pomaže strankama na neovisan i nepristran način u nastojanju da utvrde uvjete FRAND.
2. Miritelj može pozvati stranke ili stranku koja zahtijeva nastavak postupka utvrđivanja uvjeta FRAND da se sastanu s njim ili može s njima komunicirati usmeno ili u pisanom obliku.
3. Stranke ili stranka koja traži nastavak postupka utvrđivanja uvjeta FRAND surađuju u dobroj vjeri s miriteljem, a posebno prisustvuju sastancima, ispunjavaju njegove zahtjeve za podnošenje svih relevantnih dokumenata, informacija i objašnjenja te upotrebljavaju sredstva koja su im na raspolaganju kako bi miritelju omogućile saslušanje svjedoka i stručnjaka koje miritelj može pozvati.
4. Stranka koja odgovara na zahtjev može pristupiti postupku utvrđivanja uvjeta FRAND u bilo kojem trenutku prije njegova okončanja.
5. U bilo kojoj fazi postupka na zahtjev objiju stranaka ili stranke koja traži nastavak postupka utvrđivanja uvjeta FRAND, kako je primjenjivo, miritelj okončava taj postupak.

Članak 46.

Nesudjelovanje stranke

1. Ako stranka:
 - (a) ne postupi u skladu sa zahtjevom miritelja, poslovnikom ili rasporedom postupka iz članka 42. stavka 2.;
 - (b) odustane od svoje obveze poštovanja ishoda postupka utvrđivanja uvjeta FRAND kako je utvrđeno u članku 38.; ili
 - (c) na bilo koji drugi način ne ispunjava zahtjev koji se odnosi na utvrđivanje uvjeta FRAND,miritelj o tome obavještuje obje stranke.
2. Nakon što primi obavijest miritelja, stranka koja postupa u skladu sa zahtjevima miritelja može od miritelja zatražiti da poduzme jednu od sljedećih radnji:
 - (a) podnese prijedlog za utvrđivanje uvjeta FRAND u skladu s člankom 55. na temelju informacija koje su mu dostupne te na odgovarajući način procijeni sve dokaze koji su mu podneseni;
 - (b) obustavi postupak.
3. Ako stranka koja traži nastavak postupka utvrđivanja uvjeta FRAND ne postupi u skladu s bilo kojim zahtjevom miritelja ili na bilo koji drugi način ne ispunji zahtjev koji se odnosi na utvrđivanje uvjeta FRAND, miritelj okončava postupak.

Članak 47.

Usporedni postupci u trećoj zemlji

1. Za potrebe ovog članka usporedni postupak znači postupak koji ispunjava sljedeće uvjete:
 - (a) svaki postupak pred sudom, upravnim ili državnim tijelom treće zemlje koje donosi pravno obvezujuće i izvršive odluke o patentu, privremenoj mjeri,

- povredi, zlouporabi vladajućeg položaja na tržištu ili utvrđivanju uvjeta FRAND;
- (b) odnosi se na spor povezan s licenciranjem za istu normu i primjenu te patent koji u bitnome ima iste patentne zahtjeve kao i SEP-ovi koji podliježu utvrđivanju uvjeta FRAND;
 - (c) uključuje jednu ili više stranaka u postupak utvrđivanja uvjeta FRAND kao stranke.
2. Ako je stranka pokrenula usporedni postupak prije ili za vrijeme postupka utvrđivanja uvjeta FRAND, miritelj, ili ako miritelj nije imenovan, centar stručnosti, okončava postupak utvrđivanja uvjeta FRAND na zahtjev druge stranke.

Članak 48.

Dokaz

1. Ne dovodeći u pitanje zaštitu povjerljivosti u skladu s člankom 54. stavkom 3. u bilo kojem trenutku za vrijeme postupka utvrđivanja uvjeta FRAND, miritelj može na zahtjev stranke ili na vlastitu inicijativu zatražiti dostavljanje dokumenata ili drugih dokaza.
2. Miritelj može ispitati javno dostupne informacije i registar centra stručnosti te povjerljiva izvješća o drugim postupcima utvrđivanja uvjeta FRAND kao i nepovjerljive verzije tih izvješća te dokumente koji nisu povjerljivi i informacije koje je sastavio centar stručnosti ili koje su potonjem dostavljene.

Članak 49.

Svjedoci i stručnjaci

Miritelj može saslušati svjedoke i vještake koje zatraže stranke pod uvjetom da su dokazi potrebni za utvrđivanje uvjeta FRAND i da ima vremena za razmatranje takvih dokaza.

Članak 50.

Prijedlog za utvrđivanje uvjeta FRAND

1. U bilo kojem trenutku za vrijeme postupka utvrđivanja uvjeta FRAND miritelj ili stranka po službenoj dužnosti ili na poziv miritelja mogu podnijeti prijedloge za utvrđivanje uvjeta FRAND.
2. Ako je stranka podnositeljica zahtjeva u svojem pisanom podnesku podnijela pisani prijedlog uvjeta FRAND, stranka koja odgovara na zahtjev ima mogućnost iznijeti primjedbe na njega i/ili podnijeti pisani protuprijedlog u svojem odgovoru.
3. Pri podnošenju prijedloga za uvjete FRAND miritelj uzima u obzir učinak utvrđivanja uvjeta FRAND na lanac vrijednosti i na motivaciju za inovacije nositelja SEP-a i dionika u relevantnom lancu vrijednosti. U tu svrhu miritelj se može osloniti na stručno mišljenje iz članka 18. ili, ako takvo mišljenje ne postoji, zatražiti dodatne informacije i saslušati stručnjake ili dionike.

Članak 51.

Preporuka miritelja za utvrđivanje uvjeta FRAND

Miritelj strankama dostavlja pisanu preporuku za utvrđivanje uvjeta FRAND najkasnije pet mjeseci prije roka iz članka 37.

Članak 52.

Podnošenje obrazloženih prijedloga stranaka za utvrđivanje uvjeta FRAND

Nakon što miritelj obavijesti o pisanoj preporuci uvjeta FRAND, svaka stranka podnosi detaljan i obrazložen prijedlog za utvrđivanje uvjeta FRAND. Ako je stranka već podnijela prijedlog za utvrđivanje uvjeta FRAND, prema potrebi, podnosi revidiranu verziju u kojoj uzima u obzir preporuku miritelja.

Članak 53.

Usmeni postupak

Ako miritelj smatra da je to potrebno ili ako stranka to zatraži, usmena rasprava održava se u roku od 20 dana od podnošenja obrazloženih prijedloga za utvrđivanje uvjeta FRAND.

Članak 54.

Objavljivanje informacija

1. Kad miritelj od stranke primi informacije za potrebe utvrđivanja uvjeta FRAND, on ih otkriva drugoj stranci kako bi druga stranka imala mogućnost iznijeti bilo kakvo pojašnjenje.
2. Stranka može od miritelja zatražiti da određene informacije u dostavljenom dokumentu ostanu povjerljive.
3. Ako stranka zatraži da informacije u dokumentu koji je podnijela ostanu povjerljive, miritelj te informacije ne otkriva drugoj stranci. Stranka koja se poziva na povjerljivost podnosi i verziju informacija koje su dostavljene kao povjerljive koja nije povjerljiva dovoljno detaljno da se može razumjeti sadržaj informacija koje su dostavljene kao povjerljive. Drugoj se stranci otkriva ta verzija koja nije povjerljiva.

Članak 55.

Obrazloženi prijedlog miritelja za utvrđivanje uvjeta FRAND

1. Najkasnije 45 dana prije isteka roka iz članka 37. miritelj strankama ili, ovisno o slučaju, stranci koja traži nastavak postupka utvrđivanja uvjeta FRAND podnosi obrazloženi prijedlog za utvrđivanje uvjeta FRAND.
2. Svaka stranka može podnijeti primjedbe na prijedlog i predložiti izmjene prijedloga miritelja, koji može preformulirati svoj prijedlog kako bi uzeo u obzir primjedbe koje su dostavile stranke te o takvom preoblikovanju obavijestiti stranke ili stranku koja traži nastavak postupka utvrđivanja uvjeta FRAND.

Članak 56.

Okončanje postupka utvrđivanja uvjeta FRAND i obavijest o okončanju

1. Osim okončanja postupka utvrđivanja uvjeta FRAND iz razloga predviđenih člankom 38. stavkom 4., člankom 44. stavkom 3., člankom 45. stavkom 5., člankom 46. stavkom 2. točkom (b), člankom 46. stavkom 3. i člankom 47.

stavkom 2., postupak utvrđivanja uvjeta FRAND okončava se na jedan od sljedećih načina:

- (a) stranke potpisuju sporazum o nagodbi;
 - (b) stranke potpisuju pisanu izjavu u kojoj prihvaćaju obrazloženi prijedlog miritelja za utvrđivanje uvjeta FRAND iz članka 55.;
 - (c) stranka daje pisanu izjavu da ne prihvaća obrazloženi prijedlog miritelja za utvrđivanje uvjeta FRAND iz članka 55.;
 - (d) stranka nije dostavila odgovor na obrazloženi prijedlog miritelja za utvrđivanje uvjeta FRAND iz članka 55.
2. Ako dođe do okončanja postupka utvrđivanja uvjeta FRAND, centar stručnosti donosi obavijest o okončanju postupka utvrđivanja uvjeta FRAND i obavješćuje stranke u roku od pet dana od okončanja tog postupka. Obavijest o okončanju postupka sadržava imena stranaka i miritelja, predmet postupka utvrđivanja uvjeta FRAND, sažetak postupka i razloge za njegovo okončanje.
 3. Obavijest o okončanju postupka koja je dostavljena vlasniku SEP-a smatra se dokumentom u smislu članka 6. stavka 3. točke (c) Uredbe (EU) br. 608/2013 u pogledu svakog zahtjeva za carinsko postupanje u vezi s robom za koju postoji sumnja da povređuje njegov SEP.
 4. Nadležni sud države članice, od kojeg je zatraženo da odluči o utvrđivanju uvjeta FRAND, uključujući zlouporabu slučajeva vladajućeg položaja među privatnim strankama, ili tužbe zbog povrede SEP-a u vezi sa SEP-om koji je na snazi u jednoj ili više država članica na koji se primjenjuje utvrđivanje uvjeta FRAND, ne nastavlja s ispitivanjem merituma te tužbe, osim ako mu je dostavljena obavijest o okončanju utvrđivanja uvjeta FRAND ili, u slučajevima predviđenima u članku 38. stavku 3. točki (b) i članku 38. stavku 4. točki (c), obavijest o preuzimanju obveze u skladu s člankom 38. stavkom 5.
 5. U slučajevima predviđenima člankom 38. stavkom 3. točkom (b) i člankom 38. stavkom 4. točkom (c), članak 34. stavak 5. primjenjuje se *mutatis mutandis* u postupcima pred nadležnim sudom države članice.

Članak 57.

Izvješće

1. Miritelj strankama nakon okončanja postupka utvrđivanja uvjeta FRAND dostavlja pisano izvješće u slučajevima navedenima u članku 56. stavku 1. točki (c) i članku 56. stavku 1. točki (d).
2. Izvješće sadržava sljedeće:
 - (a) imena stranaka;
 - (b) povjerljivu ocjenu utvrđivanja uvjeta FRAND;
 - (c) povjerljivi sažetak glavnih razloga za neslaganje;
 - (d) metodologiju koja nije povjerljiva i ocjenu utvrđivanja uvjeta FRAND koju je izradio miritelj.
3. Povjerljivo izvješće dostupno je samo strankama i centru stručnosti. Centar stručnosti objavljuje izvješće koje nije povjerljivo u bazi podataka.

4. Svaka stranka u postupku utvrđivanja uvjeta FRAND može podnijeti izvješće u bilo kojem postupku pred nadležnim sudom države članice protiv druge stranke u tom postupku, bez obzira na bilo kakvu postupovnu zapreku.

Članak 58.

Povjerljivost

1. Osim metodologije i ocjene utvrđivanja uvjeta FRAND koju je izradio miritelj iz članka 57. stavka 2. točke (d) centar stručnosti čuva povjerljivost postupka utvrđivanja poštenih, razumnih i nediskriminirajućih uvjeta, svih prijedloga za utvrđivanje uvjeta FRAND podnesenih za vrijeme postupka te svih dokumenata ili drugih dokaza objavljenih za vrijeme utvrđivanja uvjeta FRAND koji nisu javno dostupni, osim ako su stranke drukčije predvidjele.
2. Neovisno o stavku 1. centar stručnosti može uključiti informacije o utvrđivanju uvjeta FRAND u sve agregirane statističke podatke koje objavi o svojim aktivnostima, pod uvjetom da ti podaci ne omogućuju identifikaciju stranaka ili posebnih okolnosti spora.

Glava VII.

Postupovna pravila

Članak 59.

Komunikacija s centrom stručnosti i obavijesti koje on šalje

1. Komunikacija s centrom stručnosti i obavijesti koje on šalje u načelu se provode elektroničkim putem.
2. Izvršni direktor EUIPO-a određuje u kojoj se mjeri i pod kojim tehničkim uvjetima komunikacija i obavijesti iz stavka 1. provode elektroničkim putem.

Članak 60.

Rokovi

1. Rokovi se određuju u odnosu na pune godine, mjesece, tjedne ili dane. Izračunavanje počinje sljedećeg dana od dana kad je nastao relevantni događaj.
2. Izvršni direktor EUIPO-a prije početka svake kalendarske godine određuje dane kad EUIPO nije otvoren za zaprimanje dokumenata ili kad se obična pošta ne dostavlja na lokaciju na kojoj se EUIPO nalazi.
3. Izvršni direktor EUIPO-a određuje trajanje razdoblja prekida u slučaju općeg prekida dostave pošte u državi članici u kojoj se EUIPO nalazi ili u slučaju stvarnog prekida povezanosti EUIPO-a s dopuštenim elektroničkim sredstvima komunikacije.
4. Ako nastupe izvanredne okolnosti koje znatno otežavaju komunikaciju između stranaka u postupku i centra stručnosti, izvršni direktor EUIPO-a može produljiti sve rokove koji bi inače istekli na datum početka takvog događaja ili nakon njega, kako utvrdi izvršni direktor u odnosu na sljedeće subjekte:
 - (a) stranke u postupku koje imaju boravište ili registrirano sjedište u predmetnoj regiji;

- (b) predstavnike ili asistente, koje su imenovale stranke, s mjestom poslovanja u predmetnoj regiji.
5. Pri određivanju duljine produljenja iz četvrtog stavka izvršni direktor EUIPO-a uzima u obzir datum završetka izvanrednog događaja. Ako događaj iz drugog podstavka pogađa sjedište EUIPO-a, u takvoj se odluci izvršnog direktora navodi da se primjenjuje u odnosu na sve stranke u postupku.

Glava VIII.

Mikropoduzeća, mala i srednja poduzeća

Članak 61.

Osposobljavanje, savjetovanje i potpora

1. Centar stručnosti nudi mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima besplatno osposobljavanje i potporu u pitanjima povezanim sa SEP-om.
2. Centar stručnosti može zatražiti izradu studija, ako to smatra potrebnim, kako bi pomogao mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima u pitanjima povezanim sa SEP-om.
3. Troškove usluga iz stavaka 1. i 2. snosi EUIPO.

Članak 62.

Uvjeti FRAND za mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća

1. Pri pregovaranju o licenciji za SEP s mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima nositelji SEP-ova dužni su razmotriti da im ponude uvjete FRAND povoljnije od uvjeta FRAND koje nude poduzećima koja nisu mikro, mala i srednja poduzeća za istu normu i primjenu.
2. Ako nositelj SEP-a mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima ponudi povoljnije uvjete FRAND ili sklopi licenciju za SEP koja uključuje povoljnije uvjete, u skladu sa stavkom 1., takvi se uvjeti ne uzimaju u obzir pri utvrđivanju uvjeta FRAND, osim ako se postupak utvrđivanja uvjeta FRAND provodi isključivo radi utvrđivanja takvih uvjeta za drugo mikro, malo ili srednje poduzeće.
3. Nositelji SEP-ova ujedno uzimaju u obzir popuste ili besplatne licencije za male količine prodaje bez obzira na veličinu implementatora koji stječe licenciju. Takvi popusti ili besplatno licenciranje moraju biti poštene, razumni i nediskriminirajući te biti dostupni u elektroničkoj bazi podataka kako je utvrđeno u članku 5. stavku 2. točki (b).

Glava IX.

Naknade i pristojbe

Članak 63.

Naknade i pristojbe

1. Centar stručnosti može naplaćivati administrativne pristojbe za usluge koje pruža u skladu s ovom Uredbom.
2. Pristojbe se mogu naplatiti barem za sljedeća pitanja:
 - (a) za miritelje koji posreduju u postizanju sporazuma o utvrđivanju agregiranih naknada za licencije u skladu s člankom 17.;
 - (b) za stručno mišljenje o agregiranoj naknadi za licenciju u skladu s člankom 18.;
 - (c) za provjeru bitnosti koju provodi ocjenjivač u skladu s člankom 31. i istorazinski ocjenjivač u skladu s člankom 32.;
 - (d) za miritelje za utvrđivanje uvjeta FRAND u skladu s glavom VI.
3. Ako centar stručnosti naplaćuje pristojbe u skladu sa stavkom 2., one se utvrđuju na sljedeći način:
 - (a) pristojbe iz stavka 2. točke (a) plaćaju nositelji SEP-a koji su sudjelovali u postupku na temelju njihova procijenjenog postotka SEP-ova u ukupnom broju svih SEP-ova za normu;
 - (b) pristojbe iz stavka 2. točke (b) jednako plaćaju sve stranke koje su sudjelovale u postupku stručnog mišljenja o agregiranoj naknadi za licenciju, osim ako se dogovore drukčije ili ako povjerenstvo predloži drukčiju raspodjelu na temelju veličine stranaka utvrđene na temelju njihova prometa;
 - (c) pristojbe iz stavka 2. točke (c) plaća nositelj SEP-a koji je zatražio provjeru bitnosti u skladu s člankom 29. stavkom 5. ili istorazinsku ocjenu u skladu s člankom 32. stavkom 1. i implementator koji je zatražio provjeru bitnosti u skladu s člankom 29. stavkom 6.;
 - (d) pristojbe iz stavka 2. točke (d) jednako plaćaju sve stranke, osim ako se dogovore drukčije ili miritelj predloži drukčiju raspodjelu na temelju mjere u kojoj su stranke sudjelovale u utvrđivanju uvjeta FRAND.
4. Visina pristojbi mora biti razumna i odgovarati troškovima usluga. Pri utvrđivanju visine pristojbi uzima se u obzir položaj mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća.
5. Do [SL: umetnuti datum = 18 mjeseci od stupanja ove Uredbe na snagu] Komisija donosi provedbeni akt kojim se utvrđuju iznosi pristojbi iz članka 63., načini plaćanja u vezi s pravilima utvrđenima u stavcima 3. i 4. ovog članka. Provedbeni akt donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 68. stavka 2.

Članak 64.

Plaćanje pristojbi

1. Pristojbe se plaćaju EUIPO-u. Sva se plaćanja izvršavaju u eurima. Izvršni direktor EUIPO-a može utvrditi koji se konkretni načini plaćanja mogu upotrebljavati.
2. Ako zatraženi iznosi nisu u cijelosti plaćeni u roku od 10 dana od datuma zahtjeva, centar stručnosti može o tome obavijestiti stranku koja nije ispunila svoje obveze i dati joj mogućnost da izvrši traženu uplatu u roku od [pet] dana. Kad je riječ o utvrđivanju agregirane naknade za licenciju ili uvjeta FRAND, primjerak zahtjeva dostavlja drugoj stranci.
3. Danom uplate EUIPO-u smatra se dan kad je potraživani iznos ili prijenos stigao na bankovni račun EUIPO-a.

4. Ako bilo koji dio potrebnog plaćanja ostane nepodmiren nakon roka iz stavka 2., centar stručnosti može suspendirati pristup bazi podataka stranke koja ne ispunjava obveze do izvršenja plaćanja.

Članak 65.

Financijske odredbe

1. Troškovi EUIPO-a ili ocjenjivača ili miritelja koje je EUIPO odabrao u skladu s člancima 26. i 27. za obavljanje zadaća koje su mu dodijeljene u skladu s ovom Uredbom pokrivaju se iz administrativnih pristojbi koje korisnici usluga centra stručnosti plaćaju EUIPO-u.
2. Troškovi EUIPO-a za aktivnosti koje su mu povjerene ovom Uredbom, a koje nisu pokrivene pristojbama koje se naplaćuju na temelju ove Uredbe, financiraju se iz njegovih vlastitih proračunskih sredstava.

Glava X.

Završne odredbe

Članak 66.

Otvaranje postupka registracije za postojeću normu

1. Do [SL: umetnuti datum = 28 mjeseci od stupanja ove Uredbe na snagu] nositelji SEP-ova bitnih za normu objavljenu prije stupanja ove Uredbe na snagu („postojeće norme”), za koju su preuzete obveze FRAND, mogu obavijestiti centar stručnosti u skladu s člancima 14., 15. i 17. o svim postojećim normama ili njihovim dijelovima koji će biti utvrđeni u delegiranom aktu u skladu sa stavkom 4. Postupci, zahtjevi u pogledu obavješćivanja i objave utvrđeni u ovoj Uredbi primjenjuju se *mutatis mutandis*.
2. Do [SL: umetnuti datum = 28 mjeseci od stupanja ove Uredbe na snagu] implementatori norme, norme objavljene prije stupanja ove Uredbe na snagu, za koju su preuzete obveze FRAND mogu u skladu s člankom 14. stavkom 4. obavijestiti centar stručnosti o svim postojećim normama ili njihovim dijelovima, koji će biti utvrđeni u delegiranom aktu u skladu sa stavkom 4. Postupci, zahtjevi u pogledu obavješćivanja i objave utvrđeni u ovoj Uredbi primjenjuju se *mutatis mutandis*.
3. Do [SL: umetnuti datum = 30 mjeseci od stupanja ove Uredbe na snagu] nositelj ili implementator SEP-a može zatražiti stručno mišljenje u skladu s člankom 18. o SEP-ovima koji su bitni za postojeću normu ili njezine dijelove, koji će se utvrditi u delegiranom aktu u skladu sa stavkom 4. Zahtjevi i postupci utvrđeni u članku 18. primjenjuju se *mutatis mutandis*.
4. Ako je funkcioniranje unutarnjeg tržišta ozbiljno narušeno zbog neučinkovitosti licenciranja SEP-ova, Komisija nakon odgovarajućeg postupka savjetovanja delegiranim aktom u skladu s člankom 67. određuje o kojim se postojećim normama, njihovim dijelovima ili relevantnim slučajevima primjene mogu izdati obavijesti u skladu sa stavkom 1. ili stavkom 2. ili za koje se može zatražiti stručno mišljenje u skladu sa stavkom 3. Delegiranim aktom određuje se i koji se postupci, zahtjevi u pogledu obavješćivanja i objave utvrđeni u ovoj Uredbi primjenjuju na te postojeće

norme. Delegirani akt donosi se do [SL-a: unijeti datum = 18 mjeseci od stupanja ove Uredbe na snagu].

5. Ovaj se članak primjenjuje ne dovodeći u pitanje akte sklopljene i prava stečena do [SL: unijeti datum = 28 mjeseci od stupanja ove Uredbe na snagu].

Članak 67.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranog akta iz članka 1. stavka 4., članka 4. stavka 5. i članka 66. stavka 4. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od datuma stupanja na snagu ove Uredbe.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 1. stavka 4., članka 4. stavka 5. i članka 66. stavka 4. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 1. stavka 4., članka 4. stavka 5. i članka 66. stavka 4. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 68.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 69.

Smjernice Komisije

Komisija može izdati smjernice na temelju ove Uredbe o pitanjima obuhvaćenima njezinim područjem primjene, isključujući pitanja povezana s tumačenjem članaka 101. i 102. UFEU-a.

Članak 70.

Evaluacija

1. Do [SL: umetnite datum = 5 godina od stupanja ove Uredbe na snagu] Komisija ocjenjuje djelotvornost i učinkovitost sustava registracije SEP-a i provjere bitnosti.
2. Do [SL: umetnuti datum = 8 godina od stupanja ove Uredbe na snagu] i svakih pet godina nakon toga Komisija evaluira provedbu ove Uredbe. Evaluacijom se ocjenjuje funkcioniranje ove Uredbe, posebno učinak, djelotvornost i učinkovitost centra stručnosti i njegovih metoda rada.
3. Pri pripremi izvješća o evaluaciji iz stavaka 1. i 2. Komisija se savjetuje s EUIPO-om i dionicima.
4. Komisija podnosi izvješća o evaluaciji iz stavaka 1. i 2. zajedno sa svojim zaključcima donesenima na temelju tih izvješća Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i upravnom odboru EUIPO-a.

Članak 71.

Izmjene Uredbe (EU) 2017/1001

Uredba (EU) 2017/1001 mijenja se kako slijedi:

1. članak 151. stavak 1. mijenja se kako slijedi:
 - (a) umeće se sljedeća točka:

„(ba) upravljanje i potpora zadaćama koje su mu dodijeljene, a koje obavlja centar stručnosti u skladu s Uredbom (EU) ... Europskog parlamenta i Vijeća+* i njihovo promicanje;

* Uredba (EU) .../... Europskog parlamenta i Vijeća od... o patentima bitnima za normu (SL ...).”;
 - (b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Ured može pružati usluge alternativnog rješavanja sporova, uključujući posredovanje, mirenje, arbitražu, utvrđivanje naknada za licenciju i uvjeta FRAND.”;
2. u članku 157. stavku 4. dodaje se sljedeća točka:

„(p) izvršava ovlasti koje su mu dodijeljene na temelju Uredbe (EU)...++.”;
3. članak 170. mijenja se kako slijedi:
 - (a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Centar za alternativno rješavanje sporova”;
 - (b) stavci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Za potrebe članka 151. stavka 3. Ured može uspostaviti Centar za alternativno rješavanje sporova („Centar”).

2. Svaka fizička ili pravna osoba može se koristiti uslugama Centra za rješavanje sporova koji se odnose na prava intelektualnog vlasništva.”;
 - (c) stavak 15. zamjenjuje se sljedećim:

„15. Ured može surađivati s drugim priznatim nacionalnim ili međunarodnim tijelima koja pružaju usluge alternativnog rješavanja sporova.”;
 - (d) dodaje se sljedeći stavak:

„16. Članci 18., 19. i članci od 34. do 58. Uredbe...++ primjenjuju se na Centar u svim postupcima koji se odnose na patente bitne za norme.”.

[+SL: u tekst unijeti broj ove Uredbe, a u bilješku broj, datum i upućivanje na objavu u Službenom listu.]

[++ SL: u tekst unijeti broj ove Uredbe.]

Članak 72.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Primjenjuje se od ... [OP: unijeti datum = 24 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednica*

*Za Vijeće
Predsjednik*

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

1.2. Predmetna područja politike

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

1.4.2. Specifični ciljevi

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative

1.5.2. Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” je vrijednost koja proizlazi iz intervencije Unije i koja predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

- 3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak**
- 3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva**
 - 3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje*
 - 3.2.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje*
 - 3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva*
 - 3.2.3.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa*
 - 3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom*
 - 3.2.5. Doprinos trećih strana*
- 3.3. Procijenjeni učinak na prihode**

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Uredba Europskog parlamenta i Vijeća o patentima bitnima za normu i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1001

1.2. Predmetna područja politike

Unutarnje tržište

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

novo djelovanje

novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja⁴⁹

produženje postojećeg djelovanja

spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

Ciljevi su ove inicijative: i. osigurati da krajnji korisnici, uključujući mala poduzeća i potrošače u EU-u, imaju koristi od proizvoda koji se temelje na najnovijim normiziranim tehnologijama po razumnim cijenama; ii. učiniti EU privlačnim mjestom za razvoj inovacija i normi (među ostalim za globalne sudionike) te iii. osigurati da nositelji i implementatori SEP-ova iz EU-a uvode inovacije u EU-u, proizvode i prodaju proizvode u EU-u te da budu konkurentni na svjetskim tržištima.

1.4.2. Specifični ciljevi

Specifični cilj br.

- Bolje razjasniti tko su vlasnici SEP-ova i koji su SEP-ovi uistinu bitni.
- Bolje razjasniti naknade za licencije po uvjetima FRAND i druge uvjete.
- Olakšati rješavanja sporova povezanih sa SEP-om.

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

Povećati transparentnost licenciranja SEP-a, smanjiti transakcijske troškove i olakšati rješavanje sporova između nositelja i implementatora SEP-ova.

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća

Pokazatelji uspješnosti definirani su u poglavlju 9. o procjeni učinka. Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća. Svaki bi pokazatelj trebao biti popraćen ciljanim i polaznim vrijednostima.

Tablica 1: Pokazatelji za praćenje

Istraživačko pitanje	Pokazatelji
----------------------	-------------

⁴⁹ Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

Specifični cilj br. 1 Dati informacije o vlasništvu i bitnosti SEP-ova	
<i>Je li se poboljšao pristup informacijama o SEP-ovima?</i>	<ul style="list-style-type: none"> - broj normi sa SEP-ovima registriranim u bazi podataka - broj registriranih nositelja SEP-ova - broj provedenih provjera bitnosti (ukupno, po nositelju SEP-a, po normi) - je li baza podataka ažurirana (kad se registra SEP ažuriraju li se informacije) - koliko se puta upotrebljava baza podataka (stopa pristupa) i kako se upotrebljava (npr. nove privatne usluge koje se temelje na tim podacima) - percepcija kvalitete registra i provjera bitnosti - rezultati istorazinskih ocjena (broj potvrđenih provjera bitnosti) - trošak/kvaliteta središnjeg sustava u usporedbi s dostupnim privatnim rješenjima
Specifični cilj br. 2 Razjasniti utvrđivanje naknada za licenciju po uvjetima FRAND	
<i>Jesu li se poboljšale informacije o cijeni i uvjetima FRAND?</i>	<ul style="list-style-type: none"> - broj studija koje je proveo centar stručnosti - broj MSP-ova koji primaju pomoć - percepcija kvalitete studija, pomoći - broj normi i njihovih primjena - broj najavljenih agregiranih naknada za licencije ili dostavljenih stručnih mišljenja - percepcija postupka utvrđivanja agregirane naknade za licencije i ocjena od strane implementatora i nositelja; upotreba u sudskim predmetima/sudskim odlukama - učestalost promjena agregirane naknade za licencije - trošak/kvaliteta usluga centra stručnosti u usporedbi s dostupnim privatnim rješenjima
Specifični cilj br. 3 Olakšati rješavanja sporova	
<i>Kako su novi sustavi promijenili rješavanje sporova?</i>	<ul style="list-style-type: none"> - primjena postupka mirenja (broj predmeta godišnje, trajanje, ocjena kvalitete koju provode sudovi, upotreba u sudskim postupcima i presudama; upotreba kao potpora zahtjevima za carinsko postupanje) - promjena troškova/trajanja sudskih postupaka u području SEP-ova zbog mirenja - korisnost smjernica (percepcija dionika, upotreba u sudskim predmetima)
Izvori informacija: baza podataka centra stručnosti; povratne informacije/ankete korisnika novog sustava (centar stručnosti/registar/mirenje/smjernice) kao što su npr. nositelji i implementatori SEP-ova, suci, subjekti koji provode provjeru bitnosti; analiza sudskih predmeta/sudskih presuda/privremenih mjera; ciljane evaluacijske studije; javna savjetovanja; uredska istraživanja.	
Opći ciljevi	
<i>Učinak na nositelje SEP-ova</i>	<ul style="list-style-type: none"> - broj nositelja SEP-ova sa sjedištem u EU-u - broj SEP-ova koje su registrirali nositelji SEP-a sa sjedištem u EU-u - trajanje pregovora o licenciranju, broj davatelja licencije - doprinos poduzeća iz EU-a aktivnostima razvoja normi - lokalizacija proizvodnje/istraživanja i razvoja takvih proizvoda/usluga (EU/treće zemlje)
<i>Učinak na implementatore SEP-ova</i>	<ul style="list-style-type: none"> - trošak dobivanja licencije za SEP-ove za poduzeća iz EU-a, rad potreban za dobivanje licencije - postotak SEP-ova obuhvaćenih licenciranjem - konkurentnost poduzeća iz EU-a koja izrađuju proizvode/usluge u kojima se primjenjuju SEP-ovi u EU-u i trećim zemljama - lokalizacija proizvodnje/istraživanja i razvoja takvih proizvoda/usluga (EU/treće zemlje) - doprinos poduzeća iz EU-a aktivnostima razvoja normi
<i>Učinak na potrošače iz EU-a</i>	<ul style="list-style-type: none"> - vrijeme uvođenja novih proizvoda/usluga u kojima se primjenjuju najnovije norme u EU-u u usporedbi s drugim zemljama, cijena takvih proizvoda
Izvori informacija: ankete, službeni statistički podaci (npr. izvješće Eurostata <i>Enterprises using IoT</i> (Poduzeća koja upotrebljavaju internet stvari), <i>isoc_eb_iot</i>), namjenske evaluacijske studije; javna savjetovanja; uredska istraživanja.	

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative

Očekuje se da će osnivanje centra stručnosti u okviru Ureda Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO), uključujući uspostavu registra SEP-a, potrebne informatičke alate i pripremne aktivnosti za preostale sastavnice inicijative (npr. definiranje svih postupaka, priprema svih postupaka, uspostava kontrola kvalitete, sastavljanje popisa ispitivača SEP-ova, izrada popisa miritelja, osposobljavanje ispitivača i miritelja u području SEP-ova, prikupljanje informacija o politikama u

području SEP-ova i sažecima sudske prakse, uspostava centra za pomoć MSP-ovima, priprema materijala za osposobljavanje itd.) trajati do dvije godine. Očekuje se da će sustav nakon toga biti potpuno operativan.

- 1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” je vrijednost koja proizlazi iz intervencije Unije i koja predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Očekuje se da će se djelovanjem na razini EU-a smanjiti troškovi za dionike, nositelje i implementatore SEP-ova te za države članice. Na primjer, postojali bi jedan registar, jedna provjera bitnosti po kategoriji patenata, jedna zajednička metodologija za provedbu takvih provjera te pojednostavnjen i transparentan postupak mirenja (utvrđivanje uvjeta FRAND). Nositelji i implementatori SEP-ova ne bi morali snositi iste troškove u svakoj državi članici EU-a kao što bi bio slučaj s nacionalnim rješenjima, posebno u situaciji u kojoj je većina normi regionalna ili globalna.

- 1.5.3. *Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*

EUIPO će se oslanjati na svoje iskustvo u upravljanju registrima za druga prava intelektualnog vlasništva, kao i na svoje iskustvo u pružanju pomoći MSP-ovima i službama za alternativno rješavanje sporova.

- 1.5.4. *Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima*

Nije primjenjivo

- 1.5.5. *Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele*

Tu će inicijativu u potpunosti samostalno financirati EUIPO (iz pristojbi).

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

ograničeno trajanje

- na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- financijski učinak od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za plaćanje

neograničeno trajanje

- očekuje se da će razdoblje provedbe trajati do dvije godine, nakon čega će uslijediti opsežna provedba

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna⁵⁰

Izravno upravljanje koje provodi Komisija

- putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije
- putem izvršnih agencija

Podijeljeno upravljanje s državama članicama

Neizravno upravljanje povjerenjem zadaća izvršenja proračuna:

- trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile
- međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
- EIB-u i Europskom investicijskom fondu
- tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe
- tijelima javnog prava
- tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge, u mjeri u kojoj su im dana odgovarajuća financijska jamstva
- tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i kojima su dana odgovarajuća financijska jamstva
- osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.
- *Ako je navedeno više načina upravljanja, potrebno je pojasniti u odjeljku „Napomene”.*

Napomene

Nije uključen proračun EU-a, EUIPO u potpunosti financira troškove iz pristojbi.

⁵⁰ Informacije o načinima izvršenja proračuna i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Primjenjuju se pravila EUIPO-a. Uredba će se evaluirati svakih pet godina u skladu s člankom 71. nacrtu uredbe.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole

Primjenjuju se pravila EUIPO-a.

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika

Primjenjuju se pravila EUIPO-a.

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

Primjenjuju se pravila EUIPO-a.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

Primjenjuju se pravila EUIPO-a.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije – nije dostupno

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	dif./nedif ⁵¹ .	zemalja EFTA-e ⁵²	zemalja kandidatkinja i potencijalni kandidata ⁵³	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
	Nije primjenjivo	dif./nedif	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

- Zatražene nove proračunske linije – nije primjenjivo

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	dif./nedif.	zemalja EFTA-e	zemalja kandidatkinja i potencijalni kandidata	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
	Nije primjenjivo		DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

⁵¹ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

⁵² EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

⁵³ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Broj	
---	-------------	--

GU: <.....>			Godina N ⁵⁴	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)			UKUPNO
• Odobrena sredstva za poslovanje										
Proračunska linija ⁵⁵	Obveze	(1a)								
	Plaćanja	(2a)								
Proračunska linija	Obveze	(1b)								
	Plaćanja	(2b)								
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe ⁵⁶										
Proračunska linija		(3)								
UKUPNA odobrena sredstva za Glavnu upravu <.....>	Obveze	=1a+1b +3								
	Plaćanja	=2a+2b +3								

⁵⁴ Godina N je godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021.). Isto vrijedi i za ostale godine.

⁵⁵ Prema službenoj proračunskoj nomenklaturi.

⁵⁶ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

• UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	(4)								
	Plaćanja	(5)								
• UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)								
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA <...> višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	=4+6								
	Plaćanja	=5+6								

Ako prijedlog/inicijativa utječe na više od jednog naslova za poslovanje, ponovite prethodni odjeljak:

• UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje (svi naslovi za poslovanje)	Obveze	(4)								
	Plaćanja	(5)								
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe (svi naslovi za poslovanje)		(6)								
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.–6. višegodišnjeg financijskog okvira (referentni iznos)	Obveze	=4+6								
	Plaćanja	=5+6								

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7	„Administrativni rashodi”
---	----------	---------------------------

U ovaj se odjeljak unose „administrativni proračunski podaci”, koji prethodno moraju biti uneseni u [prilog zakonodavnom financijskom izvještaju](#) (Prilog 5. Odluci Komisije o internim pravilima za izvršenje dijela „Komisija” općeg proračuna Europske unije), koji se unosi u DECIDE za potrebe savjetovanja među službama.

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)	UKUPNO
----------	------------	------------	------------	--	--------

GU: <.....>									
• Ljudski resursi									
• Ostali administrativni rashodi									
UKUPNO GLAVNA UPRAVA <.....>	Odobrena sredstva								

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)								
---	-----------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		Godina N ⁵⁷	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)			UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.–7. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze								
	Plaćanja								

3.2.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Navesti ciljeve i rezultate		Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)			UKUPNO
	REZULTATI								

⁵⁷ Godina N je godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021.). Isto vrijedi i za ostale godine.

↓	Vrsta ⁵⁸	Prosječni trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
SPECIFIČNI CILJ br. 1 ⁵⁹ ...																		
– rezultat																		
– rezultat																		
– rezultat																		
Međuzbroj za specifični cilj br. 1																		
SPECIFIČNI CILJ br. 2...																		
– rezultat																		
Međuzbroj za specifični cilj br. 2																		
UKUPNO																		

⁵⁸ Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr.: broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

⁵⁹ Kako je opisan u točki 1.4.2. „Specifični ciljevi...”.

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	Godina N ⁶⁰	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)				UKUPNO
--	---------------------------	---------------	---------------	---------------	--	--	--	--	---------------

NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira									
Ljudski resursi									
Ostali administrativni rashodi									
Međubroj za NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira									

Izvan NASLOVA 7.⁶¹ višegodišnjeg financijskog okvira									
Ljudski resursi									
Ostali administrativni rashodi									
Međubroj izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira									

UKUPNO									
---------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

⁶⁰ Godina N je godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021.). Isto vrijedi i za ostale godine.

⁶¹ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijasne linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

3.2.3.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

U tablici u nastavku prikazan je indikativan broj jedinica ekvivalenta punog radnog vremena koje će EUIPO možda trebati upotrijebiti za provedbu prijedloga.

	2024.* (razdoblje provedbe)	2025. (razdoblje provedbe)	2026. (operativno razdoblje)	2027. i nakon toga (operativno razdoblje)
Osoblje EUIPO-a iz skupina AST i AD	6	6	6	6
Ugovorno osoblje EUIPO-a	6	6	24	4
Ukupno	12	12	30	10

* Stvarni datum ovisit će o tome hoće li suzakonodavci donijeti prijedlog.

Velik broj zaposlenika u ekvivalentu punog radnog vremena (EPRV) u trećoj godini (prva godina rada sustava) predviđen je zbog očekivane registracije do 72 000 kategorija patenata, dok se u narednim godinama očekuje da će broj registracija pasti na oko 10 % od broja registracija u toj prvoj godini. Međutim, nije sigurno koliko će novi sustav zapravo biti prihvaćen, pa su navedene brojke naše procjene koje se temelje na procjeni učinka. Treba napomenuti da resursi osoblja u prethodnoj tablici uključuju i četiri EPRV-a svake godine za operativne aktivnosti, kao što je rad centra stručnosti, koji će imati ulogu ureda za podršku u postupcima utvrđivanja uvjeta FRAND (mirenje) i agregirane naknade za licenciju.

Osim toga, za vrijeme operativnog razdoblja EUIPO će eksternalizirati usluge kao što su provjere bitnosti i mirenja vanjskim stručnjacima. Procjenjujemo da će u trećoj godini za procjenu bitnosti biti potrebna oko 82 stručnjaka zaposlena u EPRV-u, što će se smanjiti na oko osam stručnjaka u EPRV-u od četvrte godine nadalje. Procjenjujemo i da će svake godine biti potrebna usluga od otprilike dva miritelja zaposlena u EPRV-u.

U tablici u nastavku prikazan je okvirni trošak za zaposlenike u EPRV-u koje će možda trebati EUIPO-u za provedbu prijedloga.

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta) u stalnim cijenama

	2024.* (razdoblje provedbe)	2025. (razdoblje provedbe)	2026. (operativno razdoblje)	2027. i nakon toga (operativno razdoblje)
Osoblje EUIPO-a iz skupina AST i AD	0,790		0,790	0,790
Ugovorno osoblje EUIPO-a	0,810		3,120	0,520
Ukupno	1,590		3,900	1,310

*Stvarni datum ovisit će o tome hoće li i kada suzakonodavci donijeti prijedlog.

Osim toga, jednokratni rashodi za IT procjenjuju se na 0,815 milijuna EUR, a godišnji rashodi za održavanje IT-a na 0,163 milijuna EUR.

U nastavku je prikazana procjena naknade za eksternalizirane stručnjake.

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta) u stalnim cijenama

	2024.*–2025.	2026. (operativno razdoblje)	2027. i nakon toga (operativno razdoblje)

	(razdoblje provedbe)		
Vanjski stručnjaci		74,025	9,067

Detaljni izračuni i predviđanja prikazani su u procjeni učinka, u Prilogu A.7.1.

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

	Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)					
20 01 02 01 (sjedište i predstavništva Komisije)					
20 01 02 03 (delegacije)					
01 01 01 01 (neizravno istraživanje)					
01 01 01 11 (izravno istraživanje)					
Druge proračunske linije (navesti)					
• Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV)⁶²					
20 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice”)					
20 02 03 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)					
XX 01 xx yy zz ⁶³	– u sjedištima				
	– u delegacijama				
01 01 01 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)					
01 01 01 12 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)					
Druge proračunske linije (navesti)					
UKUPNO					

XX se odnosi na odgovarajuće područje politike ili glavu proračuna.

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	
Vanjsko osoblje	

⁶² UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

⁶³ U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Nije primjenjivo, prijedlogom upravlja EUIPO, a financira se iz pristojbi.

Prijedlog/inicijativa:

- može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO).

Objasniti o kakvom je reprogramiranju riječ te navesti predmetne proračunske linije i odgovarajuće iznose. U slučaju većeg reprogramiranja dostaviti tablicu u Excel formatu.

- zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u.

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije, odgovarajuće iznose te instrumente čija se upotreba predlaže.

- zahtijeva reviziju VFO-a.

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije te odgovarajuće iznose.

3.2.5. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

- ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.
- predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

EUIPO će naplaćivati pristojbe kako bi pokrio sve svoje troškove, kao i naknadu za vanjske stručnjake. U tablici u nastavku prikazana je procijenjena vrijednost pristojbi koje će naplaćivati EUIPO⁶⁴.

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta) u stalnim cijenama

	2024.*–2025. (razdoblje provedbe)	2026. (operativno razdoblje)	2027. i nakon toga (operativno razdoblje)
		78,329	10,782

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
 - na vlastita sredstva
 - na ostale prihode
 - navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda

⁶⁴ Pristojbe pokrivaju i trošak održavanja IT-a i dio jednokratnih troškova (očekuje se da će biti vraćeni tijekom deset godina).